Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Etlar, Carit.; af Carit Etlar.
Titel | Title:	I Stormveir : Fortællinger
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Gyldendal, 1885
Fysiske størrelse | Physical extent:	241 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57.-101.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130021031942

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

I Stormveir.

I Stormveir.

Fortællinger

af

Carit Etlar.

Kjøbenhavn.

Gyldendalske Boghandels Forlag (F. Hegel & Søn)

Trykt hos J. Jørgensen & Co.

1885.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Fam.

Veed De, hvad Fam er? — nei! — Mindes De nogensinde at have hørt det Ord nævne? — Ikkeheller! — Jo, Molbechs Dialektlexikon forklarer det rigtignok som en Damp eller Disighed i Luften, men dermed er Sagen langtfra afgjort. Det, man i Vesteregnen forstaaer ved Fam, og som kommer tilsyne i varme Sommerdage, helst paa de flade Hedestrækninger ved Holstebro og oppe i Salling, fremstiller de forunderligste og mest forskjellige Landskaber, der bestandig skifte og vexle i Form og Indhold. De seer Skove og Krat paa den Jord, som ellers kun bærer halvvisne Lyngriis, Revling og den golde Sand. Det er virkelig en Skov, som her dukker op i Horizonten, de forskjellige Partier i Toppenes Omrids, det blaanende i Baggrunden er ikke til at tage feil af. Lidt efter vise de sig mindre tydelige, det vexler her

som Billederne i en Laterna magica, Skoven bliver til en Sø, en vidtudstrakt, milevid Sø, der bevæger sig i lange, gyngende Flader og breder sig som en blaa Dug henover Jorden. Er det Svaner eller Skibe, eller maaske en Drift Faar, disse smaa hvide Punkter, som Sollyset falder hen over? — Vandet bølger og synes at aande Kjølighed, medens Solen brænder og Ahlen brænder og Kvæget ligger gispende med lukkede Øine nede i Veigrøften. Vandringsmanden tager længere Skridt, han maa da snart kunne naae ned til denne klare og forfriskende Sø, som ikke synes at være synderlig langt borte. Mærkværdigt nok, han kommer den dog ikke nærmere, den drager sig tilbage for ham, og medens han iler og stirrer frem mod Maalet, dukker der pludselig en Ø op over Vandfladen — en til, atter og atter en, de voxe og forstørres, de klædes med Buske og Træer, nogle af de sidste staa rigtignok paa Hovedet, og alle disse smaa Øer, der i afvexlende Linier og frodig Skovvæxt nærmest synes at tilhøre Lago Maggiore, træde bestandig tydeligere frem, de hvide Huse mellem dem speile sig i Vandet, og det glitrer og funkler og flimrer i den solhede Luft, til der en Stund efter viser sig et nyt og andet Billede, hvori dog altid Sø og Skov danner Hovedpartierne.

Et Stykke Vei vesten for Skaber Mølle sad en Sommereftermiddag, da Fammet viste sig i fuld Pragt, en ung Pige, ifærd med at gjøre Gryder og Potter. Hendes Dragt indskrænkede sig til et kort Skjørt og et mørkt Livstykke, indenfor hvilket det grove Linned var trukket op i Halsen. Paa Hovedet bar hun en hjemmegjort Straahat, bundet sammen under Hagen med en Strikke. Den hele Klædning røbede Trang og slette Kaar, medens derimod hendes Figur og Ansigt var i høi Grad smukt og tiltalende. Der laa noget hjælpeløst og en dyb Sørgmodighed i Udtrykket af de store og mørkegraa Øine, medens hun med den halvfærdige Leergryde paa Knæet og nedsunkne Arme sad og stirrede hen mod det vexlende Fam, der bølgede nede i den lille Dal mellem Lyngbankerne. Dog var det hverken Luftspeilingen eller dens gøglende Billeder som beskæftigede hende, hun syntes at se uden tillige at iagttage. Omgivelserne havde vist kun saare lidt at bestille med den Forestillingskreds, hvori hun for Øieblikket befandt sig.

En skarp og bestemt Rynke mellem Brynene tydede paa, at hun allerede maatte have gjort Bekjendtskab med Livets Alvor og Skyggesider, at hun maaske her benyttede Ensomheden, Freden og Tavsheden til at skjule sig for Ulykken. Hun

grublede eller drømte, skjøndt Øinene stode vidt aabne og efterhaanden fyldtes med Taarer, som en efter en rullede ned over de blege Kinder. — Hjertet og Tankerne har deres Fata Morgana, som hverken behøver Dagslys eller Solskin for at komme tilsyne.

Noget borte fra Stedet, hvor den unge Pige sad, gik Kjøreveien ned mod Almind og Lysgaard. Indenfor Grøften laa et lille Aftægtshus, faldefærdigt og ringe at se til, tækket med Lyng og ikke synderligt høiere end den mægtige sorte Klynstabel, som støttede sig trofast op mod den ene Gavl. Midt i Bindingsværket sad en Dør, dannet af to Halvlaager, og paa hver Side af denne en lille blaamalet Vindueskarm med fire smaa solbrændte Ruder. Fra den revnede Skorstenspibe slog en blaalig Røg ned over Lyngen og udbredte en gjennemtrængende Lugt af brændte Tørv.

Alt var tavst og stille og som uddøet i Nærheden, en enlig Lærke sang i Luften, en Brokfugl løb langs henad de gamle Hjulspor, snappede efter en Flue og forsvandt strax efter under Enebærbusken, idet den udstødte et langtrukkent, melankolsk Klageskrig. Den Reisende havde sjeldent noget at bestille paa denne Vei, overalt hvorhen Øiet vendte sig, mødte det samme Billede, Lyng og flimrende

Luft, Ensformighed, Øde og et Alvor, som virkede tilbage paa Stemningen.

Hvad der dog den Dag mere end noget andet vilde have tildraget sig en Fremmeds Opmærksomhed, var hverken Hytten eller den unge Pige, saa smuk hun forresten var og saa talende i sin tavse Sorg, men derimod et lille Barn, som af og til kom tilsyne bag den store Leerbunke, hvoraf Potterne bleve dannede.

Dette Barn kunde vel være en fem eller sex Aar gammel, lille, dværgagtig, med et visset, aandløst Ansigt, uden Spor af Fornuftbegreb, runde, udtryksløse Øine i en uafbrudt rullende og sky Bevægelse, en gullig, rynket Hud, der fordybede sig i to Halvkredse ned omkring Munden og gjorde det altid leende Ansigt dobbelt ubehageligt.

Barnets Dragt bestod af en lang Skjorte eller Kittel, snøret sammen om Livet med et Læderbælte, hvori der sad en Snor fastgjort til en Pæl i Jorden, saaledes at dets Bevægelse indskrænkede sig til en Rundkreds omkring Pælen. I Reglen tilbragte det Dagen herude med at ligge og skrabe i Jorden; naar det prøvede paa at reise sig, saaes under Skjorten to tynde og magre Been, hvis krumbøiede Stilling antydede den engelske Syge; saa rettede det ulykkelige Væsen sig lige i Veiret,

gjorde et Hop fremad som en Kænguruh og faldt strax efter tilbage igjen paa Jorden. Det talte aldrig, lo blot høiere, naar det befandt sig vel, eller naar noget ualmindeligt fængslede dets Opmærksomhed. Af og til udstødte det et gjennemtrængende, uarticuleret Skrig, naar det frøs, eller man lod det forlænge alene.

Den unge Pige var Barnets Moder.

Efter at have siddet en Stund ørkesløs og drømmende, tog hun igen fat paa Arbeidet og gav sig ifærd med en ny Gryde.

I vore Dage hører det næsten til en forsvunden Industri at lave disse sorte Leergryder. De erstattes nu med fortinnede eller emaillerede Jernkar, som dog, med Undtagelse af større Varighed, mangle alle de fortrinlige Egenskaber, der gjorde Leerkarrene saa søgte. Sandsynligviis ville de aldeles forsvinde, efterhaanden som Heden og Lyngjorden opdyrkes. Forretningen gav dog tidligere et rigeligt Udbytte og kostede saa lidt i Materialier og Redskaber. Den havde da ogsaa en ret antagelig Alders Hævd for sig, eftersom de gamle Urner i Oldtidens Gravkamre, der gjemme Asken af brændte Lig, ere tilvirkede paa selvsamme Maade, af samme Materiale, i samme Farve og Form,

med samme primitive Glasur endelig, som endnu den Dag idag anvendes i Vesteregnen.

Lad os høre, hvorledes en saadan Gryde bliver til.

Pigen eller Konen, thi det er altid kun Kvinder, der beskæftige sig med Arbeidet, tager en Klump Leer, blandet med fint Sand og gravet op Aaret iforvejen, for at det kan faae Lov til at fryse Vinteren over. Denne Leerklump ælter hun paa et Brædt, som hun har lagt i Skjødet, og danner i Høide med det paatænkte Kar en conisk Figur, der ligner en Sukkertop og kaldes Stokken. I den tykke Ende heraf stikker hun begge Tommelfingre, og bliver ved vexelvis at dreje dem og Leret, udvider Hullet og lader af og til en vaad Klud løbe langs henad Overkanten, for at væde og glatte den. Lidt efter kommer en Figur frem, som en Urtepotte, den voxer og voxer under hendes øvede Fingre, bliver til en Gryde, en Kande, en Oldunk, en Æbleskivepande, hvad der behager hende. Det Hele gaaer særdeles behændigt for sig og saa hurtigt, at en dygtig Arbeiderske kan lave henved tohundrede forskjellige Kar om Dagen.

Naar Leret er tildannet saavidt det lader sig gøre med Hænderne, tager Pigen en æggeformet Flintesteen, Taansteen, banker og glatter Siderne,

til Karrene har faaet den Form og Runding, hun ønsker. Saa vindtørres de i Luften, efterses lidt og skrabes hist og her med en Skavkniv, der borttager alle Ujevnheder og Fingermærker. Efter et Par Dages Forløb smiddes de eller overstryges med en tynd Leervælling, derefter glatter en Flintesten Siderne og tegner Snirkler og andre smaa Zirater, som siden vise sig glindsende i Modsætning til den øvrige matte Farve. — Det kaldes at glase Karrene.

Naar alt dette nu er udført, bringes de ind i Brændhuset, et Hul, som er gravet paa den frie Mark. Her opstilles de i en Rundkreds, smaa indeni store, og hele Bunken dækkes med sandede Klyntørv, der antændes og passes saaledes, at de kun vise en bestandig ulmende Røg, uden at faa Lov til at gaa over i Flamme. Røgen giver Potterne deres sortegraa Farve. Efter et Par Dage slukkes Ilden af sig selv, Tørven er fortæret, Asken synker ned mellem Karrene, Arbeidet er fuldbragt.

Ude paa Gangstien, som førte gjennem Lyngen, kom en Mand gaaende op imod Stedet. Da Pigen saae ham, drog hun hastig sit Linned høiere op over Brystet og kastede et Blik ned i den fyldte Vandspand, som viste hendes Billede.

Derefter foer hun med Haanden over Haaret og glattede lidt paa det.

„Guds Fred og Goddag, Karen Hanses," raabte Manden og bankede Asken ud af sin Pibe. „Hvordan gaaer det i denne bandsatte Hede?"

„Tak, Møller, som det kan!" svarede hun, „de tørres lovlig hurtigt, naar Solen brænder saa svært paa dem."

„Jeg kommer vel til at give Dig en Haandsrækning igjen," yttrede han og trak Koften af.

„Det siger jeg ikke nei til. Grydemanden er som besat efter de Potter med Jeres Billeder paa. Jeg fik fire Lybskskilling mere for Snesen af de sidste."

„Hvad skal det saa være idag?" spurgte Mølleren, idet han satte sig ned paa en Steen mellem de færdige Kar.

„Sidst var det Grisen I tegnede, lad det være en Hest dennegang."

„Ja, en Rytter, det passer bedst for mig, som har været en dygtig Landseneer i Kongens Tjeneste."

Mølleren sad og tegnede med sin Flintesten inde i de færdige Potter. Karen dreiede paa et nyt Stykke Leer. Der gik en Tid hen, hvor Ingen af dem talede.

„Saa var det lidt Ild til min Pibe," udbrød Manden endelig, idet han stod op og strakte sine mægtige Lemmer, træt af den krumbøiede Stilling. „Vandet duer ikke i Jeres Kjedle, det smager af Fern, men en Drik Mælk vilde ikke være saa ueffen i denne Varme."

Karen gik ind i Hytten og kom tilbage med en rygende Tørveglød paa en Pind og en Krukke Mælk.

Møllerен drak, medens han saae paa Karen. Han fik Ild i Piben og vedblev at se paa hende. Hun rødmede og gav sig igjen ifærd med Arbeidet.

Møllerен vedblev af og til at skotte over mod hende; men hun syntes ikke at lægge Mærke dertil; saa rømmede han sig, saa fløitede han, det hjalp altsammen ikke; hun passede sin Gjerning.

„Det var den sjette Potte," udbrød han endelig, „en Rytter staaer der i dem Allesammen, dermed maa det være godt for den Gang, det gjør ondt i min Mave at sidde bukket saa længe. — Du seer mig ellers slem modfalden ud idag, er der hændet Dig noget, siden vi sidst talтes ved?"

„Aa nei!" svarede hun uden at se op, „det kommer saadan en sjelden Gang over mig, men det gaaer over igjen."

„Naa saa!" sagde han betænksomt og satte sig ved hendes Side. „Nu skal jeg sige Dig noget,

Karen Hanſes. Det var egenlig ikke min Agt at ſidde og tegne Potter idag, jeg kom for at gjøre Dig en Fornøielſe. Jeg holder af Dig, ja, det veed Du, vi har ſnakket om den Sag før, men nu vil vi have Redelighed paa Tingene! Jeg vil gifte mig med Dig og gjøre Dig til min Kone for Gud og Menneſker. Hvad ſiger Du til det?"

Hun ſaae hen paa den lille Dreng, der ſad og ældede med en Pind i Jorden, overſmurt med Leer og Aſke, ſom gav hans Anſigt et endnu modbydeligere Udtryk end ſædvanligt.

„Jeg forſtaaer Dig nok," yttrede Møllerен, efterat have ventet lidt paa Svar; „Du er en forført Kvinde, de ſnakke om Dig herude; jeg har ligget og tænkt nøie over den Sag, men jeg gifter mig nu med Dig alligevel."

Karen ryſtede paa Hovedet. Hendes Anſigt viſte i dette Øieblik en ufrivillig, men tydelig Selvbekjendelſe af de forſkjellige Følelſer, ſom Møllerens Ord vakte.

Han vedblev: „Betænk Dig vel, før Du ſiger nei! Jeg byder Dig Velſtand og Hæder til, Du ſkal faa din egen pæne, grønmalede Vogn at kjøre til Kirke i, Du flytter ind i et velforſynet Hus, ſom ikke mangler en Nagle. Naar jeg tager Dig under Arm, ſkal de ogſaa nok lade være at ſe

skjævt til Dig; en Møller, som jeg, er mere end den jevne Bondemand. Husk ogsaa paa det, Karen Hanses! Jeg forstaaer at føre Regnskaber med Blæk og Pen, har siddet i Sogneraad, vel sexten Aar tilende, og hvad Skaber Møller sagde ja til, skrev de andre under."

„Jeg veed det nok, Jens Karstens; men der bliver Ingenting af det alligevel," svarede hun.

Han sad lidt og grundede og rev Hænderne op og ned paa de nye Beenklæder. Derefter rømmede han sig og udbrød:

„Det vil Du komme til at fortryde. Jeg har holdt af Dig, fra Du var en lille Tøs, Du gik altid saa stille og skøttede Dig selv dengang; siden blev Du den bedste Pottepige, vi har havt paa Egnen. Hvorfor kan det ikke ske, som jeg vil det? — Tænk Dig vel om, Karen Hanses. Der kommer min Sjæl ikke hver Dag en Skaber Møller og gjør Dig et saadan Tilbud. Du vil vinde Agt og Ære igjen, Du skal komme til at slide Klæde og Silketøi og ikke bestille andet, end hvad Du selv lyster. — Siig ja, siig ja, Du! Fanden skal tage mig, om Du ikke staaer Dig selv i Lyset!"

„Barnet der?" spurgte hun sørgmodig og pegede over paa den lille Vanskabning.

„Ham kan vi naturligviis ikke tage med til Møllen, vi sætte ham ud hos Fremmede og betale godt for ham."

„Jeg vil ikke af med min Dreng," sagde hun heftig. „Det er kun for hans Skyld jeg sidder her og slider mig tildøde. Lad det blive, som det er, Jens Karstens. Jeg faaer at bære det Kors, Vorherre har lagt paa mig. Er det værd at snakke mere herom."

Manden foer op og knyttede truende sine Hænder: „Den forbandede Gaard, gid Torden og Lynild anamme den, bare Du aldrig var kommen derop. Hvad vilde Du hos de Folk. Ræven bliver Ræv, selv om han trækker i en anden Pels. Hvordan gik det til? betro Dig til mig. Det letter altid at tale sig ud, naar der er noget som klemmer En."

„Jeg var saa ung og uerfaren; hvad kjendte jeg til Verden andet, end det jeg havde set paa min Moders Skjød. — Det er da en sød lille Pige, sagde den naadige Frue, hun har saadanne rare Øine, hende vil jeg forbarme mig over og gjøre vel imod, hun skal komme op til mig og lære, hvad hun ikke vidste tilforn. — Aa, ja! i det holdt hun Ord, — jeg lærte en Deel deroppe. Jeg syntes om, at de viste mig frem og talte om

mine kjønne Dine, jeg længtes efter den Pynt og Stads, de omgav mig med, jeg drømte om at blive rig og fornem og blev det ogsaa — fra Høns fløi ned til de fløi op igjen."

„Det kunde jeg have sagt Dig iforveien. Hvordan gik det saa siden?"

„Jeg skulde lege med den unge Herre; det blev ham der legede med mig. Jeg holdt af ham, længe før jeg vidste af det, jeg tænkte kun paa ham, jeg tryglede mig paa ham, hvor jeg kunde komme til, jeg var som den lille Hund, han sparkede fra sig og som dog bestandig vendte logrende og krybende tilbage. Jeg lurede paa hans Søvn og længtes efter at det skulde blive Dag for at faa ham at se igjen."

„Du maa jo have været fra Forstanden," sagde Mølleren, medens han tændte den udgaaede Pibe.

„Det er man altid mens saadan Noget staaer paa."

„Det varer ikke ved, man kommer sig derefter."

„Aa ja! men der skal sommesinde lang Tid til," svarede hun med et Suk.

„Hvad var der da ved den visne Knægt? han ligner jo en frossen Mairoe, og forstod sig ikke paa andet end at sidde hjulrygget over en Hest og øde Forældrenes Penge, til de nu fik ham tøiret

sammen med den unge Enke. Hvordan kunde saadan En lokke en tugtig og skikkelig Pige?"

„Spørg mig ikke derom, jeg gjorde hvad han vilde og kunde ikke andet. Havde han forlangt jeg skulde springe ud i den dybe Sø, jeg havde blindthen adlydt ham. — Saa gik det som det kunde, til de joge mig bort og jeg reiste og skjulte min Skam herude. Nu er min bedste Lyst den, at gaa til Kirke de Helligdage og om Søgndagen at arbeide mig saa træt, at jeg hverken kan tænke eller huske mere."

Hendes Røst lød dæmpet og skjælvende efterhaanden som hun talede. Da hun tav, kæmpede den med Graad.

Der lød et Raab i nogen Fraſtand. Mølleren reiste sig og saae sig om. „Hvem er det, som staaer og glaner dernede?" spurgte han.

„Hvor?"

„Vesterpaa; det er jo Herremandens Vogn med de smaa, brune Heste og ham selv, som gjør Fagter efter os."

En elegant Kalechevogn holdt i nogen Fraſtand nede paa en af de mange smaa Tværveie, der var dannet igjennem Lyngen. Paa Kuskesædet stod en Herre opreist og vinkede hen mod

Huset. Da han blev Mølleren vaer, raabte han til ham:

„Hei, Du der! har Du Lyst til at tjene Dig en Daler, saa kom og hjælp os."

„Jeg vil heller give Jer en Daler for at blive fri for det," svarede Jens Karstens og satte sig ned igjen.

Karens Bleghed vexlede med en dyb Rødme, idet Mølleren nævnede de Fremmede. Da han satte sig, gik hun hen til ham.

„Det ligner ikke Skaber Møller," sagde hun. „I maa ned og hjælpe dem, hvem veed, hvad der er hændet."

„Det kommer ikke mig ved. Jeg giver dem Døden og Djævelen."

„Gaa derned, Jens Karstens, skynd Jer! — For min Skyld!" tilføiede hun dæmpet.

„Det skal ogsaa kun være derfor," svarede han og skred med lange Skridt og svaiende Arme ind i Lyngen, henimod Vognen.

Herren paa Kudskesædet havde slynget Tømmerne om Armen og maatte anvende al sin Magt for at faae de sky og pustende Heste til at holde sig rolige. Da de nylig kjørte op imod Karens Hytte, løb der en Ræv hen over Hulveien. Hestene bleve sky, sprang tilside og vilde have taget Mag-

ten fra Kusken, hvis han ikke i det sidste Øieblik havde faaet dem tvungne ind i Lyngen. Derved standsedes deres Fart, siden det var umuligt, at slæbe den smalfælgede Vogn gjennem Mosset paa Jorden og de alenhøie Buske.

Inde paa Bagsædet laa en kostbar klædt, ung Dame, udstrakt i en theatralsk Stilling, som skulde tilkjendegive, at hun var falden i Afmagt, hvilket dog ikke hindrede hende i af og til at sende et lille, speidende Blik ud fra sine store Øine, for at iagttage, hvad der gik for sig.

Skaber Møller beroligede de pustende Heste ved at stille sig foran dem. Herren forklarede, hvad der var skeet og tilføiede:

„De havde min Sjæl næsten taget Magten fra mig, da jeg raabte over til Dig. Hvorfor varede det saa længe inden Du kom?"

„Jeg maatte da have Tid til at gaa herned og Tid til at betænke, om jeg vilde komme. — Nu kan Han ellers gjerne slippe Tømmerne, saa længe jeg holder dem, løbe de ikke. Han gjør dem blot bange ved at staa og file dem i Munden. — Hvordan er det saa det seer ud her? Den Enes Halskoble er jo sprungen og det stakkels Bæst er brækket og blodig oppe i Mankekammen.

Han forstaar sig nok ikke rigtig paa at haandtere Heste."

Manden brast i en spottende Latter. Møllerens ligefremme Sprog opirrede ham, han stak begge Hænder ned i sin store gule Reisefrakke og raabte:

„Sofie! hvordan har Du det, mit søde Puttelaar? Hører Du, hvad den Fyr siger? Jeg forstaaer mig ikke paa Heste!"

Damen lod til at vaagne efter den lange Bevidstløshed. Hun strakte sig magelig paa Sædet og udbrød med en mat og dæmpet Røst:

„Jeg har dog hidtil troet det, siden det vist er det Eneste, Du forstaaer Dig paa, idag begynder jeg at tvivle. Du bragte mig nylig i den øiensynligste Livsfare. Jeg kjører ikke mere med Dig. Kom, hjælp mig ned og staa ikke der og se saa enfoldig ud."

„Tal dog sagte, Menneskет kan jo høre hvert Ord. Du bliver sku nødt til at kjøre, min Bedste! hvordan vil Du ellers komme hjem?"

„Jeg kan gaa."

„Halvanden stive Miil gjennem Lyng og Revling og med saadanne smaa, nydelige Fødder, Tak! — Det lader Du nok være."

„Saa skal Bondemanden der idetmindste kjøre Vognen," ytrede hun, „ellers bliver det som jeg har sagt. Jeg betroer mig ikke mere til Dig."

„Vær nu fornuftig, min egen, lille Fugleunge! Du tøver blot til vi faae Halskoblen bragt istand, saa sætte vi os op og trille af. Se, hvor rolige de staa, som to smaa Lam! Imorgen rider jeg over til Skeels og kjøber de to Hvide, Du har gaaet og plaget mig for. Vil Du saa være en sød, lille Fie?"

Mandens Løfter syntes at virke beroligende, de fremkaldte endog et lille Smil. „Lad gaa, men Du vil da ikke have, at jeg skal staa herude i den brændende Sol, Gud veed hvorlænge. — Hør Bondemand! er der ikke en Hytte eller saadan No= i Nærheden, hvor jeg kan hvile og vente. Jeg vil have en Skaal Mælk, jeg er saa tørstig, saa tørstig."

Herren kneb sin Lorgnet ind i Øiet og saae sig om til alle Sider. „Deroppe ligger jo et lille Sted, er det dit?"

Karsten rettede sig iveiret og udbrød med en behagelig Selvfølelse: „Jeg er Eier af Skaber Mølle, hvis Han veed, hvad det er. I det Huus deroppe har de ingen Mælk at sælge."

„Vi kan jo høre os for, bliv De her hos Hestene og lav os den Halskobbel tilrette, kom Du saa med, søde Fie!"

„Der er Ingen hjemme i det Huus," sagde Møllerен.

„Jeg seer jo et Kvindemenneske staa deroppe."

„Naa ja, saa gaa da, siden I endelig vil det. Jeg følger med, vi maa laane en Stump Reb til at danne en ny Kobbel af."

Han kaldte paa en Hyrde, som i nogen Frastand havde stillet sig op paa en Tørvestrue for at iagttage hvad her gik for sig. Møllerен bad ham passe paa Hestene medens han var borte.

„Jeg maa nok byde Dem noget for Deres Uleilighed, Skaber Møller," sagde den fremmede Herre. „Der har De to Sølvdalere, er De saa fornøiet?"

„Jeg har Ingenting forlangt for min Uleilighed," sagde Møllerен. „Der er vist dem, De gjorde bedre i at give Deres Gaver til."

„Hvad mener De?"

„Det faaer De ret snart at vide."

„Kom Leopold og lad os gaa," hviskede Damen. „Han er ækel, den Møller! — Er der Hugorme her i Lyngen?" spurgte hun lidt efter.

„Mangfoldige!" svarede Jens Karstens.

„Kan de bide igjennem min Støvle?" spurgte hun og stak en lille, fristende Fod frem.

„Saa let, som De kan bide i en Pandekage, men Ormen han gjør ingen Fortræd, naar Duggen skal til at falde."

Da de nærmede sig Huset, stod Karen og stirrede hen mod dem. Den nedgaaende Sol kastede sit røde Guldlys over hendes slanke Skikkelse, hun lignede en Steenstøtte, saa ubevægelig som hun stod der, med Hænderne samlede foran sig. Tanker og Følelser, som hun ikke troede kunde naa herud, fik Liv paany. Var det de lykkelige Dage, eller den senere Sorg over disse, som i dette Øieblik stod meest levende for hendes Erindring? Gud veed det. Regnskabet viste jo et sørgeligt Facit, men alligevel, selv efter at Skuffelsen er kommen, bliver der altid lidt tilbage af den Mand, som engang har været Helten i en Kvindes Drømme.

Herren gik og vadede foroverbøiet og med lange Skridt igjennem Lyngen, hans matte og udtryksløse Øine skjultes af Lorgnetten, hvergang han vendte sig tilbage mod sin Hustru, som balancerede med smaa Skridt efter ham, viste hans magre og udlevede Ansigt et aandløst Smil, der ikke var synderligt klædende.

„Tys!“ raabte Damen pludseligt og standsede. „Hører Du?“

„Jeg hører Ingenting, min søde Fie! lad os blot gaa.“

„Vi har glemt Zemira i Vognen. Hvor den klager sig, Du maa strax gaa tilbage, Leopold, og hente den.“

„Aa, lad det tossede Dyr kun vente dernede til vi komme igjen, den døer ikke deraf.“

„Hvad siger Du! Zemira et tosset Dyr! vil Du ikke gaa, naar jeg ønsker det? Se nu blot, Du kommer afsted, eller foretrækker Du maaske, at jeg selv spadserer ned efter den.“

Manden svarede med nogle uforstaaelige Ord, idet han snurrede sig rundt paa Hælen og gik yderlig trevent tilbage til Vognen. Lidt efter kom han slæbende med en lille, fiin Myndehund, der blev omfavnet, kysset og kjærtegnet af sin Herskerinde, hvilket dog ikke berøvede Herren Fornøjelsen af at bære den Resten af Veien.

Karen havde været inde og taget et grønt Livstykke paa og et langt, blaastribet Forklæde, under hvilket hendes solbrændte Fødder kom tilsyne.

„De Folk der forlange noget at drikke!“ sagde Mølleren i den hensynsløse og overmodige Tone, som saa synligt generede de Fremmede.

„Kan I skaffe os en Drik Mælk for gode Ord og Betaling?“ føiede Herremanden til. — Pludselig forandredes Udtrykket i hans Ansigt, det blev blegere og han udbrød i en Tone, der ikke var ganske naturlig: „Men, hvad Fanden! — Karen Hanses! tager jeg fejl, er det Dig? Hvad bestiller Du her?“

„Jeg boer hos Konen deroppe. — Jeg gjør Gryder!“ svarede hun med en Stemme, der lød noget utydelig under den Bevægelse, hun søgte at gjøre sig til Herre over.

„Du har altsaa ogsaa Bekjendtskaber her i Egnen. Hvorfra kjender Du det Bondefruentimmer?“ spurgte Damen heftig.

„Aa jo!“ bemærkede den brutale Møller og saa trak han paa Skulderen. „Herren kjender endda Karen temmelig nøie.“

„Det er jo hende, salig Mama har havt hjemme paa Gaarden fra hun var en lille En,“ yttrede Manden hurtig og i en synlig Forlegenhed. „Kom, lad os gaa op til Huset og se at faae noget at drikke. Nu begynder jeg ogsaa at blive tørstig.“

Han skred forud, Damen fulgte, hendes forskende Øine dvælede vexelvis paa Pigen og Manden, og det lod, som om hun nu pludselig fattede

Møllerens tidligere Uvillie til at føre dem sammen med Beboerne i Aftægtshuset.

Herremanden tog Plads paa en Bænk ude ved Brønden, medens de Andre gik ind i Stuen. Han bar endnu paa den yndige Zemira, og syntes ikke ret om dette Møde med Karen, imidlertid fløitede han og kjælede for Hunden. Hvergang den gjorde Forsøg paa at slippe fra ham, kastede han først et sky Blik hen mod Døren for at iagttage om Nogen lagde Mærke til ham, saa fik Zemira et Smæk, der for en Stund beroligede dens ungdommelige og forfløiene Lyster.

Lidt efter kom Damen ud af Huset igjen.

„Jeg maa trække frisk Luft, man kvæles jo derinde af Tørverøg, jeg faaer ikke den Lugt af mit Haar i fjorten Dage. Det, de Folk kalde for Mælk, er heller ikke til at drikke."

I det Samme udstødte Karen henne fra Døren et gjennemtrængende Skrig, slog Hænderne sammen og sprang frem mod den aabne Plads, hvor hun dannede sine Potter.

Der var imidlertid foregaaet følgende Optrin:

Medens hun gik ind i Huset og Ingen gav Agt paa den lille Vanskabning, som stod tøiret i Nærheden, havde Drengen rykket sin Pæl løs og ubemærket listet sig hen til den store Grydestabel,

som var sammenstillet for at brændes. Han borede sig ind mellem de færdige Gryder, væltede Stablen, sønderbrød Kärrene, knuste dem, skaanede ikke engang de store Potter, hvorpaa Skaber Møller for lidt siden havde anbragt sine Kunstværker. Ulykkelige Skjæbne! De to sidste Landsenerer forsvandt netop under det lille Utyskes dræbende Hænder i det Øjeblik Karen naaede ham og rev ham bort fra Valpladsen.

Hun brast i Graad, Molleren og de to Fremmede omringede hende.

„Men du gode Gud! hvad er dog det for et afskyeligt lille Uhyre?“ udbrød den fremmede Dame.

„Det er mit Barn,“ sagde Karen og drog Drengen til sig, idet hun slog begge Arme om hans Hals.

„Skulde man tro, at det var et Menneske,“ vedblev Damen og stak hen efter den Lille med Spidsen af sin Parasol. „Hvem er Faderen til den Vanskabning?“

„Han staaer der,“ svarede Skaber Møller og lagde sin Haand paa Herremandens Skulder.

„Du, Leopold!“ raabte Damen med en Harme, som fandt Udtryk i ethvert Træk af hendes blege Ansigt. „Hvorfor tier Du. Hører Du ikke, hvad Menneskет beskylder Dig for?“

„Det var jo længe før jeg kjendte Dig," svarede Leopold med en Frimodighed, som om han havde fremført en tilstrækkelig Undskyldning.

„Se ret paa de To, Fader og Søn," yttrede den ondskabsfulde Møller, „synes I ikke, de ligne hinanden?"

„Lad os gaa, giv dem et Par Skilling for Mælken."

„Jeg har ingen Smaapenge, kun en Femdalerseddel hos mig," sagde Leopold efterat have undersøgt sin Pengepung.

„Giv hende de fem Daler og kom saa."

Hr. Leopold tog Sedlen, men Damen lagde sin lille behandskede Haand ovenpaa hans. „Der er jo to fem Daler Sedler," bemærkede hun.

Leopold gjorde en utaalmodig Grimace, medens hans Hustru lagde den ene Seddel tilbage i Pungen og gav Karen den anden. Derefter vendte hun sig bort og gik ned mod Vognen.

Leopold blev staaende et Øieblik og knappede sin Overfrakke. Han kastede et sky Blik efter sin Hustru og vendte sig om mod Karen. Hans Øine fik en uhyggelig Glands, idet han hviskede:

„Du skal faa flere Penge af mig, det kan Du stole paa. Jeg kommer igjen en af de første Dage."

Han vilde gaa, men Skaber Møller greb ham i Ryggen af den lange Frakke, dreiede ham om mod Karen og tvang ham ned i Knæ for hende.

„Hun skal ingen flere Penge faae af Dig, Du! og hvis Du nogensinde vover at sætte dine Fødder herop, skal jeg knække dit Halsbeen itu. Det kan Du hilse og sige fra Skaber Møller!"

Leopold reiste sig taalmodig op, da den knugende Haand atter slap ham. Han fandt ikke, der var noget at svare paa Møllerens Ord.

„Kommer Du saa, min Bayard, Du Ridder sans peur et sans reproche!" raabte Damen, som var standset lidt borte og havde iagttaget alt hvad her foregik.

„Hvad bliver det til med den Halskobbel?" spurgte Herremanden.

Mølleren kastede et Stykke Reb hen til ham. „Tag dette, gjør selv en Kobbel og gaa saa Fanden i Vold, jeg gider ikke have mere med Jer at bestille."

Leopold tog Rebet, fløitede og gik, lidt efter forsvandt Vognen nede paa Veien. Hverken Herren eller Fruen paastod senere, at denne Kjøretour havde været dem videre behagelig.

Jens Karstens og Karen vare igjen alene. Hun havde trukket Forklædet op over sit Hoved

og sad og græd. Hjeilen fløitede, Solen gik ned, Fammet var forsvundet, der hvilede en dyb Fred over Egnen. Mølleren lagde sin Haand paa hendes Skulder.

„Hvad bliver det saa til med os To?" spurgte han, idet hans Røst, der hidtil havde været saa barsk, antog en uendelig Blødhed. „Siig ja, Karen, staa Dig ikke selv i Lyset."

Hun svarede ikke, græd lydeligere og rystede paa Hovedet.

„Og saadan en Klør Knægt kunde Du holde af, en Meelsæk paa et Kosteskaft. Jeg forstaar Jer ikke, I Kvindfolk!"

Hun lod Forklædet synke ned fra det forgrædte Ansigt, kysfede Møllerens Haand og hviskede:

„Det Værste er, at jeg holder af ham endnu."

„Og Du vil ikke være Møllerkone?"

„Jeg vil blive her og se paa mit Fam og gjøre Gryder."

Vaabensmedens Dreng.

Mester Gørres Have laa for Enden af Huset, skilt fra Gaden ved et lavt og faldefærdigt Stakit, der blev udbedret hver Vinter, og ligesaa troligt ødelagt igjen hver Sommer, fordi Folk ikke kunde modstaa Fristelsen af de prægtige Æbler og Pærer, der hang og vuggede sig paa Grenene indenfor Stakittet.

En Løverdag Eftermiddag listede tre Drenge sig ind i Haven og fyldte deres Lommer med den nedfaldne Frugt. Da de skulde til at forsvinde igjen, kom Vaabensmeden ud fra en Busk og stillede sig iveien for Drengene.

„Naa, saa I synes om Mester Gørres Æbler, I smaa Tyveknægte! det kan jeg forstaa, men I komme ogsaa til at betale dem. Op med Jer i Huset, der skal vi holde Dom over Jer."

Drengene stode og rystede og bade om Naade, Gørre greb en i hver Haand og trak afsted med dem, den Tredie jog han foran sig, og Gørre var en Kæmpe at se til, sværlemmet, bredskuldret, paa Modstand kunde der slet ikke tænkes. Han bar næsten de to Drenge, saaledes at kun deres Fodspidser dansede henad Jorden, den Tredie, som løb foran, udstødte underveis nogle langtrukne uh! uuh! og vendte sig engang imellem om, medens han bønlig strakte Armene op mod Smeden.

Pludselig stod Gørre stille udenfor en Hasselbusk og lod de to Drenge falde.

„Jeg kommer i Tanke om, at jeg mangler en god Kjæp til at trasakke Jer med, naar Dommen er falden, knæk en af, Du, — nei, den er for tynd, det maa være en, der er Forslag i, som kan holde ud. — Saa, tag den nu med, Du skal selv have den Fornøielse at bære den."

Oppe i Stuen kaldte Gørre paa Lene, en halvvoxen Pige, hans eneste Datter, hun blev sat hen i en Krog, og skulde til advarende Exempel overvære Exekutionen.

„Stil Jer nu op, Drenge, saa begynde vi fra en Ende af. Først Du kleine der, hvordan faldt Du paa at liste Dig ind i en fornemme Mands Have, og gjøre Dig til Tyv for et Æble?"

Drengen trippede frem og tilbage. Den mistænkelige brune Farve paa hans Mund og Hænder vidnede om, at han ogsaa af og til besøgte Valnøddetræerne. „Aa, gode, rare Mester!“ udbrød han klynkende, „lad være at slaa mig, saa skal I faae min Pung med alle Penge, der er syv Skilling i den, ved Mikkelsdag faaer jeg to til af Faster.“

Gørre rystede betænksom paa Hovedet og skød Nathuen, der skjulte hans skaldede Isse, tilbage. „Syv Skilling vil kun lidt forslaa for saa stor en Misgjerning,“ svarede han. „Nu, Du der, hvad har Du at sige til din Undskyldning? Fingrene af Munden og svar mig!“

Tiltalte vedblev at hulke og udstøde sit uh, mere langtrukkent, han fik ikke Tid til at komme videre, idet den tredie og største Dreng traadte ud af Rækken og udbrød: „Mester maa ikke slaa de To, for jeg er Skyld i det Hele. Jeg fandt paa det, og hjalp dem over Stakitværket, da jeg selv var kroben ind.“

Gørre saae vist paa Drengen og betænkte sig lidt, det man kunde se af Smedens Ansigt, som forresten var halvt skjult af et stort Skæg, fortrak sig noget.

„Og det tilstaaer din djævleblændte Knægt saadan uden videre," ytrede han.

„Ja, for jeg er frimodig," sagde Drengen og reiste sit Hoved. „Fatter har sagt, at jeg altid skulde gaa lige frem og sige som det var."

„Har han det, den Lærdom er ikke saa feil. Men siden Du er Kaptain for det Hele, hvorfor har Du da selv ingen Æbler i din Lomme, som de to Andre?"

„Jeg smed dem, mens I slæbte af med os, for at I ikke skulde se, hvormange jeg havde sanket op."

„Det var ikke saa dumt gjort. Hvem er din Fader?"

„Han hedder Rasmus og stryger Tegl ude paa Svanholm."

Vaabensmeden hævede sin Stemme, den blev næsten høitidelig, idet han udbrød: „Saa dømmer jeg Jer da alle Tre til at være fri for denne Gang, men komme I nogensinde igjen ved Nat eller Dag, eller gaa I ikke og raade alle jeres Kammerater fra at krybe over mit Stakitværk, skal I ske Allandsens Ulykker. Nu har jeg bidt Mærke i Jer. — Du der, som er frimodig, springer hjem og henter mig din Fader, jeg vil tale med ham iaften. Selv følger Du med tilbage.

— En, to, tre, herud! og lad mig aldrig se Jer mere."

Drengene jublede, den Store gjorde et vældigt Hop og slog ud med Benene, idet han forsvandt med de Andre.

Gørre saae efter dem, dernæst gjorde han et Tegn til Lene, som betydede, at hun nu havde Lov til at forsvinde.

Om Aftenen kom Drengen igjen, fulgt af en høi og mager Mand, der blev staaende indenfor Døren med Huen i begge Hænder. Hans Ansigt var brunt af Solen, Trækkene dybe og skarpe, de vidnede om Savn eller Overanstrengelse.

Lille Lene sad og spandt paa sin Rok ved et aabent Vindue, der vendte ud mod Haven, hun havde stillet sit Fuglebur med en Graairisk hen foran sig, men ved Bordenden sad Vaabensmeden, Mester Gørre, med udspilede Been, og vinkede nedladende til Rasmus og hans Søn Terkel, at de skulde komme nærmere.

Teglbrænderen gjorde en Omvei langs med Væggen, som om han var bange for at vove sig ud i det aabne Farvand midt paa Gulvet, hans Kofte og de pjaltede Beenklæder sloge sammen om Benene ved ethvert Skridt.

„Saa Du er Fader til den Røverknægt der, som gaaer og stjæler Æbler i fremmede Folks Haver," sagde Gørre.

„Drengen er min," svarede Rasmus, „har han taget fra Jer, saa giv ham et Livfuld Bask, og lad det være godt."

„Det var ogsaa min Mening, men han slap, formedelst at han strax gik til Bekjendelse. Jeg holder af Folk, der tale Sandhed."

„Det er ogsaa den eneste Lærdom, jeg har kunnet give ham," ytrede Teglbrænderen, medens han ufortrøden vedblev at dreie rundt paa sin Hue.

„Fortæl mig nu, hvordan Du faldt paa at krybe ind i min Have. Du har jo ellers to ærlige Øine, Dreng, og intet Tyvemærke i dit Ansigt."

Terkel tav.

„Kan Du faae Flaben op?" raabte Faderen.

„Jeg var sulten, Bageren sagde nei, da jeg bad ham om et Stykke Brød. Jeg fik ogsaa saa lidt igaar. Kun en lille tørret Sild og ikke andet."

Lene havde holdt op med at spinde, og sat den graa Mis ned, som under dette Arbeide laa paa hendes Skjød. Hun foldede begge sine smaa, hvide Hænder omkring Rokkehovedet og betragtede Terkel. Hun var saa frisk og nydelig i sin lyse Sommerkjole, og forekom den fattige Dreng som

et Syn fra en bedre Verden, naar han vovede at slaa Øinene op og skotte over til hende.

„Hvad var det ellers I vilde mig?" spurgte Faderen.

„Det skal jeg sige Dig," svarede Vaabensmeden med særdeles Eftertryk paa de følgende Ord, „jeg har faaet Lyst til at gjøre noget Godt mod Dig og den Dreng der, en ubegribelig stor Velgjerning, det kom pludselig over mig før, jeg vil tage ham i min Tjeneste, lære ham op til en dygtig Vaabensmed. Hvad synes Du derom?"

Lene udstødte et lille, fint Skrig, der forenede sig med Drengens, Rasmus dreiede Huen saa hurtigt, at det næsten ikke længer var muligt at følge dens Bevægelser. Gørre laa tilbagelænet i sin Stol og nød den almindelige Overraskelse.

„Det skal I have Vorherres Velsignelse for," stammede Teglbrænderen. „Jeg kunde ikke ønske ham noget bedre."

Terkels Ansigt var et eneste Smil, han sprang hen mod Gørre, tog hans Haand og kyssede den, Taarerne løb ned over hans Kinder. „I vil have mig i Lære!" jublede han, „jeg skal ikke løbe om og tigge mere, Herre Jesus! I vil gjøre mig til en stor og dygtig Vaabensmed, som I selv er!"

„Nei, saa min Salighed om jeg vil!“ svarede Gørre bestemt og stødte Drengen fra sig. „Hvad bilder den Hvalp sig ind? — Blive til en Vaabensmed som mig, — veed Du, hvem Du har for Dig? Jeg holder ikke af Praleri, men Cornelius Gørres Lige findes nok ikke i Danmarks Riger og Lande. Det var fra mit Værksted den Rustning gik ud, som kongelig Majestæt havde paa ved det store Dystløb, en Hjelm, Dreng, der skinnede som Guds blanke Sol, og en Kyrads, som der ikke kunde bankes Hul i med den allerstørste Slagterøxe. — Du Tosse! blive en Vaabensmed som mig, dertil skal der Kløgt og Lærdom og Konduite. Mindre kan vel ogsaa gjøre det. Hvor gammel er Du? — Femten Aar! Gaa nu hjem, Rasmus Teglbrænder, sank hans Tøi sammen og kom saa tilbage med ham endnu iaften, vi faae da at se, hvad der kan gjøres ud af Knægten.“

„Hans Tøi! hvad mener Mester?“ spurgte Rasmus forlegen.

„Jeg har ikke andet Tøi, end det jeg her staaer i,“ svarede Terkel og lo dertil.

„Dit Linned da, Strømper og saadan noget.“

„Jeg har hverken Strømper eller Linned,“ tilføiede Drengen frimodig.

Vaabensmeden trak paa Skuldren, og saae med dyb Ringeagt over til Lene, hvis Ansigt røbede større Deeltagelse.

„Saa bliv her som Du er, vi finde vel et Hul til Dig, og hvad Du trænger til, bliver der ogsaa Raad for. Skik Dig bare godt, Dreng, og skjøn paa den store Naade og Forbarmelse, der vises Dig."

„Det skal jeg, det skal jeg!" raabte Terkel, idet han atter greb Vaabensmedens Haand og forlod Stuen uden at tage ringeste Hensyn til sin Fader.

Hvad er der at fortælle om de næste fire Aar? Et ensformigt og dagligdags Liv, hvori Terkel udviklede en Flid og Utrætteligh ed, som vandt ham Alles Velvillie. Fra den tidlige Morgen gjenlød Værkstedet af hans Sange. Naar Gørre tilfældig kom forbi om Aftenen, længe efter Arbeidstid, saae han endnu det røde Gjenskin af Trækulsflammen fra Essen og hørte en flittig Banken paa Ambolten. Gik han saa derover, fandt han Drengen med det smilende og glade Ansigt, nøgent Bryst og opkiltrede Skjorteærmer staa og smede Klinknagler og Søm, hvorfor Svendene gave ham en ringe Fortjeneste, medens de selv beholdt Broderparten.

Næst efter Arbeidet syntes han blot at have een Tilbøielighed: Maden. Han kunde spise og atter spise, saa Pigerne nede i Kjøkkenet sloge Hænderne sammen af Rædsel. Lille Lene morede det at blive ved med at fylde hans Tallerken, indtil Drengen med et Suk lod Haand og Ske synke og ikke kunde mere.

„Det er ret," sagde Gørre. „Æd saalænge Du kan faae Noget ned, der skal Kræfter til en dygtig Vaabensmed. Nu begynder Du ellers snart at se ud som et Menneske, kom herhen og lad mig føle paa Dig. Der er Tegn til lidt Kjød i Arme og Been. Hænderne lægge sig ogsaa retskaffens ud, bliv bare ved! Jeg holder ikke af at rose mig selv, men den Dag jeg skulde op til Majestæten og aflevere min berømte Rustning, kom jeg ind til Mester Gerhard i „den blaa Stud", for at kjøbslaa om et Par Handsker. Manden var nær deiset overende, da han tog Maal af mig, saa lang og tyk og velvoxen en Haand havde han aldrig skaaret Hjorteskind istykker til i sine Dage."

Lene var Terkels Forsyn: Dette lille, fine Barn, der syntes at høre hjemme i andre Omgivelser end Vaabensmedens, og som ellers var saa bly og undseelig overfor alle, havde fra den første Dag taget sig af ham, hun skaffede ham

bedre Klæder, hun fik Præstens Søn til at undervise ham, hun gjorde Faderen opmærksom paa de rige Evner, som tidligere havde slumret, og som nu efterhaanden udviklede sig, enten paa Grund af den gode Mad, hvad Vaabensmeden paastod, eller de lykkeligere Vilkaar, som Lene meente.

Terkel gjengjældte hende saa godt han kunde, han passede hendes Fugle, løb Ærinder i By, bragte hende de meest udsøgte Frugter, hentede hende hjem om Aftenen, ventede som en trofast Hund, og adlød hendes allermindste Vink.

„Jeg kan godt lide Fiolduft," sagde hun en Foraarsdag ved Middagsbordet. Næste Morgen var hendes Værelse fyldt med store Skaale af friskplukkede Fioler, der duftede hende imøde fra Bordet, fra Vinduet, de laa strøede omkring paa Gulvet.

„Jeg holder endnu mere af Liliekonvaller," ytrede hun en anden Dag, og saae smilende over til Terkel. Smilet var hendes Tak, og røbede en hemmelighedsfuld Forstaaelse mellem dem, Ingen af de Andre vidste, hvem der havde pyntet hendes Værelse med alle disse Fioler. Næste Morgen var Vinduet fyldt med smaa Buketter af Liliekonval, duftende og friske, Nattens Dug sad endnu i det halvaabne Bæger. Terkel betragtede Lene,

ligesom Goethe betragtede Stjernerne, man glæder sig over deres Straaleglands, men naaer dem ikke.

Ogsaa Vaabensmeden lod til at føle de behagelige Følger af Drengens Nærværelse. „Den Knægt læser mig alle Ønsker ud af Øinene," forsikrede han en Aften paa Lavshuset. „Nu sidste Skjærtorsdag sidder jeg hjemme, — nei, lad mig tænke efter, det var sku Langfredag, — sidder jeg hjemme og klager over, at det ligesom begynder at mindske med min Helsen, jeg falder af og gaaer ud som et Lys, Maven vil ikke mere som før. Spiser jeg blot en halv Snes haardkogte Æg til Aften, har jeg ondt ved at falde isøvn, og Æg er dog min Livkost. — Mester skulde prøve det med Vibeæg, siger min Svend, Bastian Lybækker. — Hvor skulle vi faae dem fra, svarer jeg, og tænker ikke videre over den Sag. Men saa Paaskemorgen svipper Drengen ud, og bliver borte begge de hellige Dage, til stor Forundring for os. Da han vender hjem, kommer han slæbende paa en Kurv med lutter friske Vibeæg, som han havde fisket op nede ved Vallensbæk, — ude i Søborg Mose. Fanden i Vold, jeg troer knap, der groer en Vibeunge op paa Engene i Sommer."

Efter fire Aars Forløb var Lene altsaa en voxen Pige, bekjendt som den smukkeste i hele Na-

bolavet. Folk vendte sig om efter hende, naar hun gik til Kirke, de fornemme Kunder kom hyppigere til Vaabensmedens Bod, hun blev hyldet og søgt, uden at alle disse Opmærksomheder dog øvede nogen Indflydelse paa hende. Hun vedblev at være den samme barnlige og blyg Natur, der var noget som Fuglekvidder i hendes bløde Røst, noget ubevidst i hendes Øine, et spørgende Udtryk i det hele Aasyn, som om hun gik imod en stor Hemmelighed, det gjorde hun da forresten ogsaa, Verden og alt hvad hun saae af den, var lutter Hemmeligheder for hende, en Billedbog, der paa hver Side viste nye Figurer.

Lenes Fødselsdag havde bestandig været en Fest i Vaabensmedens Familie. Da hun fyldte sit syttende Aar, blev Huset som sædvanlig sat istand til Dagens Høitidelighed. Pigerne skurede, polerede og joge om i Kjøkkenet fra den tidlige Morgenstund, der skulde bages Kager, tænkes paa Middagsmad, og paa alle de Gjæster, som pleiede at indfinde sig til Lykønskning, endelig paa Arbeiderne i Værkstedet, der hele Dagen bleve frit bespiste.

„Jeg har givet dem tidlig Lov," sagde Vaabensmeden. „Klokken tre ringe vi ud til Friaften,

de Karle skal ogsaa vide, at Cornelius Gørre holder Fest idag."

Manden fortalte dette i en Tone og med en Mine, som røbede hele den dybe Beundring, han følte over sin egen Høimodighed.

Om Formiddagen blev der bragt en stor Kringle fra Bageren, med et L af Rosiner i Midten, saa et Raadyr fra en forgjældet Adelsmand, der skyldte Gørre Penge, og aldrig betalte, en Lugtedaase fra Faster, — det er umuligt at opregne alle disse Herligheder. — Men hvad der dog lod til at interessere Lene meest, var en pragtfuld Blomsterkost fra den rige Apothekerson, Hr. Frants Harpyt, som han selv fremstillede sig med. Denne Herre havde faaet Adgang i Vaabensmedens Familie for nogle Aar siden, meget imod Terkels Ønske, især da det var øiensynligt, at han kun kom der for Lenes Skyld, han underholdt sig med hende, havde altid saa meget nyt og morsomt at fortælle, fik hende til at le og rødme, kort sagt, Lene lod til at finde Lyst i Harpyts Besøg. Det var det meest Ubehagelige ved Sagen.

Idag blev han endogsaa buden til Middag, men mærkværdigt nok syntes Terkel ikke at bekymre sig videre om denne store Opmærksomhed, skjøndt det paa samme Tid blev betydet ham, at

han selv havde at stille sig som Opvarter bag Mester Gørres Stol, medens de spiste.

Da Familien gik tilbords, lagde Alle Mærke til, at der foran Lenes Plads var stillet en Kurv med Blomster, fra hvis Midte et lille nydeligt og straalende Jernskrin kom tilsyne.

„Hvem har bragt denne Foræring?" spurgte Vaabensmeden.

Ingen svarede, det var ogsaa umuligt at danne sig nogen Formodning herom, siden Pigerne, som dækkede Bordet, paastode, at der ikke havde været andre end dem i Stuen.

„Lad os se lidt nøiere paa den Dingst," sagde Gørre, „jeg skal da snart sige Jer, hvor den kommer fra."

Han gik til Vinduet med Skrinet og betragtede det længe i Tavshed. „Det er et retskaffens Stykke Arbeide," udbrød han endelig, „forbandet fint ciseleret, vel udført i alle Maader. Den Karl, som gjorde det, har havt Kløer paa Fingrene og forstaaet sit Kram, forresten er det mig, han har laant Tegninger og Ornamenter fra, men hvem er Manden? — Aa, nu gaaer der et Lys op for mig, vor gamle Svend, Bastian Lybækker, han er den Eneste paa Værkstedet, som kunde gjøre det.

Spring over og hent ham, Dreng! jeg vil tale med ham."

Terkel sprang og vendte strax efter tilbage. „Lybækker vil ikke komme, han siger, han seer saa svinsk ud."

Gørre aabnede Vinduet og raabte med Tordenstemme: „Bastian Lybækker, herop med Dig, og det lidt gelik! Hvorlænge skal jeg vente?"

Noget efter aabnedes Døren for en lille, bredskuldret og pukkelrygget Person i Skjorteærmer, Beenklæder, hvis Rifter vare sammenrimpede med smaa Stykker tyndt Staaltraad, og store Tøffelsko paa de nøgne Fødder. Hans brede Ansigt havde en vis Familielighed med Faunens, og blev ikke forskjønnet ved en Mængde sorte Striber og Pletter; Bastian havde nemlig den Vane, naar han grundede over Noget, at sætte Pegefingeren paa sin Næse, som om denne Legemsdeel var hans Organ for Tanken. Idag havde han vist tænkt meget, siden de sorte Mærker fortsattes fra Næsen høit op i Panden.

Han nægtede paa det Bestemteste at være Mester for Skrinet, men spidsede paa samme Tid Munden og plirrede med de smaa, rødkantede Øine, som om han dog nok vidste mere end han havde Lyst til at sige.

Da Bastian Lybækker meente, at hans Nærværelse var overflødig, rettede han lidt paa sin krogede Ryg, bankede tre Slag med Knoerne paa Dørkarmen, bukkede til alle Sider og udbrød: „Also mit Gunst! Hæder og Ære til Mester og Motter og den junge Jomfru og den ganske Familie. Gid de maa leve Vorherre tilgedan, mange lieblige Dage.“ Han bukkede og slog ud med Armene.

Idet han forsvandt, gik Terkel hen og hviskede til Gørre, at Maden vist blev kold, naar Motter skulde vente længer.

„Hold Mund, Dreng! jeg vil først have Besked paa, hvem der har gjort den Himstrigimst,“ sagde Gørre fortrædelig.

Terkel smilede, slog Øinene ned og svingede frem og tilbage med Overkroppen. „Er det værd at snakke mere herom,“ vovede han sig til at sige. „Det Bedste ved Skrinet har I dog ikke opdaget endnu.“

„Hvad mener Du med det Bedste?“

„Mester kan ikke lukke Laaget op.“

Vaabensmeden saae umaadelig overrasket ud, han gjorde nogle Forsøg, trykkede paa enhver Knap, prøvede paa at drage Ornamenterne tilside, men Skrinet blev lukket.

„Lad mig nu prøve," sagde Terkel. „Af de fire Sider ere de tre tykke, den fjerde meget tynd, naar jeg trykker paa det tynde Jern, bøies det tilbage fra Fjederen, saa farer Laaget iveiret. Se blot!" Han lod Handling følge paa Ordene og Skrinet aabnede sig.

Vaabensmeden stod og stirrede paa Drengen, der var bleven blodrød og ikke vovede at slaa sine Øine iveiret. Det lyste over hans Ansigt, medens han gav Skrinet tilbage.

„Det var da Djævels!" raabte Gørre. „Saa Du er Mester for den Tingest? — Aa ja, naar jeg nu rigtig seer det efter, komme Feilene frem, Fiilstrøgene gaa forskjellige Veie, Du, og Du har slusket med at bruge Poleerstaalet, Messinget er ogsaa pladret for vidt ud i Lodningen af Hjørnerne, — sikke noget Svineri her! saa slutter det Laag heller ikke som det skulde, det er ude af Vinkel. Nei, nei, min Dreng! Du maa æde en Skæppe Salt endnu, før Du bliver til en dygtig Smed og naaer op til mig."

„Ak, Mester, Mester! det veed jeg vel," sagde Terkel. „Lige fra den første Dag, I lukkede mig ind paa Værkstedet, har Jeres Exempel staaet for mig, og om Aftenen, naar Fritid kom, og jeg sad og dannede paa det lille Skrin, arbeidede jeg nok

for Jomfru Lene, men jeg tænkte altid: vil Mester ogsaa synes om den Façon, vil Mester have den Blomst der, den Roset der? Nei, Jeres Lige bliver jeg vist aldrig, men som I sagde den første Aften, mindre kan ogsaa gjøre det." Efter disse Ord bøiede han sig ned og kyssede Vaabensmedens Haand.

Gørre var synlig rørt, men undsaae sig for at lade Nogen mærke det.

„Godt, Dreng! Du har alligevel gjort et forsvarligt Stykke Arbeide. Der tales nu ikke mere herom, før jeg har faaet et Par af Motters Retter tillivs, saa skal vi To snakkes ved. Det tillades, at Du sætter Dig op ved Bordenden nærmest mig. Er Du saa fornøiet?"

„Der skal jeg jo sidde," sagde Lene. „Idag er det min Fødselsdag, saa vil jeg have min Villie."

„Naa, Motter sætter sig da ved min anden Side, og Terkel hos Dig, der er vel ikke stort ved det Skrin, men den, der har gjort det, maa ikke mere staa bag min Stol, og det jeg har at sige ham siden, før jeg gaaer ind og sover til Middag, skal heller ikke raabes ud over Bordet."

Terkel var henrykt, men saa undseelig over al den Hæder, der strømmede ind paa ham, at han neppe kunde føre Skeen til Munden. Han

vovede ikke at slaa Øinene op mod Lene, der sad ved hans Side, og fra hvis Klædning en berusende Duft strømmede ham imøde under enhver Bevægelse. Hun hviskede gjentagne Gange nogle Ord til ham, men han forstod hende ikke, vovede heller ikke at spørge, kneb sig sammen, for at tage saa lidt Plads som muligt, og svarede med Enstavelsesord, hen i Taaget.

Efterat Gørre i dyb Tavshed havde taget forsvarligt til sig, af og til pustet og hvilet lidt, af og til knappet saa en, saa en anden Knap op i Vesten, skjød han sin uldne Hue tilbage, den han uafbrudt bar, ligesom Kongerne paa Theatret altid bære paa deres Krone. Han vendte sig mod Terkel, og udbrød dæmpet:

„Jeg har stillet dit Skrin hen foran mig, og siddet og seet paa det, mens jeg spiste. Der er mange Feil i det, meget, der under min Haand vilde være bleven heel anderledens, men det er alligevel godt og dygtig nok til at blive Svend paa, Du behøver ikke at gjøre anden Prøve, heller ikke Skuemester til at se paa, at Du selv udfører Arbeidet. Vi tog ingen Bestemmelse om, hvorlænge Du skulde staa i Lære, og jeg siger det ikke for at rose mig selv, men jeg lod være at sætte Kontrakt op den Aften, for at kunne drage

din Tid saa længe ud som muligt, og tage bedst Nytte af Dig. Imorgen den Dag gaaer jeg paa Lavshus, og melder dig som Udlærling til næste Sanct Martin. Saa tidlig som det bliver lyst, kan Du selv gaa over til Mester Siple og bestille Dig en ny Klædning af den bedste graa Vadmel, han eier, — lad os sige af den næstbedste."

„Det skal være den allerbedste Sort," paastod Lene. „Mester Gørre har ikke behov at tinge om en Klædning."

„Det synes jeg ogsaa," ytrede Konen.

Gørre saae forbavset til begge Sider, og bankede med sin Kniv i Bordet.

„Motter og Lene tier stille, naar der tales om Kunst og Videnskaber, det forstaaer I Jer ikke paa. Lad os da sige af den næstbedste Vadmel. Derved bliver det. Jeg forlanger, Du skal være ordenlig klædt; en Svend, veed Du, maa ikke gaa over Rendestenen uden i Frakke."

„Ak, Mester! I gjør mig da reent tummelumsk af Glæde!" sagde Terkel, og skjulte Ansigtet i sine Hænder nede paa Bordet. Lidt efter hævede han Hovedet igjen og udbrød: „Jeg har samlet syv Mark ved Friarbeide, dem skal I faae til Hjælp til min Svendeklædning."

„De syv Mark beholder Du selv, for jeg er høimodig, formedelst Du har været tro og ærlig og ikke stjaalen Æbler i min Have. Hvad der skal udredes til Laden og Velkomsten og Geskænken, gaaer ogsaa ud af min Lomme altsammen. Jeg tager ikke mod dine Penge. Vil Du endelig selv bekoste et Par nye Støvler for de syv Mark, saa bliver det din Sag. Det siger jeg Dig, Terkel, Du bliver herhjemme i Værkstedet hos mig, og lader Dig ikke lokke til at drage paa Vandring, der er endnu meget at lære, før Du bliver til noget."

„Her bliver jeg helst alle mine Levedage; uden Jeres Lærdom er jeg ingenting, det har jeg længe forstaaet."

Gørre betragtede Terkel med et synligt Velbehag og nikkede til ham. „Saa er den Snak tilende, nu skal vi klemme paa Maden igjen,ræk mig det Fad Æbleskiver, — først Terten. Min Appetit svinder, jeg skrumper ind for hver Dag."

Medens han spiste stirrede han uafbrudt hen paa Skrinet, som stod foran ham, det blev vendt og dreiet, han kunde ikke faae Øinene fra det.

Om Aftenen kom Terkel med en ny Overraskelse. Fire af Latinskolens Drenge indfandt sig ude i Vaabensmedens Forstue og sang en Salme. Den ene bar en stor Kasse med en kulørt Stjærne,

som der var stillet et Lys bagved. Medens de sang, dreiede han Stjernen rundt, og den viste sig da i forskjellige, bestandig vexlende Farver, hvilket tog sig særdeles pragtfuldt ud. Lene var henrykt og paastod, at hun aldrig havde oplevet en saa behagelig Fødselsdag. Unge Frants Harpyt derimod fandt Selskabet og alle Omgivelser yderst kjedelige, der var Ingen, som lagde Mærke til ham.

Da Siple bragte de nye Klæder, blev Terkel kaldt ind og presenteret for Mester. „Nu er Du klædt som det sømmer sig en Svend," sagde Gørre, „og har Forlov til at bære Sangbogen efter Jomfru Lene, naar hun imorgen skal til Kirken, men I tale ikke sammen paa Gaden, og Du gaaer ikke og kigger paa hende, som Du pleier. Du er kun en ringe Pjalt, og min Datter en fornemme Jomfru, med Jer To kan det aldrig blive til Noget, der skal mere til. — Mærk Dig mine Ord, Terkel, der skal mere til. — Hænderne af Buxelommen, naar Du staaer overfor mig. Det være sagt uden at rose mig selv, men den eneste Gang jeg glemte den skyldige Respekt overfor min Læremester, tog han sin Tamp og smurte mig igjennem, saa jeg aldrig forvandt det siden. — Saa kan Du gaa."

Næste Søndag fulgte altsaa Terkel Lene til Kirke, med Salmebogen indsvøbt i et hvidt Lommetørklæde, som duftede stærkt af Lavendler. Han holdt sig Gørres Ord efterrettelige og talede ikke til hende underveis, vovede ogsaa kun i Smug at se op paa hendes fine, yndige Skikkelse. Derimod gav han nøie Agt paa den Opmærksomhed, hun vakte, efterhaanden som de kom frem i Gaden. De unge Herrer stode stille, vendte sig og gik tilbage, en dristig Sværm fulgte hende endog lige til Kirkedøren. Hun gik som sædvanlig med sænket Hoved, nedslagne Øine, og lod slet ikke til at bemærke den Hyldning, hun var Gjenstand for, men hun følte den alligevel, den kom til hende gjennem Luften, og farvede hendes runde Kinder med en glødende Rødme.

„Siig mig dog, Terkel!" ytrede hun paa Hjemveien, „hvorfor Du bestandig stiller Dig hen ved Koret, og hele Tiden staaer og stirrer paa den Kristus deroppe? Jeg har lagt Mærke dertil, hvergang Du fulgte mig i Kirke."

„Det er ikke Kristussen, jeg seer paa," svarede han forlegen, „men der staaer en Jomfru paa hver Side af hans Kors, En med Armene foldede over Brystet og en Anden i en blaa Pelts med et Riis eller en Sivdusk i Haanden."

„Det er en Palmegren og ingen Sivdusk, og Kvinden forestiller Maria Magdalene. Men Du svarer ikke paa mit Spørgsmaal, hvorfor betragter Du hende saa nøie, og glemmer baade Præst og Salmesang imedens?"

Blodet skjød op i Terkels Kinder, han stammede og ledte efter Ord, endelig brød de frem, ustandselige og med en Vælde, som en længe undertrykt Flod.

„Jeg seer paa hende, fordi, — ja, I maa ikke blive vred, — fordi hun ligner Eder, det fandt jeg fra den første Dag, det er Jeres Øine, Jeres milde Smil, Jeres velsignede Ansigt, og altid naar der laa mig noget paa Hjerte, som jeg gjerne vilde have frem, bad jeg til hende, og det kom, lidt efter lidt, men det kom, og den Vinter I laa syg, gik jeg herop hver Aften, og var der lukket, hviskede jeg gjennem Nøglehullet, om hun vilde tænke lidt paa Jer, og ikke tage Jer fra os. — Saa næste Søndag, ja, nu leer I vist, men det faaer at være, næste Søndag, da jeg kom ind til hende, blinkede hun med det ene Øie til Tegn paa, at hun meente mig det godt, jeg saae det tydeligt, og blev sjæleglad, for nu vidste jeg, I var i Vorherres Haand, og at han vilde holde det Onde borte. Strax efter kom I Jer ogsaa."

Lene tav til denne Oplysning, og Terkel var ikke istand til at forklare sig hendes Ansigts alvorlige Udtryk, da han vovede at slaa sine Øine iveiret.

„Nu skal jeg gjøre Dig en Fornøielse," sagde hun lidt efter, „og gaa med Dig hjem til din Moder. Troer Du, hun vil blive glad derover?"

„Ak ja, ak ja!" sagde Terkel og slog sine Hænder sammen, „det vil være hende den bedste Glæde, hun har havt siden Fatters Død. Men kan det ogsaa skikke sig? Motter boer i en ringe Leilighed nede i Gyden ved Sanct Nicolai, hun har kun et lille Kammer for sig og lever i knappe Kaar."

„Lad os gaa. Jeg kommer for at hilse paa din Moder, ikke for at se hendes Leilighed."

Terkel førte Lene ind i Smaagaderne til et skummelt Sted, og steg op ad en Mængde Trapper, før han standsede og bankede paa.

„Der er aabent," sagde en Stemme indenfor, „luk kun op."

Paa Sengen laa en Skikkelse, som ved Synet af de Indtrædende reiste sig iveiret og lod Hænderne glide ned over sit Haar. Det var en yderst fattigklædt Kvinde, mager og hentæret, med blege, rynkede

Læber og indsunkne Øine, forresten havde disse Øine endnu bevaret deres tidligere Glands og gav det hele Ansigt et mildt og godlidende Udtryk. Hun blev siddende lidt paa Sengekanten og stirrede hen mod den unge Pige, som om hun behøvede Tid til at tro paa det, hun her saae for sig, derefter begyndte hun igjen at glatte den Smule gjenstridige graa Haar, der strittede frem under en stribet Hue.

Det var virkelig den rige Vaabensmeds fornemme Datter, der her strakte Kesten sin lille Haand imøde, — Lene, hvem hun efter Terkels Beskrivelser altid tænkte sig som et høiere Væsen. Af og til havde hun vel faaet et lille Glimt at se af den unge Pige i Forbigaaende Naar Kesten om Aftenen fik Lov at besøge sin Søn i Værkstedet efter Arbeidstid, saa sad den Gamle gjerne oppe paa Fiilbænken ved Vinduet og strikkede, medens Drengen hamrede henne ved Essen. Terkel var hendes Stolthed, Vaabensmedens Familie derimod stod over Alle, selv Gørres Latterligheder bleve til Fortrin i Kestens Øine.

Jaften varede det en god Stund, før hun lagde Mærke til Terkel, og han havde dog gjort sikker Regning paa særdeles Opmærksomhed, pyntet

som han var i den nye, straalende Klædning, og med et Udtryk, der fuldstændig svarede til Dragten.

Det var Lenes Fortjeneste, at Samtalen kom i Gang; hun viste sig saa ligefrem, talte saa mildt og deeltagende, at Storheden slet ikke blev trykkende for den fattige Kone. Hun sad ved Kestens Side paa Bænken, og beundrede en lang, bladløs Gyldenlak, som Terkel stiltiende havde stillet hen foran hende.

„Det var rart, I kom saa tidligt," sagde Kesten. „Jeg skulde lige til at gaa iseng, saa faldt jeg i Tanker og glemte alt andet."

„Klokken er dog nylig slaaet fire," sagde Lene.

„Jeg veed det nok, men om Helligdagen pleier jeg at gaa tidlig til Ro, det sparer Lys og Brændsel. De Søgnedage er det en anden Sag. Der boer en gammel Prammand inde i Stuen, her næst ved, han og jeg er da halvt om at kjøbe et Lys, saa kommer han ind, naar Aftenen falder paa, og knytter Næt og Ruser, mens jeg sidder og spinder eller strikker til Vægteren raaber. Lidt Selskab gjør godt i de lange Vinteraftener, hvorvel Steffen ikke har synderligt at sige. — Naar En er alene, kommer der saa mange Tanker flyvende, som ikke ere rare at drages med."

Hendes Hoved sank ned mod Bryſtet, medens hun ſtirrede frem for ſig i Skumringen.

Lene fandt, at hun maatte ſige noget for at afbryde den lange Tavshed, der fulgte efter Konens ſidſte Ord: „I har viſt prøvet meget og maattet arbeide ſtrengt i Jeres Dage.“

„Jeg har havt en god Mand,“ ſagde Keſten hurtig og beſtemt, medens hendes Øine opklarede de ſørgmodige Træk, „en rigtig god Mand! han tog ſin Deel af hvad Vorherre beſkikkede os og blev ved at ſlide, lige til Helſoten greb ham, ſaa han ikke kunde mere.“

„I har ogſaa en rigtig god Søn!“ raabte Terkel triumferende, idet han kom ind med et tændt Lys i Haanden, „ſikken et prægtigt Formelys, jeg har været ovre og hentet hos Kjøbmanden, Krambodkarlen ſpurgte til Jer, han troede, Motter var bleven ſyg, ſiden han ikke havde ſeet Jer fornylig, I var heller ikke i Kirke i Eftermiddag.“

„Nei, jeg var ikke i Kirke.“

„Feiler I Noget?“

Keſten ryſtede paa Hovedet.

„Feiler I Noget?“ gjentog Terkel beſtemtere.

„Jeg havde ingen Sko, og med Træſko kan man da ikke komme i Guds Huus. — Det jevner ſig altſammen,“ tilføiede hun beroligende, „nu

i næste Uge gaaer jeg til Skomageren, det er ikke værd at tænke derpaa."

Lysets Skin blottede den Armod, som Kammeret overalt bar Præg af: fugtige og grønskimlede Mure, behængte med strikkede Uldtrøier og gamle Klædningsstykker, paa Gulvet ved Kakkelovnen en Jernpande og en sort Gryde med Resterne af Middagsmaaltidet, paa Bordet en sprukken Leerspolkum, der for Tiden gjorde Tjeneste som Smørkande, Garnvinden, Skotrokken, Sengestedet og det falmede Omhæng, enhver Gjenstand kortsagt, havde et fortvivlet sørgeligt Udseende. Det eneste friske var tre lysegrønne Sanct Hans Urter, som bøiede sig ned fra de tilrøgede Hanebjælker i Loftet.

Terkel lagde Mærke til Lenes Ansigt, Ungdommen besidder en skarp Jagttagelsesevne. Han udbrød i en Tone, hvis Livlighed var beregnet paa at forjage det pinlige Indtryk hos den unge Pige:

„Motter har Ret. Hvorfor skal vi tænke paa det, der bedrøver os, Sorg kommer uindbuden, som Lybækker siger. Se dog ret paa mig. Hun har slet ikke lagt Mærke til mit nye Tøi, Mester Gørre gjør mig til Svend nu, saa tjener jeg mange Penge og kan hjælpe Hende, Hun skal ikke undvære mere, ikke sørge mere, Hun har grædt nok i sine Dage."

Der gik som et Solblink over Kestens rynkede Ansigt, medens hun rakte sin knoglede Haand over mod Terkel og nikkede til ham. „Du slægter din Fader paa," sagde hun, „derfor vil det gaa Dig vel. Jeg sidder saa tidt herinde og ønsker, at Rasmus blot maatte have holdt ud til han kunde faae den Fornøielse at se, hvor vel Du bjerger Dig, men det skulde nu ikke være. Mester Gørre kan vi dog takke for det Hele, hvad var Du bleven uden ham? — Derfor lægger jeg heller ikke mit Hoved til Puden nogen Aften, uden at minde Vorherre om at forskylde den Vaabensmed det bedste han kan."

„Det gjør Hun vel i. Gørre har været mig en god Herre, jeg vil mindes det alle mine Dage, men mere end Mester og meer end nogen Anden i Verden, er det dog hende, den fine Jomfru der, som vi To skal bøie os i Knæ for. Det var Mesters Penge, men hendes Hjerte, der bragte mig fremad, hun varede, hun fremmede, hun bad, naar der var galt paafærde, hun sagde: gjør det, lad det være, hun er over alle, alle de Andre, ligesom den Jomfru med sin Sivdusk oppe i Kirken er over dem, som bede forneden. Ryst ikke paa Hovedet, vend ikke det deilige Ansigt fra mig. Eder

vil Herren vist velsigne, siden Motter og jeg ikke kan det."

Dermed knælede han ned foran Lene og foldede sine Hænder.

Lene reiste sig halvt forskrækket fra Bænken. „Nu ikke mere herom," ytrede hun med et undseeligt Smil. „Jeg havde maaske ogsaa min Deel at bemærke, til hvad her er sagt, men det faaer at være."

„Nei, ikke mere herom, Mester har ogsaa forbudt mig at tale om, hvad jeg tænkte, men hans sidste Ord lød dog: der vil mere til, og der skal komme mere. — Motter! Motter! Det lysner inde i mig, der er Noget, som driver mig fremad. Hvad Fatter ikke fik Lov at se, skal Hun blive Vidne til. Saa siger jeg ikke mere."

„Hvor fører Du mig dog hen?" spurgte Lene paa Hjemvejen, da Terkel vedblev at gaa ind i de smaa Gader. „Jeg veed ikke, hvor vi er."

„Jeg fører Eder hen for at se og dømme," svarede han, og standsede strax efter foran et lille Huus, hvorfra Lysene skinnede ud over Fortovet. Et Klæde var hængt op for Vindnet, men skjulte det saa utilstrækkeligt, at man kunde se, hvad der foregik i Stuen indenfor. „Jeg tænkte nok, han

var her paa denne Tid," sagde han, „kast blot et Blik over Forhænget, saa skynde vi os herfra igjen."

Inde i Stuen saae Lene et levendegjort Billede af Rembrandts Maleri i Dresdnergalleriet: En Herre sad paa en Stol, med Vinglasset hævet i den ene Haand, den anden hvilede om Livet paa en ung Pige, som sad paa hans Skjød og smilede til ham med et Udtryk, der ikke lod sig misforstaa, medens hun kælent lagde sin Arm om hans Hals. Lene foer tilbage, hun greb Terkels Arm og hviskede: „Kom, kom, lad os gaa! Det er jo Frants Harpyt derinde."

„Ja, det er den fornemme Herre, der kommer en Aften med Blomster til Eder og næste Aften drikker Franskvin med Kvinden der."

Lene tav og skyndte sig for at komme ud paa Gaden. Det varede en Stund, før hun sagde noget, men Terkel syntes, hun gik og græd.

Ved Vaabensmedens Huus vendte hun sig om til ham og hviskede: „Hvorfor førte Du mig derhen, Terkel? det burde Du ikke have gjort. Nu skal Du love mig, aldrig at tale til Nogen hjemme enten om Frants Harpyt, eller om hvad vi To har seet iaften." Det lovede Terkel.

Mester Gørre gik paa Lavshuus hver Eftermiddag, naar det begyndte at mørknes og blev der

til Sengetid, saa tændte han sin lille Haandlygte og vandrede hjem igjen.

„Det er kun Forretninger, lutter Slid og Slæb, som driver mig derhen," forklarede han hjemme. „Jeg er Oldermand, og mig raabe de paa allevegne, saa skal jeg give Forklaring til den Ene, saa raade den Anden, det er reent utroligt, at et Menneskes Hoved kan holde saameget ud, uden at sprække."

De omtalte Forretninger indskrænkede sig i Virkeligheden til en langvarig Passiar om Dagens Begivenheder, et Slag Effen eller Ueffen med de andre Mestre og saa en ivrig Prøve paa hvem der kunde holde længst ud inde i det lille aflukkede Kammer, hvor Krofaderen i Smug udskænkede Rostokkerøl og Brunsviger Mumme.

En Aften kom Vaabensmeden sildigere paa Kroen end sædvanlig. Hans fede Ansigt straalede, hans Holdning var mere rank og værdig, det hele Udtryk vidnede om en tilfreds og oprømt Stemning.

„Jeg har havt en glad Dag," sagde han og tog Plads ved Bordet, „rige Hr. Detlef Brockdorff til Altenhof, ham med den flyvende Fisk i Adelsmærket, kaldte mig for lidt siden til sig og bestilte nye Vaaben og Hestebeslag til de Knægte, han har at stille til Krigen, dernæst betalte han

blank ud hver Skilling, jeg havde tilgode hos ham, hele femhundrede Daler. Jeg har dem her i min Lomme."

„Det maa I give en Drik Øl paa," sagde Mikkel Pødenphant, der ogsaa var Vaabensmed, og som blev bleg af Ærgrelse over at høre, hvad Gørre fortalte.

„En Drik Øl kan bekommes, men saa gaa vi ind i det lille Kammer, hvor vi har det for os selv. Paa Lavshuus maa ikke skænkes mere end et Maal ud til hver Mester og Stolbroder. Jeg byder alle og hver herinde til at følge med, det er Gørre, som spenderer."

Der begyndte nu bag de lukkede Døre et lystigt Drikkelag, hvori Mester Pødenphant i Begyndelsen holdt sig tavs, men drak upaaklageligt. Han sad med Hænderne under Kinden og skulede over mod Gørre, som iaften pralede lidt mere end sædvanligt.

„Du er rigtig en heldig Fisk, Broder Gørre!" udbrød han endelig, „femhundrede Daler paa et Brædt og saa Vaaben til alle de Karle! — Nu er jeg ked af at drikke, den Øl har ligget for nær paa Træet og smager saa bitter iaften. Skal vi spille om et Par Skilling?"

„Det er forbudt, at røre Terning og Kort paa Lavshuus," svarede Gørre.

„Dermed har det gode Veie, vi kan jo slaa Plat eller Krone; men Du er maaske ræd for at forlire dine mange Penge."

Gørre tilkastede ham et spottende Blik, derefter ryddede de et af Bordene og gave sig til at slaa Plat eller Krone med en Sølvdaler. Mester Pødenphant sad i Uheld, og han pleiede dog ellers altid at have Lykke i Spil, det skarpe og kantede Ansigt blev blegere, næsten guligt, af og til gjorde han et lille Ophold og drak en Slurk af Kanden, der stod ved hans Side, Gørres Træk havde derimod et tirrende og hoverende Smil, som opirrede den Tabende. Dernæst kom han hvert Øieblik med sine spydige Bemærkninger: „Nu er det vist bedst vi holde op, Du er saa bleg, har Du ondt i Maven? se, hvor din Haand ryster, kan Du taale at tabe mere?" Tilskuerne, der havde dannet en Kreds omkring Bordet, lo over denne Spot, men Mester Pødenphant blev rasende.

„Du vil vist helst holde op, mens Du sidder i Held, men nu siger jeg sex Gange til, saa ikke mere, dernæst vil jeg bestemme, hvor høit der skal spilles, gaaer Du ind paa det?"

„Jeg gaaer ind paa alt, hvad det skal være. De Par Skillinger, Du kan vinde, gjør maaske Dig rig og mig ikke fattig, men laan os først et

Stykke Kridt, Krofader! seer jeg ret, er Mikkels Pung næsten tom, saa vi kommer til at skrive Streger paa Bordet."

Podenphant tømte den hele Kande, Gørre smækkede med Laaget efter en ny. „Jeg maa da idetmindste betale dit Øl," sagde han. „Det bliver alligevel for dine egne Penge, Du drikker." De Andre lo. Spillet begyndte igjen, mere livligt og hensynsløst end før. Den kolde Sved perlede paa Mikkels Pande, hans Hænder skælvede, medens han gjorde sit Kast. To Gange vandt han, saae sig smilende om og tog en ny Slurk af Kanden. „Nu kommer det, nu kommer det!" raabte han, „Vorherre maa da ogsaa engang være lidt retfærdig. Jeg har seet ham tilgode alle mine Dage og betænkt ham med Beslag til den ny Fattigblok i Sanct Peter, uden at tage en Skilling derfor."

Han vaklede og svingede lidt frem og tilbage, medens han gjorde et nyt Kast. Vinen og Ølket havde allerede længe øvet en synlig Indflydelse paa ham. Tredie Gang vandt han atter. „Saa har vi nu kun tre Kast tilbage," raabte han, „og jeg skylder Dig to og tresindstyve Daler, nu skal der spilles kvit eller dobbelt. Tør Du vove at gaa ind paa den Spas, Mester Gørre?"

„Jeg gaaer ind paa hvad det skal være, lad os blot faae Ende paa det, jeg begynder at blive søvnig."

Ak, desværre havde Mester Pødenphant triumferet for tidlig, de tre sidste Kast tabte han og Gørre brast i en spottende Latter.

„Nu bliver det lige femhundrede Daler, Du skylder mig, dermed har Du vist faaet din Lyst styret. Tænd saa min Haandlygte og lad os bryde op. Han taaler ikke mere den Gang."

Da Mester Pødenphant saae det sidste uheldige Kast, sank han tilbage paa Bænken, bøiede Hovedet ned mod Bordpladen og brast i en lydelig Graad. Strax efter sprang han op, Øinene stode stive, Stemmen rystede, Læberne bleve blaa og mimrede, medens han søgte efter Ord. „Det er gaaet til med Bedrag og Helvedes Kunster," raabte han. „Du er en Snyder, Cornelius Gørre. Hører Du, en Snyder! — Sikken en Oldermand vi har! det er hans Penge, han kan takke for Valget, til at arbeide duer han ikke mere end min gamle Hat, tyske Bastian Lybækker forretter Gjerningen, Gørre sætter kun sit Navn paa det, og saa bestupper han Lavet og skriver sin Dreng til Svend uden at lade ham gjøre Prøvestykke, — der maatte Lybækker ogsaa drage Læsset. Uh! det er da noget

forgiftig Tøi, den Krofader giver mig at drikke, det staaer for mit Bryst og brænder i mit Hoved som den gloende Ild. Jeg er en fattig Mand, er jeg, men Mester Cornelius er en Fuxsvandser!"

Han kom ikke videre, Taarerne kvalte hans Stemme, han sank igjen ned paa Bænken og gav sig til at græde som et lille Barn.

Gørre havde reist sig og stillet sig hen foran Pødenphant. Da denne tav, lagde han sin Haand paa hans Skulder, rystede ham ublidt og udbrød:

„Jeg har ladet Dig tale tilende, fordi jeg anseer det langt under min Hæder og Værdighed at klamres med en fuld Mand, jeg kunde lade Dig verfe ud af Lavshuset paa din Hals, om jeg vilde, men se om jeg gjør det. At Du kalder mig en Fuxsvandser, rører mig heller ikke, her sidder agtbare Mestre rundt om, som saae hvordan Spillet gik til. Derimod skal det ikke taales, at Du laster mig i min Gjerning som Vaabensmed. Spiil nu dine Øren op, fordrukne Gris! og hør, hvad jeg dømmer Dig til. De fem hundrede Daler, jeg med Ret og Skjæl har vunden fra Dig, kan Du beholde fjorten Dage tilende, den af os To, der til den Tid leverer et Stykke Arbeide, som alle Tilstedeværende her erkjende for det dygtigste og bedste, ham skal Pengene høre til. Tør Du gaa

ind paa det, Mikkel, saa er jeg tilfreds, og der tales ikke mere om den Sag, at sige, naar Du først har afbigtet og bedet om Forladelse for ethvert af de Ukvemsord, Du nævnede."

Pødenphant tørrede sine forgrædte Øine og reiste Hovedet. „Hvad skulde det være for et Stykke Arbeide?" spurgte han.

„Hvad Du selv vil, det er mig ligemeget, blot noget, der kan bevise, at jeg er din Mester og Overmand tilfulde."

„Saa vælger jeg en Degen eller Pallask med ciseleret Hæfte, poleret og bøielig."

„Godt! lad det være en Degen. Tænd min Lygte, Krofader."

„Maaske vi for Plaseers Skyld kunde føie en liden Dolk til," bemærkede Mikkel.

„Det gjøres vist ikke nødig, Du skal faae nok at bestille med din Degen. Tør saa hans Øine og bring ham hjem, at ikke Vægteren skal tage ham paa Gaden. Om fjorten Dage skal I Herrer Mestre dømme Cornelius Gørre og Mikkel imellem. — Dermed Gud befalet."

Næste Morgen fik Pødenphant Besøg af den tyske Svend, Lybækker, som skulde hilse fra Gørre, om der var Noget, Bastian kunde hjælpe ham med. Mikkel blev rasende, jog ham bort, og Sven-

den tog derefter ind i Kroen, hvor han lod sig beværte de næste fjorten Dage paa Mesters Regning, uden at bestille det Ringeste.

Imidlertid blev der travlt hjemme i Gørres Værksted.

Vaabensmeden stod tidlig op, lukkede sig inde og forbød Enhver, med Undtagelse af Terkel, at komme til ham, han smedede og hamrede selv, sov ikke mere til Middag og satte heller ikke sin Fod i Lavshuset, til Trods for de mange Forretninger, han havde deroppe.

Tre Dage efter havde han en Kaardeklinge færdig, den blev pudset, gjort tilrette og derefter hærdet. — Staalet var for blødt, da de prøvede den, rettede Bøiningen sig ikke tilbage.

„Det maa vi gjøre om," sagde Gørre, pustende af Anstrengelse og smedede en ny Klinge. — Ak! — den var for haard og sprang under Prøven. Gørre blev bleg, og smedede paany.

„Jeg siger det ikke for at rose mig selv," sagde han til Terkel, „det gik netop ligesaa med den Degen, jeg dannede til Majestætens berømte Rustning: tre Gange maatte jeg gjøre den om, men saa stod Folk ogsaa og korsede sig over den."

Endelig lykkedes det, Klingen var elastisk og fjerede sig over al Forventning. Den blev udsiret

paa bedste Maade. Terkel stod og sleb og pudsede og hjalp trolig til, saa godt han kunde. Da de fjorten Dage vare endte, havde Gørre sit Arbeide færdig, Hustru og Datter fik Lov at komme over i Værkstedet, der var ingen Ende paa Lovtalerne over den prægtige Kaarde.

„Nu gaaer jeg og melder mig færdig paa Lavshuus," sagde Gørre, „imidlertid kan Du blive her og pudse og pille lidt paa mit Arbeide. Naar Klokken slaaer fire, følger Du efter i din nye Dragt og bærer mig den Degen under Kosten."

„Det skal jeg!" svarede Terkel.

Om Eftermiddagen vare alle Mestrene samlede, og Mikkel Pødenphant mødte lidt før den bestemte Tid med en stor Rytterpallask, som alle erkjendte for et udmærket veludført Stykke Arbeide.

Da Gørre traadte ind med dette Overlegenhedens krænkende Smil, som bestandig havde opirret Pødenphant, betragtede de Andre ham næsten medlidende, ved Tanken om det forestaaende Nederlag. Han gik hen til Bordet, hvor Pødenphants Værk laa og straalede i Sollyset. Ingen sagde Noget, men en alvorsfuld Forventning stod præget i Alles Aasyn. Gørre tog Pallasken i Haanden, prøvede den, betragtede Fæstet og lagde den derefter tilbage med et medlidende Træk paa Skulderen.

„Hvad siger I til den Degen?“ spurgte Pødenphant.

„Aa jo, den er lidt tung, lidt smagløs, ikke saa feil endda, naar der tages i Betragtning, hvem der har gjort den. Men her er det jo Mestrene og ikke mig, der skal dømme.“

„Hvor er din Degen?“

„Jeg begriber ikke, hvor Drengen bliver af. — Naa, der er han, jeg hører ham skrabe paa Døren. Træd ind.“

Terkel viste sig, forsagt og undseelig, han standsede ved Væggen og bukkede til alle Sider.

„Kommer Du endelig!“ raabte Gørre. „Du lader de agtbare Mestre vente paa Dig, hvor har Du saa min Degen?“

Terkel blev blodrød, medens han skred hen over Gulvet til Bordet, her kastede han allerførst et mønstrende Blik paa Pødenphants blanke Rytterpallask og smilede derefter.

„Men hvor Djævlen har Du gjort af min Degen?“ raabte Gørre opbragt.

„Her er den, Mester, her er den,“ sagde Terkel og tog en lille Bylt, indpakket i et blaablomstret Klæde ud af sin Brystlomme.

Pødenphant brast i Latter. „Skal det være en Degen?“

Terkel traadte lidt tilside. — „Mester gjør vist bedst i at tage forsigtig ved den," svarede han, „ellers smækker den Ham over Næven." Med disse Ord viklede han ud af Klædet en smal, tynd og riflet Kaardeklinge, sammenrullet i en Spiral som en Uhrfjer, og lagde den hen paa Bordet. „Det var Klingen," sagde han, „her har jeg Fæstet i min Baglomme, nu skruer vi begge Dele sammen, saa kan de agtbare Herrer bedømme Mesters Arbeide."

Den Overraskelse, disse ligefremme Ord gjorde, og fremfor alt Synet af den vidunderlige og elastiske Klinge, lader sig ikke beskrive. Ingen tænkte mere paa Pødenphants Arbeide, derimod gik Gørres fra Haand til Haand under stigende Udbrud af Beundring.

Hæftet forestillede en opretsiddende Løve, hvis Forpoter grebe fat i Bøilen, der som en Slange bugtede sig fra Pareerpladen op mod Løvens Hoved. Det var ikke blot den mærkværdige Hærdning, som tillod, at den fine Klinge bøiedes sammen i en Rundkreds, men ogsaa Arbeidets fuldendte kunstneriske Udførelse, de Tilstedeværende forstode at skatte.

Hvad der i dette Øieblik undgik Alles Opmærksomhed var den maalløse Overraskelse, Mester

Gørres Aasyn viste. Hans Mund stod aaben, hans Dine holdt sig stive og ubevægelige rettede paa Kaarden. „Hvad Djævlen er det her gaaer for sig?“ hviskede han endelig. „Den er bedre end min.“

Pødenphant opfangede kun de sidste Ord og gjentog med et Suk: „Ja, den er bedre end min.“

Derefter faldt Gørres Dine paa Terkel, hvis Ansigt røbede en usigelig Glæde. „Mester tillod jo, jeg maatte pille lidt ved den,“ hviskede han. „Det har jeg gjort.“

Der kunde ikke være Tale om Sammenligning mellem de to Mestres Værk, selv Pødenphant erklærede sig for overvunden og gjorde sin Medbeiler Afbigt for de Ukvemsord, han forleden havde brugt.

„For at I dog kan se, jeg forstaaer min Gjerning,“ føiede han til, „saa har jeg her en Dolk, ikke bøielig og vøg som Oldermands, men derfor trænger den ogsaa dybere igjennem. Pas nu paa!“ Han lagde en Sølvdaler foran sig, tog den omtalte Dolk, et smukt forarbeidet Vaaben, og stødte den gjennem Sølvdaleren, saa dybt, at Dolkens Spids fæstede sig i Bordet uden at bøies eller lide noget Skaar. „Bedre hærdet kan Staal

ikke tænkes," ytrede han efter dette Kunststykke og saae sig om i Kredsen.

„Med mindre det skulde være denne Tingest her," vovede Terkel sig til at sige, og trak en lille Fiil frem, dennegang op af Vestelommen. „Om det nu tillades mig, skal de agtbare Herrer fornemme, hvordan Mester Gørre lærte os at hærde Staal."

„Prøv det," svarede Pødenphant, „og viis os, hvad Du mener."

Saa tog Terkel Dolken og skar uden synlig Anstrængelse Spidsen af den med sin Fiil.

„Nu lade vi det være nok," ytrede Gørre, som havde holdt sig tavs og grublende, medens Pødenphant led sit andet Nederlag. „Angaaende den kleine Degen kunde jeg fremføre Noget, men jeg gider ikke rose mig selv; hvad Filen angaaer, saa har han, der staaer med den i Haanden, selv lavet den, jeg tænker derfor, at han er værd at regnes som Svend, skjøndt Mester Pødenphant havde noget at sige derimod. De femhundrede Daler, jeg nu to Gange har vundet, skjænker jeg til Terkel og kundgjør tillige, at han skal have min Datter Lene tilægte, hvorfor jeg byder Jer alle at følge hjem med og drikke Jaord paa deres Forlovelse iaften."

Terkel udstødte et gjennemtrængende Skrig, han hævede begge Armene iveiret og raabte: „Aa, Mester, Mester!“ det var alt hvad hans Veltalenhed i dette Øieblik tillod ham at sige. — De Tilstedeværende vare meget villige til at følge hjem med Gørre. Terkel gik underveis ved hans Side med Rapieren i Haanden. „Mester!“ hviskede han endelig. „Jeg er saa bange.“

„Bange, hvorfor?“

„Tror I ogsaa, hun vil?“

„Har Du aldrig spurgt hende derom?“

„Jeg har været nær derved, men saa tænkte jeg paa, at I havde forbudt det.“

„Om hun vil, Du tossede Knægt! hun har jo holdt af Dig fra den allerførste Dag, Du fik Skjødskindet paa. Jeg maatte finde paa noget, for at hindre Dig fra at løbe til fremmede Lande, før Du fik rigtig udlært hos mig, nu er Du tøiret, min Dreng, og der er mere tilbage.“

Da Terkel om Aftenen sad med Lenes Haand i sin og stirrede paa hende, som paa en Aabenbaring, kom Gørre hen til dem.

„Vilde hun saa?“ spurgte han smilende. „Kys ham, Lene, til Tegn paa, at I høre hinanden til.“

„Aa nei, aa nei, ikke nu og ikke her,“ svarede Terkel og slap hurtig hendes Haand. „Men det

er dog saa," hviskede han, da Gørre igjen gik hen til de Andre og deeltog i deres Skraal og Sange, „det er dog vist, at det ikke er Eder og ikke Mester, jeg har at takke for min store Lykke."

„Hvad siger Du der," spurgte hun smilende, „hvem er det da?"

„Jeg troer for sandt, det er Jomfru Malene deroppe i Sanct Nicolai, med den Sivdusk. Nu tør jeg nok sige det, jeg bad hende hver Søndag, om I maatte blive mig naadig stemt. Hun har hørt mine Bønner."

Keiser Peters Liv og sørgelige Død,

nedskreven efter utrykte Kilder.

Styrmand Hermansen fortæller:

„Egenlig hed han Peter Cabus, men saa klinede Seilmageren en trekantet Papirshat paa hans Hoved, satte en stor Gulerodstop i Spidsen, derefter kaldte vi ham Keiser Peter.

Han kom ombord til os en Aften, inde paa Rheden ved Valparaiso, da vi havde halet op til Fyrtaarnspynten, for at være klar til at sætte Seil og gaa afsted ved næste Morgengry. Rundt omkring Barken mylrede det af Chilenserne, der kom jumpende ud i deres lange Baade, for at slaa den sidste Handel af med Folkene om Vandmeloner, Fjerblomster, Paraguaythe og andet Stads. De fik Lov at komme op paa Bakken, men saasnart Skibsklokken ringede, skulde de alle være fraborde igjen, og da Tiden kom, feiede vi dem ogsaa afsted, med Undtagelse af et gammelt, olivengult Skrog,

halvnøgen og hvidhaaret, han kneb sig fast i Fokkerøstet og falbød en lille Abe. — Tolv Realer! — sex! — en Sydvest! — en gammel Skjorte! — Ingen bed paa. Endelig satte han Prisen ned til et Glas Jamaicarom og det fik han af Kokkedrengen. Saa blev Tingesten præsenteret agterude for Skibslægen, Hr. Elbers, en kløgtig Fyr, efter hvad han selv forsikrede, lærd Mand, med en Tunge saa skarp som en Haitand. Han begyndte med at drille Drengen, ligesom han drillede alle Andre, paastod, at Dyret var et defect Exemplar, fordi det manglede et Par Haar paa den krøllede Hale, derefter slog han op i sine Bøger og fandt ud, at Peter var en Cebus Capucinus, hvad Folkene strax gjorde om til Peter Cabus og siden, efter Historien med Seilmagerens Hat, til Keiser Peter.

Saa fik vi da Papirerne skikket ombord fra vor Konsul og gik under Seil den næste Morgen.

Op paa Formiddagen spurgtes det agterude, at Peter var kommen ombord, hvorefter der blev skikket Bud fra Kahytten, at Fruen og Frøkenen vilde hilse paa Fyren. Gamle Kaptain Bangers havde nemlig faaet det Indfald denne Gang at tage sin Madame og Datter med, hvilket jeg just ikke tør paastaa var til synderlig Opbyggelse for

Mandskabet, siden det aldrig fik Ende med den Polering, Spulen og Vask, de to Mennesker forlangte. Fruen holdt sig meest nede i Kahytten, men Datteren, det fine Væsen, kom svaiende i sin hvide Kjole, hvergang det var Magsveir, og lod dem stable Puder og Tæpper og Gyngestole ind under Solseilet; der laa hun, en Pind i en Bunke Spindelvæv, og strakte sig og stak de smaa Fødder frem, mens hun slugte den ene Roman efter den anden og af og til lod en hvid Haand prikke ned i en stor Tamarindebojan, som stod ved hendes Side.

Altsaa blev Peter eftersee, kæmmet og gjort pæn, og Kokkedrengen bragte ham hen til Frøkenen. Han smaskede med Tungen, slog sine Volter, pillede i hendes Haar, legede med hendes Urkjæde, hjalp trolig med at spise Tamarinder, og det gik altsammen rart og behageligt til henimod Aften, da Solen begyndte at sløres. Skikkelig var han, lystrede paa en Prik, men Proprietet og Reenlighed hørte derimod ikke til hans stærke Side. Hvad kan man vel forlange af et Væsen, som kommer lige ind fra Urskoven? der har de deres Levemaade, deres Religion, som vi har vores. Vist er det, at Herligheden blev kappet af med at Frøken Allis paa en Gang gav et Skrig, kylede Peter fra sit Skjød, langs hen ad Dækket, og skyndte sig

ned, for at Ingen skulde se, hvor syndigt Keiseren havde trakteret hendes hvide Kjole. Naa, derom er det vist bedst, vi ikke tale mere.

Det lille Dyr krøb bag en Vandtønde under Skandsklædningen, sad og ømmede sig og udstødte en sagte Klynken. Af og til stak han forsigtig sit runde Hoved frem og saae hen mod Kabyssen, om Jep Kokkedreng dog ikke snart lod sig tilsyne; da han endelig kom, gav Peter et Hvin, et gevaldigt Hop og gjemte sig under Drengens Trøie. Der blev han siddende, dukkede Hovedet og klamrede begge Arme med de udspilede Fingre fast om Jeps Hals. Saa forsvandt de inde i Kabyssen.

Ja, de To hørte sammen, Drengen og Dyret. Han var sanket op, mens vi laa fortøiet inde i Flensborg Havn og taget ombord en Dag, da Frøken Allis havde været i Kirke og det barmhjertige Humør kom over hende. Ingen vidste, hvem der var hans Fader, det kan undertiden ogsaa være stramt nok for et Barn at gjøre Regnskab derfor, Moderen drev Landet rundt og tiggede og Jep flød om paa Havnepladsen for Vind og Vove, til vi fiskede ham ombord. Her var han nu Syndebuk for Alle, fik Prygl og Spark af Folkene og aflagte Klæder af Kaptainen. Engang vilde Frøken Allis gjøre ham til sin Page, for han saae

godt ud, med det sorte, krøllede Haar og de store, Øine, der havde et Udtryk som om de altid bad om Forladelse. Forresten var han saa mager som en tørret Sild og havde ikke Fuglsføde paa Kroppen. Jep blev da sæbet af og pudset op, fik fine Klæder og Silkestrømper paa, men den Herlighed varede ikke længe, otte Dage efter kom han tilbage til Kabyssen igjen, og tog fat paa at skrabe Kartofler og Gulerødder som før.

Ikke en Kammerat havde han i den vide Verden, ikke en Ven, der sagde et godt Ord til ham, før Peter kom ombord, derfor sluttede de To sig ogsaa strax til hinanden. Naar vi gik forbi Kabyssen, tidligt eller silde, kunde vi høre Drengen derinde sidde og snakke og hviske til Peter, og Dyret gav altid sin Besyv med, hvislede og mimrede og klukkede paa sin Maneer. Om Natten sov de sammen i Drengens Køie; — Gud naade os for Køie! hver en Plads var stuvet fuld dernede. Foruden vore egne Folk havde vi et forlist Skibsmandskab ombord, og agter ude sad den kleine Doktor Elbers, som ogsaa var overkomplet, han havde forladt en Expedition af Videnskabsmænd, der skulde op og rode i Andesbjergene, og nu gik sin egen Vei. Jep fik da Plads nede i Kjætting-rummet, en Presenning og et skjørnet Mersseil var

hans Seng, der krøb Keiseren ind, naar det blev Aften, og ventede paa, at Jep skulde komme. Saa lagde Dyret sine smaa, sorte Arme om Drengens Hals, kysfede ham paa Kinden, vendte sig naar Kammeraten vendte sig, det gik altsammen meget endrægtigt. Om Morgenen vaagnede Peter først, satte sig paa Hovedgjærdet, stille som en Muus, stirrede paa Jep, strakte engang-imellem Armen frem og lod Haanden glide hen over Drengens Ansigt, ganske forsigtigt, derefter gav den sig til at trævle lidt op af det skjørnede Seil, tog Traadene i Munden og rullede dem sammen med Fingrene, til Jep slog Øinene op og sagde Godmorgen.

Om Dagen, medens Kokken gik til Fyrs og var i Lag med sin Gjerning, sad Keiseren paa Saltkassen og fulgte ham med Øinene, de veg aldrig fra ham. Naar Tiden faldt alt for lang, stak den sin ene Arm ud, vovede sig til at pille lidt ved Ske eller Gaffel, trak dem, naar den mærkede det lod sig gjøre, hen til sig og sad og gned og dreiede dem rundt i Haanden. Af og til gav Jep ham en Æggeskal, som Peter først slikkede og derefter gav sig til at tromme paa, helst et lille Stykke Silketraad, som den spændte ud mellem Tænderne og den ene Haand og gjorde Musik paa med den anden. Pludselig kunde den lade sit

Legetøi fare, slynge begge Armene over Bryſtet, lægge Hovedet paa den ene Side og ſtirre og ſtirre paa Jep med et Udtryk i de runde og vaade Øine, ſaa talende, ſaa ſørgmodigt, ſom om den begreb, at Drengen var en Fremmed, ligeſom den, og havde ſit Læs at trække, ligeſom den, — En, To, Tre! et lille Hvin og et Hop, ſaa hang den med begge Arme om Halſen paa ham, gned ſit Hoved ind mod hans nøgne Bryſt, ſtrakte den røde Tunge ud og ſlikkede ham.

Var der noget for Jep at beſtille paa Dækket, blev Keiſeren ſiddende inde paa ſin Saltkaſſe. Han ſkulde lige ſaa gjerne have vovet ſig hen i den gloende Ild, ſom viiſt ſig for Mandſkabet, Hunden bed ham, Katten kradſede ham, Matroſerne tampede ham og ſlog en Pøs Vand efter ham, naar han ſøgte hen efter lidt Solſkin. Han ſtrakte ſig kun af og til mod Døren, ſtak Hovedet frem, ſaae ſig om til alle Sider og ventede paa Jep.

Af og til ſpadſerede Frøken Allis hen til Kabyſſen og ſpurgte efter Keiſeren. Saa havde hun ſin Fornøielſe af at ſtikke lidt til ham med Solſkjærmen eller daſke ham over Hænderne med Viften. Hun kunde ikke rigtig forvinde den Malør med hvide Kjolen.

Værst af alle var dog Seilmager Tvede, en forvoven og hjulbenet Knægt, Førstemand til Klammeri og Spektakler paa Bakken. Han havde altid havt et ondt Øie til Drengen, Gud maa vide hvorfor, den stakkels Jep kom dog Ingen for nær og skjøttede sig selv. En Dag, vi skulde have Konsul Clausen og hans Familie til Middag i Valparaiso, stod Tvede og saae paa at de lavede Maden, da alle de Fremmede vare komne og Suppen lige skulde øses i Terinen, gav han et Skup til Skorsteensrøret, saa hele Gryden drysfede fuld af Kulstøv, det Jep naturligviis fik Skyld for, og der blev ingen Suppe af dengang. En Aften, mens Drengen tog af Bord inde i Kahytten, spænder han en Line foran Døren. Det var mørkt og Jep mærker ingenting før han ligger langs hen ad Dækket, og Glas og Tallerkener i Stumper og Stykker omkring ham.

Det var en desperat Karl, den Seilmager, aldrig har jeg kjendt hans Lige. Stærk som en Ulykke, adræt og smidig som en Aal, og det vidste han og det stolede han paa. Kom vi til en Havn og lagde op eller fik Landlov, barberede han sig, pyntede sig som til en Fest, og spadserede ind efter med Hatten paa Snur og Kniven i Bæltet.

Mødte han saa en Fyr, som ikke gefalt ham, tog Løierne deres Begyndelse.

„Sei! du Mandfolk der med Svinetrynen! var det ikke Dig, som snød mig for mine Penge inde i den Shop iaftes? — Jo vist var det. — Siger Du nei? Du beskylder mig altsaa for at lyve, eller var det Dig, der stak Fingrene ud efter mig fordi jeg kysfede din Kjæreste. Det Regnskab maa vi have klaret." Tiltalte troede, at Mennesket var forrykt, han havde aldrig seet Tvede for sine Dine, hvad nyttede det? Seilmageren satte sin Hat paa Jorden og Slagsmaal blev der og baxes maatte de, til den ene af Parterne ikke kunde mere. Den Slags Komedier varede gjerne ved til ud paa Aftenen, saa kunde vi se en dødsdræt, haltende og forreven Person, blaa og bulet i Ansigtet, men forresten smilende og veltilfreds med sine Bedrifter, liste hen over Dækket og jumpe ned i Køien.

En Dag vi laa ved New York, overfor Brooklyn, kommer Knud Tvede forbi et Huus, hvor en Forsamling af disse Afholdenhedsmænd holdt Prædiken og sang deres Salmer for aabne Vinduer. Det var noget for Seilmageren, tænk blot, at mudre op i en heel Forsamling. Der maatte han ind. Først sad han lidt og saae sig om, hørte

paa Salmesangen og den vrøvlende Prædikant, der ikke vidste hvad han selv sagde, saa gabede han høit, strakte sig, stod op paa Bænken og raabte: „Hold saa Kæft, Du derhenne, nu vil jeg til at præke."

Hele Forsamlingen stirrede paa ham, En sagde nei, en Anden jo, dermed brød det ud. Lidt efter var Tvede i en rygende Bataille, Kvindfolkene skyndte sig at komme bort, Børnene hvinte, det regnede igjennem Salen med Trætøfler, Salmebøger og Stumper af den store Lysekrone. Tvede hoppede om som en Kakelak, den Ene laa og baxede ovenpaa den Anden. Nede i Gaden blev der Opløb, Folk stimlede sammen og spurgte, hvad der var paafærde. Forklaringen lod ikke vente paa sig, strax efter blev et Menneske verfet ud af det aabne Vindue, saa en Anden, derefter nok En, alt var Støi og Hyl derinde. Konstablerne kom frem og stode lidt og saae paa denne Helvedes Kommers, de holdt ikke rigtig af at vove sig derop, endelig maatte de til det og Salen blev ryddet. De Hellige gik deres Vei, eller bleve hjulpne hjem af deres Kammerater, Tvede var alene paa Valpladsen. Han gik ikke, men lod sig bære bort paa en Bordplade, indsvøbt i et Lagen, der dryppede af Blod. Saadan fik vi ham ombord, halvflaaet, ukjendelig, ikke istand til at røre et Lem. Da han

kom sig igjen, havde han mistet Brugen af det ene Øie og viste sig med et Ar fra Kinden ned over Hagen, som man kunde lægge en Finger i, men det Slagsmaal hørte alligevel til de Fester, han skrev op og aldrig glemte siden.

Der var kun en eneste Mand ombord, som kunde tumle ham, een Eneste, I maa endelig ikke spørge om, hvad han hed, min Blufærdighed forbyder mig at sige mere. Det var en rigtig kjøn Matros med krøllet Haar og et deiligt Mundskæg. Det første Bogstav i hans Navn var Hermansen, lad mig saa høre, om I kan gjætte Resten.

En Dag havde Tvede spændt en Bramdug hen ad Dækket og skar et nyt Topseil ud. Der var han hjemme, det maa man lade ham, han klippede til paa fri Haand og syede det fix og færdig. Naar vi saa slog Seilet under Raaen, kunde vi være sikre paa at det passede paa en Prik, aldrig det skjørnede i Liget, aldrig det flabede, han forstod sit Kram. Saa gaaer Jep et Ærende ned i Kahytten og imens sidder Peter som han pleier og kigger efter efter ham, og udstøder af og til en sagte Klynken. Da det havde varet en Stund, fik Tvede Øie paa ham, lister sig om bag Kabyssen, griber Peter i den lange Snohale og svinger ham rundt, til Keiseren mister Besindelsen,

hvorefter han putter ham ned i en Tjærekande og sætter en Spand ovenpaa, for at han ikke skulde krybe op igjen. Da Drengen kom tilbage, gav han sig til at søge efter Dyret, vovede at spørge sig for hos Folkene og talte da ogsaa med Tvede, som brast i Latter og svarede:

„Jeg synes rigtignok jeg saae det Bæst for lidt siden, jeg skal ikke sige det for vist, men det kom mig for, som om han krøb ned i Tjærepøsen der og satte Spanden over sig. Prøv engang at kalde paa ham."

Jep kunde ikke tro paa Muligheden af saa stor en Ondskab, men nede fra Kanden lød der en svag Klynken op til ham. Da han tog Spanden bort, saae han Peter, halvkvalt af Tjæren, strække de smaa Arme op mod ham. Drengen udstødte et Skrig, græd og klagede, mens han frelste Dyret og strøg Tjæren af Kroppen. Tvede stod og lo, som han pleiede.

Agterude paa Skandsen lagde de Mærke til Drengens Graad, og Kaptain Bangers kom hen til dem. Han holdt nok af Løier, den gamle Kavalleer, men saae dog strengt paa Mandstugt og Orden ombord.

„Hvad tuder Drengen for?" spurgte han Seilmageren, siden han vel vidste, at naar der var

noget galt paafærde, maatte Tvede have sin Deel deri. Seilmageren hilste og rettede sig saa godt hans skjæve Been tillod.

„Der er det paafærde, Hr. Kapitain, at jeg gav den forbandede Marekat en Trykfexten ned i Tjærepøsen i den Mening at blive fri for ham. Bæstet skidner os Seilene til i Rummet, saa det er en Skam at se paa, den stjæler og rapser allevegne, og hvis det endda var det værste, men jeg siger det lige ud, siden Kapitainen spørger derom, der vil ske Ulykker her ombord, hvis den Kammerat skal blive ved at fare med os."

„Fanden heller, hvad Ulykke skulde saadan en lille Tingest kunne bringe med sig."

Tvede rystede paa Hovedet.

„Det er ligesaa galt at seile en Marekat over Søen, helst en af dem med Kalot paa, som at føre Lig med sig, eller have en Spedalsk ombord. Kapitainen leer og trækker paa Skuldren, men fire Gange har jeg været med til den Manøvre, fire Gange fik baade Mandskab og Fartøiet det at føle. Først gik vi fra Brasilien med Tobaksfade. Der skulde Styrmand have saadan et Asen med til sin Fornøielse. Da vi kom ud i rum Sø, forskjød Lasten sig, vi fik Slagside og laa og drev med Lønningen i Vandkant vel otte Dage tilende.

Udenfor Madeira blev vi overseilet af en Engelskmand, der rendte os et Hul i vor ene Laaring, saa baade Sol og Maane kunde kigge derigjennem. Næste Gang kom vi fra New York i lige Maade med saadan en Karnaille ombord. Tag Dem ivare, sagde jeg til Kapitainen, men han grinte af mig, ligesom De. Der fik vi hele Lasten fuld af Kakalaker, saa store som min Tommeltut, de manøvrerede i hele Sværme langs ad Dækket, saa snart Mørket faldt paa, skamferede Seilene, aad sig fede af Provianten, druknede sig, for at chikanere os, i Vandfadene, jeg for min Part havde kjøbt mig et Par nye Vandstøvler, retskaffens Læder, saa tykt som en Krokodillehud, inden vi fik Land isigte, var der kun Stropperne tilbage af dem. Mester Bangers kan tro mig paa mit Ord, jeg taler af Erfaring og til Deres eget Bedste! Det er daarligt Varsel at føre en Marekat ombord. Jeg vil nu slet ikke tale om den Blankeneser, for det var at spilde Kapitainen sin Tid, jeg seer Solen viser paa Middag og Styrmand staaer og venter, De skal med og tage Bestik. — Men den Fart glemmer jeg aldrig."

„Hvordan gik det da med Blankeneseren?" spurgte gamle Bangers og lo saa smaat ad ham.

„Ja, hvordan gik det! — Da havde vi to Marekatte ombord. Ret som vi kom i Søen, mærker vi et Rabalder og Rumstyr, som om hede Helvede var sluppen løs, det peb og det larmede, paa Dækket og under Dækket, i Lasten, forude, agterude, Rotter, Hr. Kapitain! tykke, fede Rotter, saa store som en Mis, de sad og gloede paa os, grinte ad os og gad knap gaa tilside for os. Vi svovlede og vi lagde Gift, ligemeget hjalp det, de krøb ind i Køierne, rev og sled i os, saa det var umuligt at lukke et Øie. — Jeg har været i mangfoldige Batailler i mine Dage, flere end jeg egenlig havde godt af," tilføiede han med et Suk og et Smil, som sagde lige det modsatte, „men aldrig baxede jeg omkring som paa den Fart. Tilsidst lod Kapitainen de to Marekatte verfe overbord, og det linnede. Egenlig Fred blev der dog først, da vi naaede ind til Amsterdam, — det kunde de takke Knud Tvede for, ham og ingen Anden."

„Hvordan bar Du Dig da ad med Rotterne?"

Tvede halede lidt op i sine Seildugs Buxer og lo lystigt. „Jeg fik Kapitainen til at at varpe over paa Siden af en bredflabet Brig, som laa og ladede med Ost. Der var en Lugt ved dem, som paa et Apothek; saa en Aftenstund, da de

næsten havde faaet Ladningen slut, lister jeg i Smug tre fire Landgangsbrædder fra vor Blankeneser over paa den Hollænderbrig, og stiller mig noget borte, for at observere. Rotterne lugtede Osten og foretrak den for Bomulden, vi havde inde. Saa skulde Kapitainen seet de Gavtyve spadsere ud over Landgangsbrædderne i hele Flokke, for at komme over paa Briggen og begynde paa Osten. — Morgenen efter havde vi ikke en Rotte tilbage."

„Ja, ja, Seilmager! det er godt nok. Jeg troer ikke rigtig paa Varsler og Vartegn. Hvis Drengens Marekat gjør Fortræd, kan vi skille os ved den, men I maa se at komme ud af det med det Gode, Spektakler er mig imod, det veed Du."

Derefter gik gamle Bangers sin Vei med Hænderne paa Ryggen og tog Bestik med Styrmanden.

Jep stod og trippede af Angest, mens han lyttede til Samtalen, det var for ham en Sag paa Liv eller Død, de her afgjorde. Hans Dine gik fra den Ene til den Anden og hæftede sig tilsidst med et bønligt Udtryk paa Kapitainen, mens Peter dukkede Hovedet ned under hans Kofte, og lod de sorte Hænder glide bag ud over den tjærede Pels, hvis Haar strittede ud i Taver som Piggene

paa et Pindsvin. Henne ved Mesanmasten stod Doktoren med hvidt Halstørklæde og stive Flipper, der struttede op bag i Nakken, han røg af en lang, spansk Cigar med Pennefjer i, hørte efter hvad der blev sagt og lagde an til en Latter, som han pleiede, naar der var noget iveien. Seilmageren rullede sit Bramdug sammen, stak Naalen i Fedthornet og gik derefter hen til Drengen, som nu laa paa Dækket og gned Peter ind i Smør og Sæbe for at fri ham for Tjæren.

„Du hørte vel, hvad den Gamle sagde, min rare Dreng?" spurgte Tvede og gav Jep et Spark over Benene: „Naar Keiser Peter gjør Fortræd, kan vi skille os ved ham. Har Du tænkt lidt over, hvordan vi nemmest skulle faae det forrettet?"

Jep saae iveiret i den dødeligste Angst. „I vil da ikke gjøre det arme Dyr Fortræd? — aa nei, aa nei, Seilmager! det nænner I ikke, saa streng kan I ikke være. Han kommer jo Ingen for nær."

„Naa, det gjør han ikke, og den Lugt nede i Kjættingrummet og de Ulykker, det Bæst trækker med sig ombord! — Du hørte altsaa ikke efter det, jeg fortalte."

„Aa lad mig beholde ham, jeg lille Dreng har ingen anden Fornøielse end Peter, han er

ligesom min Broder. I vil ikke være saa slem mod mig."

Han græd, han greb Seilmagerens Haand og kysfede den, han stirrede paa ham med et Par Øine, der kunde have rørt den Onde selv, og rystede af Angest. Keiser Peter sad paa Kanten af Vandspanden og saae iveiret, rørte lidt med Fingrene ved Sæben, der sad i Haarene, og lugtede til dem; da Jep græd, trak han Pandehuden tilbage, spidsede Munden og udstødte et klagende og langtrukkent Yyp! yyp! hvad det skulde betyde maa Vorherre vide, det Dyr havde saamange sære Fagter og en forskjellig Lyd til hver Stemning, jeg troer nu, han begreb, at Drengen var i Betryk, og at han bad for ham paa sin Maneer.

Seilmageren lod ikke til at bryde sig om Jeps Bønner, han lagde Fingeren paa Næsen og stod et Øieblik i dybe Tanker.

„I skal hver Dag faae mine to Hvedebeskøiter og mit Maal af Rom, hvis I vil være saa naadig, ikke at gjøre Peter Fortræd."

„Dit Maal Rom, er Du forrykt, Dreng, et Snapseglas fuldt om Dagen, hvad skal det forslaa, havde Du endda sagt en fem, sex Boutellier Rom, helst paa engang, eller et Par Stykker af de

Langhalser, I gjemme nede i Kjælderen med Sølv om Proppen, det kunde tages under Overveielse, Du har jo Nøglen i Forvaring, men jeg leder Ingen i Fristelse, Vorherre bevare min Mund. — For at komme tilbage til Peter Keiser, saa stod jeg just og overveiede, hvordan vi nu skulde fange an med Kreaturet. Der er forskjellige Maader. Vi kunde f. Ex. sætte ham mellem to Fjæl og give ham et Smæk i Planeten med min Klaphammer, saa blev han hurtig færdig. Der er ogsaa en anden Tur, nok saa morsom, jeg skal snakke med Folkene derom til Middag. Vi kan lade ham hoppe for Haien, veed Du, hvad det vil sige?"

Drengen bevægede de ligblege Læber, han kunde ikke faae Ordene frem.

„Seer Du! vi stikke en Line under Armene paa ham og verfe ham agter ud, naar vi faae Die paa en Flok Haier i vort Kjølvand; idet de saa vende den hvide Bug og Flaben iveiret for at snappe efter ham, hale vi hurtig til os; det kan vare en halv Time og længer inden de faae fat i ham, de blive rasende, de piske Vandet med deres Haler, jeg har engang seet dem gjøre sex, syv Bid i saadan en Tingest før det rigtig lykkedes dem at faae ham mellem Tænderne. Hold op

med den Tuden, undlives maa han, den Sag er klar, mens vi skaffe skal jeg snakke med Folkene om, hvad de har meest Plaseer af, og imorgen gaaer Spasen for sig, imorgen seiler Keiser Peter i Maven paa en Hai, det kan Du hilse ham og sige, Knud Tvede har sagt."

Jep vovede sig ned i Kahytten til Kapitainen, og bad om Naade, den Gamle rystede paa Hovedet, han græd og bønfaldt Fruen og Frøkenen, men de forstode ikke hans Sorg. „Den ækle Keiser," føiede Allis til, „jeg seer gjerne, at vi blive fri for ham. Glem ikke at lade mig vide, naar han imorgen skal hoppe for Haien, det vil more mig at være med til den Spas."

Dermed lode de ham gaa. Han saae ud som et Lig, da han kom tilbage og gik og svinglede henad Dækket, al Farve havde forladt hans Ansigt, han vred sine Hænder, stønnede og bad om Hjælp og Naade hos Enhver. — Der var min Salighed ikke En, som havde et Trøstens Ord at sige ham, undtagen den kjønne Matros, jeg før talte om, og hvis Navn maa forblive en Hemmelighed. Han tog Jep for sig og hviskede ham ind i Øret: „Vær ikke bange, Du lille Dreng, og hold op med at hyle. — Der er tidt lang Vei fra Strikken til Halsen. Iaften skal jeg snakke med Seilmageren."

Jep fik ikke synderlig Søvn den Nat. Da vort Hold blev purret ud til Vagt, sad han endnu inde i Kabyssen og tørrede og gned paa Keiser Peter for at faae Tjæren rigtig ud af Haarene. De snakkede sammen, Drengen græd, Peter saae paa ham og begreb ham saa nøie, det vil jeg give min Knap paa, han lagde sine Arme om Jeps Hals, sin Kind op til hans og kyssede ham med Tungen. Han var saa evneløs til Modstand, forstod ikke at værge sig, flygtede for al Ufred, vilde Ingen noget Ondt og begreb derfor ikke heller, hvorfor Andre kunde falde paa at gjøre ham Fortræd. Ethvert Træk i det lille Ansigt var Godmodighed og Fromhed, — og saa de store, klare, uskyldige Øine! — han kunde ikke fælde Taarer som et Menneske, eller som de sige om Hesten og Hjorten, men enten han blev glad eller der gik ham noget haardt imod, lyste og straalede de Øine og stode fulde af Vand.

Ud paa Aftenen kom Seilmageren for at fortælle, at Mandskabet enstemmig havde foretrukket, at Peter skulde hoppe for Haien, Drengen maatte derfor være rede til at udlevere ham næste Morgen.

„Gjør ham nu lidt pæn istand til Høitideligheden," føiede han til, „og lad mig se, Du giver

ham dygtigt at æde, det lille Skind! desto livligere bliver han, naar Komedien skal begynde."

Keiser Peter kom alligevel ikke til at hoppe for Haien den Gang. Skjæbnen havde bestemt det anderledes. Næste Morgen faldt Seilmageren ud fra Mersel, blev hængende lidt i Vantet og tørnede derefter ned paa Dækket. Der laa han uden at røre et Lem, Blodet drev ud af et Saar i Hovedet, Øinene vare lukkede, vi fornam dog, der var Liv i ham, da han blev baaret ind i Sygerummet.

Saa fik den lille Doktor noget at bestille, han stod og prøvede og undersøgte, mens Knud blev klædt af, fortalte en heel Del til gamle Bangers om hvad det kunde være og ikke kunde være, Ansigtet var lagt an til en Latter, som dennegang dog ikke fik rigtigt Udbrud, endelig blev det afgjort, at Seilmageren havde brækket venstre Arm, slaaet to Ribbeen itu og flækket det øverste af Pandebenet. De begyndte at to ham i Eddike og plasterere paa ham, Armen blev lagt i Skinner og snøret stiv med Seildug, et gevaldigt Spanskflueplaster i Nakken. Det gik altsammen i en Snup. Fingerfærdighed havde han, den Doktor, det er afgjort, og saa forsigtig og resolut han forstod at tage paa alt! Jeg vilde tilsidst være kommen til at synes om

ham, hvis han blot ikke havde havt den Rageknib til Tunge og saa den forbandede Latter.

„Armen og Siden betyder ingenting," hviskede han til gamle Bangers, „de komme sig af sig selv, det værste er Slaget i Panden, jeg mærker ikke til noget Brud, men der følger let en Hjernerystelse efter saadan et Fald. Det gjælder om, at han bliver passet omhyggelig."

Mens de stod og hviskede sammen, begyndte Seilmageren at røre sig, han prøvede paa at tale, men Stemmen vilde ikke ret slaa til, Munden havde efter Faldet trukket sig skjævt ned til den ene Side, og fra begge Vige flød et blodigt Skum ud over Hagen.

Pludselig slog han det ene Øie op og saae sig om. Jeg fortalte før, at han havde mistet Brugen af det andet Øie, dengang han skulde spille Præst inde i Brooklyn. Han laae lidt og stirrede paa Doktoren med en Mine, som om han besindede sig paa, hvad der var gaaet for sig.

„Er det slemt?" brølte han endelig.

„Vist er det slemt," svarer Hr. Elbers, og nu kneb det øiensynlig for ham, han kunde ikke dy sig længer. „De har faaet en gehommerlig Smøre, Seilmager, men vi skal nok stable Dem

op igjen, blot De kan ligge rolig og bære Dem ad som jeg siger. — Hvor føler De Smerter?"

„Overalt, Fanden i Vold med Smerter, de gaa over. Hvad feiler Armen der?"

„De har brækket den."

„Kan den komme sig igjen?"

„Jeg haaber det."

„Ligesaa stærk og lebendig som før? — Det er godt, — og min ene Side? Ribbenet brækket. Naa! — Jeg sparkede to ind paa en finsk Matros i Rio," tilføiede han og trak den skjæve Mund sammen til et selvbehageligt Smil. — „Jeg er saa bedrøvet," hviskede han lidt efter.

„Bedrøvet?"

„Kan De ikke høre, hvad jeg siger. Jeg ligger og skammer mig."

„Hvorover?"

„For Fanden! over at jeg selv har rakket mig saa morderlig til. Kunde det ikke ligesaa godt vente til vi vare komne iland og en Anden forrettede Arbeidet?" — Saa begyndte han at tale vildt om Raaseilet, om sin Hustru hjemme i Danmark, om Keiser Peter og Koksmaten, tilsidst sank Røsten ned til en utydelig Mumlen, som Ingen fattede Meningen af. Der blev sat en Mand til at passe ham, og Doktoren glemte sine Forsteninger

og det Kram, han ellers rodede med, og pleiede ham paa bedste Maade. Saadan gik et Par Dage, det blev til en Hjernebetændelse, eller hvad det var. Nu skulde han have Omslag og Mixtur, men Manden, som passede ham, røgtede ikke sin Gjerning, det var en af disse Ferskvandsfisk, som vi faae ombord for at vise dem, at de Ingenting due til, en rig Mands Søn, der skjød Ryg for en Sø og holdt meest af at jumpe ned i sin Køie naar det kneb. Tvede havde desuden børstet ham af en Gang paa Hundevagten, han sad nu og sov paa sin Bænk, glemte at skifte de kolde Klude, og lod Seilmageren ligge og stønne og brøle, saa det kunde høres fra Stævn til Agterspeil.

En Aften, efterat Doktoren havde forladt ham, med en Mine, som just ikke spaaede godt, laa Tvede og vaandede sig og den Anden sad og snorksov. Da lister en lille Fyr sig ned i Sygerummet, stikker Hovedet ind og kryber derefter hen til Tvedes Leie. Han skifter Omslagene over den saarede Pande, han henter koldt Vand ind, han lægger Tæppet tilrette, sørger for frisk Lufttræk i Stuen, sætter Skjærm for Lampen og farer fort dermed den hele Nat, til Tvede henimod Morgenstunden lukker sine Øine og falder i en tryg og rolig Søvn.

Den lille Fyr var Jep Kokkedreng.

Næste Middag var der foregaaet en stor Forandring med Knud, Feberen havde forladt ham, han talte ikke længer vildt, laa først lidt stille, lod som om han ikke saae Jep og kneb Øinene til, hvergang Drengen kom og skiftede Omslag eller puslede omkring ham; tilsidst kunde han ikke stoppe af mere, han reiste sig iveiret, støttet til den ene Arm, og raabte:

„Hvad Fanden skal det betyde? Hvem har skikket Dig herind, din lille Hvalp?"

Jep stod og svingede med Armene og smilte: „Jeg er kommen af mig selv, I kunde nok have det nødig, saa daarlig I var inat."

Seilmageren laa lidt og stirrede hen for sig, det kæmpede i ham.

„Naa saa — Du er kommen af Dig selv, — naa det er Du — og Du har gaaet herinde og rodet om mig den hele Nat."

„Aa nei, ikke nær saa længe," sagde Jep undseelig.

Tvede foer op. „Hvad har Du ikke, vil Du lyve, din Hvalp! Jeg mærkede Dig strax, da Du begyndte med dine kolde Omslag og stod og hev i mig for at lægge Bindet tilrette omkring Siden. — Naa, saa Du kom af Dig selv. — Jeg har

dog været ond imod Dig, Dreng! — Sludder! jeg mener, jeg har taget vel hart paa Dig — og din lille Keiser Peter, hvordan lever han, det rare Bæst, han slap da, istedetfor ham blev det mig, der skulde have været til at hoppe for Haien. — Nu er Du søvnig, jeg kan se det paa Dig — siger Du nei, naar jeg siger jo — Du staaer og misser med Dinene og kan knap holde dem aabne. Skrup af, hen og læg Dig, naar Kaptainen kommer, skal jeg spørge, om Du maa passe mig. Den lange Reie der kan tridse af, jeg vil ikke vide af Dig at sige, kommer Du igjen, skal jeg male Dig til Sennep. Og Du, Jep," føiede han til, da Oppasseren med et spottende Smil slingrede op fra Rummet, og hans Røst lød nu blødere, end Drengen nogensinde havde hørt den: — „naar jeg faaer Lov at komme paa Dæk igjen, veed jeg, hvor der hænger en saa god som ny Kalmukkes Søtrøie, den skal være din, Du lille Rad, som kom af Dig selv, jeg syer den om til Dig. Skift endnu engang det kolde Omslag over min Pande, det linner, saa afsted, jeg vil sove en Tur igjen."

Da Doktor Elbers og Kaptainen lidt efter aabnede Døren til Sygerummet, laa Tvede og fløitede, der var foregaaet en mærkværdig Forandring med ham siden igaar. Jep fik Lov til at

passe ham, og efter den Dag veg Drengen ikke fra hans Brix, uden i den Mellemtid Seilmageren sov.

„Igrunden er Du nok lumsk kjed af din Bestilling," siger Tvede en Dag til ham, „lad være, jeg nu baade har lovet Dig Trøie og Buxer, kanske det ogsaa kan blive til et Par Vandstøvler af mine, dem kan Du gaa og voxe i, men det er dog ikke som før, da Du kunde sidde inde i din Kabys og sludre med Keiser Peter. Jeg har ligget og tænkt paa en Ting, Dreng! hvad om Du tog Peter herind, Du savnede ham da ikke saa ofte."

„Ak Seilmager! om det kunde tillades, saa gjorde I mig saa glad, saa glad! Han sidder deroppe paa Saltkassen og strækker Hænderne ud, naar han seer mig og græder naar jeg gaaer. — Tage Peter herind! mener I det for Alvor."

„Herud efter ham, se Du kan tage Benene med Dig."

„Og I vil ikke gjøre ham Fortræd, det lover I jo?"

Seilmageren rystede med Hovedet. „Nei, min Dreng, jeg vil hverken gjøre Dig eller ham Fortræd mere, den skal ske Allandsens Ulykke, som herefter vover at komme Jer To for nær. Jeg er falden paa andre Tanker, mens jeg har ligget herinde. Ud efter Peter!"

Drengen gik, nei han fløi og vendte tilbage med Aben. Da Peter kom ind i det mørke Sygerum, sad han lidt og saae sig om, idet han fik Øie paa Tvede, gav han et Skrig og foer ned under Bænken paa Gulvet. Derfra vovede han sig lidt efter hen bag Jeps Been, som han omklamrede med begge Hænder, saadan sad han en Stund og kiggede, snart fra den ene, snart fra den anden Side af Benet op til Sengen efter Tvede. Jep blev ved at logre for ham, Seilmageren satte sit venligste Ansigt op, og Peter fik Mod. Halløi! tænkte han, der er ingenting iveien, saa entrede han over paa Jeps Skjød, krøb ned og op igjen, bestandig nærmere mod Brixen, men nøiere Bekjendtskab kunde der dog ikke tilstedes for den Dag.

Næste Morgen gik det bedre. Seilmageren bød ham Sukker, Keiseren hoppede til Gjengjæld hen paa hans Brix, krydsede Armene over Brystet og blev siddende lidt og saae paa ham. Da han endelig begreb, at Freden var sluttet, tog han større og flere Friheder, han gav sig til at kvække og tromme paa Sengekanten, strakte Armen ud og pillede i Seilmagerens sammenfiltrede Haar, slog Kolbøtter hen ad Sengetæppet, stod paa Hovedet og strakte Benene iveiret, greb tilsidst med et jublende Hvin fat i Tvedes Kindskæg,

stemte Benene mod hans Bryst og gyngede frem og tilbage, uden at bryde sig det mindste om at Seilmagerens skjæve Ansigt fortrak sig i nogle frygtelige Folder, som skulde udtrykke hvor fornøiet han var.

Nu begyndte der et Herreliv for Keiseren. Da det spurgtes oppe paa Bakken, at Tvede havde skiftet Sindelag mod Dyret, var der Ingen, som vovede at se surt til ham, han kunde gaa hvorhen han vilde, krøb tiltops i Magsveir, sad og slikkede Solskin paa Læsiden i Mersет, lærte sig selv tilsidst at krybe op paa Hundens Ryg og ride afsted paa ham, naar Dækket var vaadt og nylig spulet. Hans kjæreste Gang var dog fra Kabyssen over til Sygerummet. Saasnart Jep kom tilsyne, gav han et Kvæk, et Hop, og dukkede ned under Drengens Trøie.

„Nu maa vi nok til at snakkes lidt ved om Maden," sagde Seilmageren en Dag. „Jeg begynder at faae en morderlig Appetit. Hvad skal jeg have til Middag?"

„Vandgrød eller Havresuppe."

„Uh! bæ! se ret paa mig, Dreng! ligner jeg et Mandfolk, som man kan tylle Havresuppe i? jeg vil have samme Mad som Folkene."

„Det faaer I ikke, Seilmager, Doktoren har forbudt det."

„Fanden i Vold med Doktoren. Jeg vil ogsaa have en Dram til min Mad. Hører Du, Jep, bring mig et Maal Rom, Du behøver ikke at lade de Andre se det."

Jep satte sit bønligste Ansigt op og udbrød:

„Lad være at bede derom, for jeg gjør det ikke."

Tvede foer op som en Rasende, han begyndte at blive sig selv igjen. „Vil Du ikke lystre, Du lille Hvalp, bi bare til jeg faaer fat paa Dig. Gaa strax, et Maal Rom, eller jeg knækker Halsen paa Dig, naar jeg kommer rigtig tillive."

„I maa gjerne slaa mig, men jeg gjør det alligevel ikke," sagde Jep frimodig.

„Det er godt, Du rare Dreng, saa skal Keiser Peter min Salighed komme til at undgjælde derfor."

Jep gik hen til ham og lagde sin Haand paa hans Skulder. „Hvor kan I nu være saa ond, Seilmager. Det er jo kun til Eders eget Bedste, jeg stritter imod, Doktoren sagde det gjaldt Liv og Død, at I blev passet godt og ikke fik andet end hvad han ordinerede."

„Naa, det sagde han," mumlede Tvede og lagde sig tilbage igjen, „Du er alligevel en skikkelig Dreng, Jep, jeg vil ingen Rom have, og din Keiser skal heller ingen Overlast lide, jeg holder formeget af ham til det. Sæt Dig herhen, saa vil jeg betro Dig noget, som jeg har ligget og tænkt paa i disse Tider. -- -- Det havde alligevel sin Rigtighed med det daarlige Varsel, som jeg snakkede om den Dag til Kapitainen. Skete der maaske ingen Ulykke, faldt jeg ikke ned, saa jeg var nær ved at knække Halsen, og veed Du, hvordan det gik til deroppe i Mersel den Morgen. Peter skulde hoppe for Haien? Du snakker ikke om det til de Andre, ellers skal jeg stoppe Munden paa Dig. Jeg saae et Spøgelse, mens jeg sad og slog Seilet under, som jeg siger, et livagtigt Spøgelse. Natten forud havde jeg ogsaa seet det, men ikke nær saa tydeligt. Det var disigt Veir, Taagen trak sammen om os, laa og rullede hen over Søen; da jeg kigger frem efter, seer jeg ude paa Sprydet ved Æselshovedet en lang Gestalt reise sig, indsvøbt i noget, der lignede et Lagen. Det blev tydeligere og tydeligere, traadte ud af Taagen, det var ikke muligt at faae Øinene fra det, jeg kjendte strax Trækkene, det pjuskede Haar, hele Skabelonen. Veed Du hvem det var, Dreng!

ryk lidt nærmere herhen, det var min Kone, livagtig som hun gaaer hjemme i Frederits. Først stod hun og nikkede lidt, hun skinnede i den graa Taage, saa truede hun, tilsidst bøiede hun sig fremad og rækkede Tungen ud imod mig. Gud straffe mig! det var Trine op ad Dage. Jeg glemte min Gjerning og faldt i dybe Tanker. Sidst jeg kom hjem og besøgte hende, var det Guds Styrelse, at jeg netop skulde arrivere som hun vandt en Kvart i Lottoriet, sex og tresindstyve Daler, dem delte vi ærligt og redeligt, jeg tog det Halve og gav hende den anden Halvpart. Dagen før jeg skulde afsted igjen havde jeg glemt at kjøbe Søtøi til Reisen, og mine Penge vare gaaede Fanden i Vold, naturligviis! — Saa lister jeg mig ind i hendes Dragkiste, fandt Pungen og tog alle hendes Penge. — Hun under mig dem vist godt, tænkte jeg, hun veed, der skal kjøbes Støvler og Buxer og Livets Nødtørftighed til mig, som maa ud og slide for hende. Med den Trøst stak jeg af og reiste min Vei."

„Det synes mig var ondt gjort," sagde Jep, „Seilmager lod slet intet blive tilbage?"

„Jo vist gjorde jeg, Dreng, jeg lagde en Buxeknap i Pungen istedetfor Pengene — til Afmindelse, Du!"

Det klukkede i Jep, og Seilmageren lo med, lidt efter begyndte han igjen. „Jeg havde sku glemt det Hele og hende med, kan jeg tro, til jeg den Morgen saae hende staa i Taagen og række Tungen ud, saa blev jeg ligesom lidt flov. Herre Gud! sagde jeg til mig selv, hvordan mon hun sidder i det, det Skind, derefter faldt det mig ind, at saadanne Spøgelser kun vise sig for En, naar den, de forestiller, er død. Skulde hun være kreperet, hun var jo stor og stærk, eller maaske har hun undlivet sig af Kjærlighed eller Længsel efter mig? — men da jeg saae de gnistrende Øine og den lange, røde Tunge, kom jeg paa andre Tanker. Saa glemmer jeg at holde fast, dratter ned og slaaer mig fordærvet. Vist er det dog, at Keiser Peter er Skyld i det Hele, havde vi ikke faaet ham med ombord, vilde Trine ikke viist sig som Gespenst og jeg ikke ligge her og lade mig klistre sammen af den Doktor."

Keiser Peter sad og hørte til med stor Andagt, han havde foldet sine Arme over Brystet, rørte af og til forsigtig ved Seilmagerens Pande, blot med den yderste Fingerspids, men undgik omhyggelig at komme det saarede Sted for nær. Ellers rettede han meest Øinene mod Drengen. — Jep var hans Veirglas, naar han lo, begyndte Keiseren

paa sine Fagter, snurrede rundt eller rullede Halen frem og tilbage mellem Hænderne, trak der en Sky over Drengens Ansigt, lod Peter strax Hovedet synke og holdt sig tavs og ubevægelig.

„Synes Du ellers, det er honnet af Ham deroppe, at skikke mig saadan en Ulykke paa Halsen og lade mig ligge her og glo, uden at faae saameget som en lille Dram, sex Uger tilende? Jeg har forpleiet ham retskaffens, hvor der var Leilighed til det, givet ham Mønt til to nye Kirker ovre i Amerika, sungen i Chor for ham ombord hver Søndag, og holdt ham vedlige med Offer, naar Madamen derhjemme fik mig slæbt med til Altergang."

Han tav lidt, mens der bredte sig en polisk Latter over det skjæve Ansigt. „De Indsamlere, jeg gav Penge til de to nye Kirker, havde jeg ellers min Fornøielse af. Aftenen efter mødte jeg dem paa en Shop og foreslog et Spil Kort til Tidsfordriv. Først sagde de nei, men det gik dog tilsidst. Der blev drukket tæt, da vi først kom i Gang, og inden det gryede ad Morgen og vi reiste os fra Bordet, min Gut, havde jeg vundet baade mine Penge tilbage og en Snes Dollars til, som vare tiggede sammen paa andre Steder. Er det

ikke, som jeg siger, hvad har det Hele saa at betyde, hvorfor lader Vorherre mig vinde og hans egne Folk tabe? kan han ikke bedre passe paa sine Penge, fortjener han min Sjæl heller ikke at have dem. Er det en Vorherre? Jeg vil ikke mere give mig af med ham, det skal Du ikke heller, kniber det, lader han Dig dratte alligevel."

Jep vovede ikke at sige imod, men rystede dog med Hovedet, til Tegn paa, at han var af en anden Mening.

„Jeg siger, han lader Dig dratte, jeg har mere Indsigt i de Dele end saadan en lille Hvalp."

I det Samme stak en Mand Hovedet ind ad Døren. Hvem var det vel, andre end den kjønne Matros med det sorte Kindskæg? „Du skal ikke tro, hvad den Seilmager ligger og fortæller," sa'e han, „men bare blive ved at holde fast paa din Lærdom og Katekismus og stole paa Vorherre. Den som bryder sit Loft ned, faaer Kalk i Øinene. Læs dit Fadervor hver Aften, naar Du gaaer tilkøis, har Du Stunder til det, kan Du ogsaa gjerne tage Dig en lille Zweitur om Morgenen, det holder Humøret vedlige, det maa jeg da forstaa, som læser Salmen og Evangeliet ombord for Jer hver Søndag."

Seilmageren laa og grinte ad hvad den deilige Matros sagde, men svarede ikke, han faldt i andre Tanker.

„Naar jeg nu kommer op igjen og begynder paa en frisk," sagde han lidt efter, „skal jeg lære Dig at sy Seil, knobbe og splidse, saa der kan blive noget retskaffens af Dig med Tiden. Hvor er din Hjemstavn?"

„Jeg er fra Flensborg, der tog Kaptainen mig ombord."

„Fra Flensborg! — der er jeg godt kjendt, jeg laa paa Hospitalet i Flensborg en heel Vinter, dengang de to franske Matroser havde hakket i mig med deres Knive. Gud bevares, hvor vi sloges! det regner jeg for nogle af de bedste Løier, jeg har været med til. — Hvem var dine Forældre?"

„Min Moder hedder Jane Stib, hun var Kurvekone og solgte Hvedebrød, saa blev hun syg og maatte ud og tigge."

„Hvad for noget, Jane Stib, et langt Fruentimmer, ret kjøn, rødligt Haar, seer skjævt med det ene Øie, Munden staaer aldrig stille paa hende. Hun boede nede i den lille Gyde ved den røde Port."

„Der boer hun vist endnu. Saa Seilmager har kjendt min Moder?"

„Hvor gammel er Du, min Gut?" spurgte Tvede, efter at have ligget lidt uden at svare.

„Femten Aar."

„Femten Aar, lad mig regne efter. Syv og fem er tretten, tre til, det gjør sexten. Nei, det maa være galt. Syv og fem er sku tolv og tre til tolv bliver femten. — Ja, jeg har kjendt din Moder."

Seilmageren kom sig da. Efter sex Ugers Forløb gik han igjen, strunk og stram paa Dækket, og skelede op til Mersetet. Doktor Elbers havde gjort sit Bedste og lappet ham sammen, saa han næsten var bedre end før.

Vi seilede i Fragtfart dengang, — en lille Tur ned om Cap Horn, saa op efter New York, hvor vi toge Ladning ind for Christiania, derefter skulde vi hjem og lægge op. Det var silde ud paa Efteraaret, og gamle Bangers bestemte sig til at sætte Koursen fra New York ovenom Shetlandsøerne, først fordi det var den korteste Vei, dernæst slap vi saa for Lods og det snevre Farvand i Kanalen, hvor de mange Seilere løb paa hinanden i Taagen om Efteraaret.

Over Nordsøen fik vi en forrygende Storm, den sværeste paa hele Reisen, den holdt ved i et Træk tre Etmaal tilende. Vi laa underdreiet og

drev for vore Stormseil, hvorhen det skulde være, kom ud af ret Kours, intet Bestik, ingen Gisning, ingen Sol paa Himlen. Det var en lystig Seilads. Under Eftermiddagsvagten i det andet Døgn blev der Støi paa Dækket. — En Mand overbord! — hvem? — Koksmaten Jep. Han og en Halvbefaren skulde op og beslaa Fokken, — Drengen faldt ned og blev borte med det Samme. —

Det var umuligt at sætte Fartøi ud i det forrygende Veir, den Ene stod og raabte til den Anden. Da Seilmageren hører dem nævne Jep, udstøder han en frygtelig Ed, kaster sin Trøie, — en Ende om Livet, og inden Nogen fik besindet sig, hoppede han over Relingen ud i den brølende Sø, hvor alt var Skum og Fraade. To Mand sprang til Trossen og firede villigt for ham, men hvad skulde det hjælpe? ikke man kunde se en Alen frem for sig, Stormen hylede, Søen brød ind over os, krængede Barken, tog et Stykke af Skandsklædningen med, og Folkene, som manøvrerede med Linen, maatte surre sig fast til Vantet for ikke at blive skyllede overbord. Lidt efter gav Tvede et Ryk i Tovet, saa halede de ham ind igjen, Drengen var borte.

„Vil I nu tro paa, hvad jeg sagde om det onde Varsel?" spurgte Seilmageren, da han kom

ombord igjen og stod og snøftede og pustede. „Det er den anden svære Ulykke der er skeet, siden vi tog Keiser Peter med, kald paa Doktoren, lad os se, om han kan klare den lige saa vel, som han hjalp med den første. Giv mig saa en Haandsrækning, at jeg kan komme ned og skifte Klæder, min Arm værker efter den Hopsa, — men først et toppende Maal Rom, for at blive til rigtig Menneske igjen."

Der var tavst og ordknap paa Dækket om Eftermiddagen, men hver Mand havde formeget at bestille til at tænke længe paa Jep. — Jo, En var der, som tænkte paa ham og ikke paa Andet. Det pibende Skrig, vi hørte, da Drengen sank, kom fra Keiser Peter, han havde siddet og ventet, mens de vare oppe og beslaa Fokken, han foer som en Piil langs hen ad Relingen og stirrede hen i den Retning, hvor Jep blev borte, han entrede ud paa Jollebommen, holdt sig fast i Surringen og blev ved at strække og strække sig saalangt han kunde, i den Tro at han skulde faae Øie paa Drengen. Under hele Reisen havde han været bange for et Vandstænk paa sig, den Dag slog Søen over ham og blindede ham, saa han maatte skygge med de smaa, sorte Hænder for Øinene, han blev siddende, vendte og dreiede sig

til alle Sider, ryſtede den pluſkede Pelts, der var aldeles gjennemblødt, af og til udſtødte han et klynkende Skrig og løb om fra Matros til Matros, ſaae paa dem, ſom om han vilde ſpørge ſig for, derefter ind i Kabysſen, ned i Kjættingrummet, og tilbage igjen ud paa Hækjollen for at ſpeide paany. — Hvor der ſtod Sorg og Nød og Jammer i det lille Anſigt, i hele den ryſtende Krop, i det ſagte og klagende Skrig, han af og til lod høre, det Sprog kunde Ingen tage feil af.

Seilmageren vilde give ham noget at æde, de havde jo været gode Venner i den ſidſte Tid, Peter ſaae paa ham, lod ikke til at kjende ham, rørte heller ikke Maden, ikke Sukker, ikke Roſiner, krøb fra ham og tilbage igjen ud paa Jollebommen. Der ſad han endnu næſte Morgen da det blev lyſt, drivvaad, mimrede med Munden naar de kom hen til ham, klagede, naar de vilde jage ham bort, beſtandig ſtirrende ud i Søen.

Ved Middagstid linnede det lidt i Veiret, Luften blev lyſere, en enkelt Solſtraale liſtede gjennem de graa Skyer og ſagde: Med Forlov, maa vi være her? Peter brød ſig hverken om

Sol eller Sø, han sad og krøb sammen som en ægyptisk Mumie, Knæene op mod Brystet, Ansigtet var faldet ind, Kinderne blevne hule, han slingrede frem og tilbage, som om de havde givet ham noget at drikke, naar han listede fra Hækjollen og begyndte at søge paany. Der var ikke et Stykke af Jeps Tøi, uden at han jo havde Fingre i det, han tænkte, at Drengen muligen kunde være gjemt derimellem.

Saadan gik næste Dag, da tilsidst alt var efterseet og ingen af hans klynkende Raab kaldte Jep tilbage, faldt han sammen, knugede det runde Hoved mellem Hænderne og holdt saadan ud til henimod Aften. Af og til foer det gjennem ham som Krampetrækninger, men de klare, runde Øine vedbleve uafbrudt at stirre hen i samme Retning.

Da det begyndte at mørknes, krøb han Skridt for Skridt længer ud og naaede den yderste Pul af Jollebommen. Skibet slingrede voldsomt i den høie Sø, der stod to Mand ved Roret og kaldte paa ham, hvad brød han sig om dem, han saae ikke tilbage, han havde ikke mere med Menneskene at bestille. Lidt blev han siddende derude, gav tilsidst et lille Kvæk og slap

med den ene Haand Stroppen, han holdt sig ved, derefter aabnede han den anden Haand, Finger for Finger, — saa gled Peter ned langs med Agterspeilet, og Søen lukkede sig over ham, ligesaa villig og trofast som over hans døde Kammerat.

Dermed var Keiseren forsvunden og vi seilede videre.

Folkene fra Tell.

I.

Landet.

Tizi Uzu er en lille By, som ligger i et Dalstrog, omtrent en Dagsreise fra Algier, ved Storkabyliens Grændse. To Rækker smaa, hvidkalkede Huse danne den eneste Gade, mellem disse en Kirke, en Kafé og et Gjæstgiversted, der bringer de Besøgende tilbage til Middelalderens beskedne Fordringer, et Springvand, som holder op at springe i Sommermaanederne, en arabisk Skole og en Telegrafstation, det er alle Stadens Mærkværdigheder.

Den langstrakte Dal, som breder sine Enge omkring Byen, gjennemskæres af en Flod og begrændses mod Øst og Syd af græsbegroede Høider eller Klippemasser, der i Baggrunden forstørres, optaarne sig og danne de mægtige Jurjurabjerge. Paa en af disse Høider ligger ovenfor

Byen et gammelt Fort, ryſtet og revnet af Jordſkjælv, omgivet af en Muur og flankeret af fremſkudte Baſtioner. Det ſkriver ſig i Stil og Bygningsmaade fra den Tid, Romerne havde Herredomme over Nordafrika, men er ſiden blevet forandret og udbedret af Tyrkerne, ſom lagde en faſt Beſætning i Fortet for at vaage over Bjergfolkene paa den anden Side Dalen. Dermed forholdt det ſig ſaaledes:

To Gange aarlig ſendte Deien fra Algier en Skare Soldater ned i Landet ſydpaa, ledſaget af en betroet Embedsmand, der ſkulde kræve og indbrive Skat af Indvaanerne. Maurerne i Byerne betalte hvad Manden forlangte, Araberne omkring paa Sletterne vægrede ſig heller ikke, fordi Erfaring havde lært dem, at Vægring ikke nyttede. Skatmeſteren taxerede ſom han fandt for godt, hvis en Familie manglede rede Penge, var han ſtrax villig til at pante den ud i Faar og Kvæg eller Heſte, hvilke de ſiden af pur Vamhjertighed fik Lov at kjøbe tilbage igjen for det Dobbelte af hvad Manden ſelv havde vurderet dem for. Det var et ret indbringende Embede at være Skattekræver dengang, men Beſtallingen ſkal ogſaa have været noget dyr at løſe.

Maureren foretrak Byerne, Beduinen drev omkring fra Sted til Sted i Ørkenens Oaser, Araberen boede paa de flade Sletter i en Hytte af Straa eller Palmeblade, i et Træskur eller under et udspændt Kameelhaarstæppe, men der var endnu en fjerde Folkestamme, som Tyrkerne havde med at bestille, en høist ubehagelig og ilde anseet Menneskerace, der spredte sig omkring i Jurjurabjergene, byggede smaa Steenhuse paa Toppen af Klipperne, saaledes at de kunde holde Udkig med hvad der foregik omkring dem, og vogte paa om der kom Nogen, som vilde dem ondt. Disse smaa, hvidkalkede Huse laa bestandig, ligesom de ligge endnu, i en sammentrængt Klynge, klinede op til hverandre, uden synlig Indgang, uden Vinduer, men derimod velforsynede med lange, sorte Skydehuller til alle Sider. Enhver Vaaning var omgiven af en Ringmuur og lignede et lille Kastel, den hele By var endelig beskyttet af en flere Alen bred og uigjennemtrængelig Kaktushæk med kvarteerlange spidse og skarpe Naale.

Der boede de umedgjørlige Mennesker, som paastode at være Landets oprindelige Herrer og kaldte sig Kabyler, hver Stamme holdt til paa sin Klippetop langs med Afgrundene. Kartagere og Romere, Vandaler og Grækere, Arabere og Tyr-

ker havde vexelviis beherſket Kyſten, Herredømmet ſkiftede i Tidens Løb, Kabylerne bleve, hvad de altid havde været, bevarede deres Eiendommeligheder, deres Sprog og deres Utilbøielighed til at blande ſig med de Fremmede.

Første Gang Deiens Mænd viſte ſig ved Indhegningen af den nærmeſte Kabylby ovenfor Tizi Uzu, forſvandt Indvaanerne, Kvæget blev draget ind i Huſene, og paa Muurtinden kom en gammel Mand frem, ſom truede ad Tyrkerne og gjorde Tegn til at de ſkulde drage tilbage. Hans Gebærder vare ſaa forſtaaelige og bleve desuden underſtøttede af nogle lange Geværpiber, der ſtak ud fra alle Skydeſkaar, at de Fremmede øieblikkelig gjorde omkring og vandrede ned til Tizi Uzu igjen, hvor de gave ſig til at overveie, hvad her var at gjøre. Om Aftenen ſeent kom en Kabyler ned til Fortet og forlangte den tyrkiſke Befalingsmand i Tale. Han blev modtaget med udmærket Høflighed.

„I Profetens Navn," ſagde Skatteopkræveren, „din Indgang og Udgang ſkal være velſignet. Sæt Dig ned og lad os ryge en Pibe, mens vi ſnakke ſammen. — Nævn mig ſaa dit Navn, for at det kan lyſe i min Erindring."

„Jeg er Amed Ben Isur, Marabut, og kommer i Ærinde fra Mændene deroppe," svarede den Gamle, idet han strøg Haanden ned ad sit hvide Skæg.

„Det var jo rart," sagde Opkræveren, og flyttede nærmere hen til ham, „vi kunne da afgjøre Sagen hernede, det holder jeg ogsaa mere af end at traske omkring mellem Jeres Bjerge, jeg skal lade gaa Bud til de andre Stammer, at de bære sig ad paa samme Maade."

„Hvad vil Du os?"

Skattekræveren smilede. „Sommeren er gaaet, Høsten er tilende og Frugten er plukket, Deien, Gud give ham mange Dage! forlanger sin Skat. Du bringer vel Pengene med Dig, — nogle af dem? — Resten kan jeg faae imorgen."

Marabuten rystede paa Hovedet. Det lod til, at han ikke ret forstod den Anden. „Kabylerne skylder ikke Deien Penge, hvorfor skal vi betale Skat?"

„Naturligvis, for at Deien kan lønne sin Opkræver og sine Soldater."

„Hvortil behøver Deien Skatteopkræver og Soldater?"

„For at tvinge Jer til at betale Skat."

„Jeg skal bringe Folkene dit Bud," sagde den gamle Marabut. „I vil høre fra os inden Solen gaaer ned igjen." Dermed korsede han Armene over Brystet og gik.

Næste Morgen var der som uddøet oppe i Kabylerbyen. Skattekræveren gik og ventede paa Manden med Pengene. Efter Middag sendte han atter Soldaterne ud, dennegang skulde der gjøres Alvor af Sagen. Selv blev han tilbage i Tizi Uzu, medens de Andre gjorde hans Stier jevne. Oppe fra Bastionen paa det gamle Fort kunde han tydelig se Tyrkerne omkredse Kaktushækken, derefter saae han skarpe, røde Lyn glimte ud fra alle Skydeskaar, Bjerget og Folkene forsvandt i Krudtrøg, og saaledes varede det ved til i Mørkningen. Da kom en dødstræt og saaret Soldat haltende op til Fortet. Alle hans Kammerater laa dræbte eller døende udenfor Landsbyens Kaktushæk. Der blev sendt en anden og større Kolonne ud, men det gik den ikke bedre, Kabylerne holdt sig bag deres Ringmure og skjød paa Fjenden, naar Kampen var endt, kom de frem fra Hytterne, skar Hovederne af de Dræbte og hængte dem omkring paa Korkegene overfor Fortet. Saadan gik det i nogle Aar, bestandig med samme

Resultat, tilsidst fik et lyst Hoved blandt Befalingsmændene en Idee:

„Det bliver ikke til noget paa den Maade. Kabylerne forbyde os at komme op til dem, de skal faae deres Villie, vi vente til de komme ned til os."

Dermed lagde de Besætning i Tizi Uzus Fort, udstillede Vagtposter og snappede enhver Kabyler, som vovede sig ned paa Sletten med sine Kreaturer eller med de hjemmegjorte Varer, han vilde afsætte omkring paa Markederne. Det kostede store Bøder at slippe fri igjen, de som kom maatte altid betale for dem, der bleve borte.

Da dette havde varet ved en Tid, holdt Kabylerne sig tilbage i deres Bjerge, eller listede i de mørke Nætter udenom Fortet, naar de vilde besøge Sletten. Deres Fornødenheder vare ikke mange, de forstode desuden selv at skaffe sig meget af, hvad de behøvede. I Beni Abbas Stamme forfærdigede de Bøsser, i Beni Slyman smeltede de Jern, Flissaerne gjorde Knive og damascerede Sabler, deres Naboer lavede Krudt, Kobber og Bly, i Aït el Arba sloge de Masser af falsk Mønt, som de med stor Nøiagtighed sørgede for kun at uddele blandt deres Naboer, Maurere og Arabere.

I 1830 kom Franskmændene, de toge Sagen paa en anden Maade. Først lode de gaa Bud efter Kabylernes Ældste, de mødte ikke, saa sendte de Zephyrerne mod dem, disse Frankrigs fortabte Børn, der søgte Tilflugt mod sig selv under Fanerne, efterat have mistet alt i Verden, undtagen deres Letsindighed og det sorgløse Mod; de trængte op imellem Bjergene, omringede Byerne, nedhuggede Kaktushækkene, og da enhver tilstænget lille Hytte vedblev at være en Fæstning, som sendte Død og Tilintetgjørelse ud fra de sværtede Skydeskaar, kastede de smaa Krudtsække ind over Tagene, sprængte Husene, nedsablede Indvaanerne, Mænd, Kvinder og Børn. Ingen, Intet blev skaanet. Efter at Arbeidet var forsvarligt udført og Trompeten blæste Retraite, koblede de Geder, Faar og Køer sammen og drev dem op til Fortet. Dagen efter kom Kabylerne til Leiren, underkastede sig og betalte deres Skatter. En Tid efter begyndte Fjendtlighederne paany, Franskmændene gik atter op i Jurjurabjergene, brændte Byerne, dræbte Mændene, eller forlangte af dem, de skaanede, at de skulde udlevere deres Vaaben. Dennegang føiede de endnu en Straf til, som gjorde et dybt Indtryk paa Kabylerne. Efterat have nedbrændt Hytterne, omhuggede de Oliven-

træerne og Daddelpalmerne. Husene kunde hurtig bygges op igjen, Træerne derimod behøvede en Menneskealder før de bare Frugt.

Morgenen efter at dette var skeet, blev General Bugeaud forbavset over at se en Kabyler staa inde i Teltet foran Feltsengen, støttet til sin lange Bøsse i en rolig og hvilende Stilling, som om han ventede paa at Generalen skulde vaagne. Bugeaud greb en Pistol, men den Fremmede vinkede med Haanden til Tegn paa, at han ikke havde Ondt isinde. Da Tolken blev hentet, spurgte Generalen hvordan han var kommen forbi Skildvagten og ind i Teltet. Manden trak paa Skuldren.

„Hvad vil Du mig?"

„Jeg er Ibn Bou Mesaud," svarede den Anden. „Ifjor var jeg hernede paa Sletten og lovede Fred og Underkastelse, jeg har ikke kunnet holde Ord, Marabuten prædikede den hellige Krig, nu kan Du gjøre med mig hvad Du vil."

„Og din Stamme?" spurgte Generalen, „hvor er den?"

„De Gamle har I skudt, de Unge ere flygtede."

„Hvorhen?"

Manden holdt det ikke for Umagen værd at svare.

„Nu forlange I altsaa Fred og Underkastelse paany?"

„Underkastelse ja, vi ere nødte til det, men Du faaer aldrig rigtig Fred med Kabylen paa den Maade I fare frem, I dræbe ikke blot Mændene, som kæmpe mod Jer, men tillige Kvinderne og de ufødte Børn, idet I fælde vore Frugttræer. Hvad skal Slægten leve af? — Oliventræet behøver tredive Aar for at give Frugt."

Generalen lod Tolken svare: „Jeg har dræbt din Stammes Mænd, fordi I brød Jeres Løfter og gjorde Oprør. Jeg rev Jeres Hytter ned, fordi I krøb i Skjul bag dem, men jeg skaanede dog Kvinder og Børn. Sapøren har ogsaa kun hugget Halvparten af Jeres Frugttræer om, men vogt Jer, næste Gang I gjøre Knuder, kommer jeg og jevner Byerne med Jorden, og der skal ikke blive et eneste af alle Jeres Træer tilbage. — Gaa, sig dem det og Fred være med Dig, Ibn Bou Mesaud."

General Mac Mahon benyttede en anden Magt, bedre end Geværet og Kanonen, for at sikre Fred og Underkastelse. Hans Forgængere brød sig kun om at vinde Landet, han vilde tillige vinde Folkene. Han forsonede de vakte Lidenskaber, fredede over Kabylernes Sæder og Eien-

dommeligheder og bragte dem ind under en Kultur og Civilisation, hvis Fordele de efterhaanden lærte at fatte. Han byggede Skoler og Værksteder, hvori han lod undervise i Snedker-, Tømrer- og Smedefaget. „Kom og lær af os," sagde han, „I vinde selv derved," og Kabyleren, der er vant til Arbeide og forstaaer den Kunst at tilegne sig, hvad han anseer for nyttigt, gik til Skolerne, først med nogen Tvivl og Ulyst, men Lyset skinnede for ham derinde fra, med sin Villie eller trods sin Villie droges han imod det; hvad han saae af de Franskes Overlegenhed i Gader og Butiker, paa Kolonisternes Pløiejord, kaldte paa ham, han maatte følge, Kabylerne ere kløgtige i deres Uvidenhed og opfatte hurtigt. „Forstaaer Du at bringe Havet ind i Sahara," sagde En af dem til Lesseps, „saa vil aldrig nogen Kabyler atter løsne et Skud paa Eder." — Nu er det en Æressag at besøge Mac Mahons Skoler. Hændes det saa, at der bliver lidt knapt med Føden oppe i de smaa Steenhytter, kommer den Unge frivillig ind til Byerne, der hvor han under Tyrkernes Herredømme aldrig satte sin Fod, han stiller sig til Arbeide hos de Franske, har lært deres Sprog, faaet et Begreb om deres Færdigheder, Regeringen benytter da hans Tjeneste ved Anlæg af Jern-

baner og Chaussеer eller i Militærværkstederne. Efter at have samlet sig en lille Sum, vender han igjen tilbage til sin Stamme, men tager et levende Indtryk med sig af hvad han saae og lærte derinde.

Mac Mahon havde endnu en anden Maade til at forsone Kabylerne med de Fremmede. Naar Høsten slog feil mellem Bjergene og de begyndte at lide Nød deroppe, kaldte han Høvdingerne fra de forskjellige Stammer sammen og sagde til dem:

„Jeg hører I mangle Korn i Eders Forraadskamre, kommer Saatiden, ville I ikke heller have Noget at lægge i Jorden. Det maa vi se at raade Bod paa. Skik Folk herned til Byen, saa skal I faae hvad I trænge til."

Mændene stode og saae paa ham. De sagde Intet og begreb Intet. Under Tyrkernes Herredømme havde de kun lært Vold og Ran, de kjendte Sværdet som dræbte og Faklen som brændte deres Gods, Mildheden, Velgjerningen derimod var dem fremmed, men da de kom hjem og fortalte hvad Generalen havde sagt, saaes nogle Dage efter lange Rækker Muldyr og Kameler, fulgte af magre, udhungrede Mænd med Bøssen paa Ryggen, Yataganen under Kappens Folder, drage ind

til Byerne for at hente Korn. Enhver Stamme havde sin Cheick med sig.

„Du opgiver mig nu, hvormeget I trænge til, Du og Dine," sagde Mac Mahon. „Jeg har Noget til Jer allesammen. Saa gjør jeg den Aftale med Dig, at Du skriver nøiagtigt op, hvad Du faaer, og naar Høsten hos Jer bliver god igjen, til næste Aar maaske, eller Aaret efter, saa bringe I mig mit Korn tilbage. Det skal Du være ansvarlig for."

Der blev Larm i Byerne over denne egenmægtige Handling af Generalen, især blev der Larm i Bladene. Napoleon den Tredie lo deraf, han forstod Marskalen og sagde: „Det er vel gjort, det er som det skal være."

II.

Aza Ben Zebu er ingen Mand.

I Nærheden af Fort Napoleon, eller som det efter Slaget ved Sedan kaldes, Fort National, ligger der en Kabylerby, Aïth Frausen, paa Ryggen af et Bjerg og indkredset af en vældig, bred Kaktushæk. Husene ere smaa og smudsige, ingen Vinduer, blot en lav og snever Dør i Ringmurene, som omgiver hver enkelt Bolig, og hvor-

fra Mennesker og Dyr spadsere ud sammen, naar de foretrække den fri Luft for det snevre Rum, de bebo i Fællesskab. En dyb og stenet Huulvei fra Fortet fører ned til Byen og beherskes fuldstændig af Fæstningens Kanoner. Af den Grund ere Indvaanerne saa tamme og fredelige. Der er altid stille i Aïth Frausen.

En Eftermiddag, lidt før Solnedgang, vare Landsbyens Ældste samlede inde i et lukket Træskur, midt i Byen, ved Siden af Bedehuset og den fælles Kilde. Der blev holdt Raad, og Forsamlingen lod til at være talrig, efter hvad man kunde slutte af den lange Række Tøfler, som stod foran Indgangen. Oppe paa Taget laa en Flok Duer og varmede sig i Solskinnet, mellem disse stod en Ged og stirrede tankefuld og dybsindig ud over Omegnens skovklædte Bjerge. Forresten var alt som uddødt i Landsbyen. Kvinderne arbeidede nede paa Bjergskraaningen med at hakke den rødbrune Muldjord op mellem Stenene. I Kabylien maa de erstatte Hesten og Æslet, de spændes for Oliemøllen, dyrke Jorden, hente Vand, slæbe Steen og Kalk til Bygningen, de sælges af Familien til den Beiler, der ønsker dem, og som igjen kan skikke dem hjem og faae sine udlagte Penge tilbage, hvis de ikke ere dygtige til deres Gjerning. Kvin-

den træller, medens Manden ligger ørkesløs udstrakt paa sit Tæppe i Skyggen af Huset og stirrer op i den gjennemsigtige Luft eller samtaler med Naboen.

Udenfor en af Hytterne sad en voxen Pige foran nogle brændende Pinde, over hvilke der stod en kogende Leerpande. Hendes Ansigtstræk vare blide og troskyldige, men begge Øine i den Grad ophovnede og røde, at hun næsten ikke kunde aabne dem. Ved hendes Side sad en gammel Negerinde, Egnens kloge Kone, som gik fra By til By og solgte Amuletter, aldeles ufeilbarlige Midler til at indgyde Kjærlighed, ellers ogsaa ypperlige mod Tandpine og Koldfeber. Denne Eftermiddag var hun beskæftiget med at lægge nogle smaa Lærredsklude sammen og dyppe dem ned i Pandens kogende Vand, hvorefter hun skiftevis lagde dem over Pigens blodrøde Øine. Det var nu hendes Middel mod Sygdommen.

To Mænd kom gaaende gjennem Hulveien, begge rigt klædte i lyse Burnusser, under hvis Folder der af og til viste sig en mørkeblaa Silkekaftan. Den Ældste bar en Yatagan i forgyldt Skede, og en lang Bøsse ragende op over Skuldren, hans Sidemand bar ingen synlige Vaaben og haltede stærkt under Gangen. Da de kom til

Træskuret, hviskede de nogle Ord sammen, droge derefter deres Tøfler af og forsvandt bag Tæppet, som hang foran Døraabningen.

Forsamlingen var temmelig talrig derinde, og havde trængt sig hen om det runde Bord, hvor Kadien og hans Meddommere laa med korslagte Been paa en Bænk, saa høi, at den tillod dem at skrive ved Bordet. De nøgne Vægge vare uden nogensomhelst Prydelse, hist og her vexlede Brædderne oprindelige Farve med lange sorte Striber, Mærker efter Regnen, som løb ind fra Taget. En stor Tavle med Priser paa stemplet Papir var slaaet op paa den ene Væg, og over Dommerens Bord hang i en Jernstang en gammel, grønmalet Bliklampe. De to Mænds Komme vakte en vis Opmærksomhed i Salen. Den gamle Kadi rettede sig iveiret, for at man bedre skulde se den hvide Æreskappe, Mac Mahon nylig havde sendt ham, derefter nikkede han og slog ud med Haanden.

„Vær hilset, Ahagar Zebu og Du, Aza, Profetens Lys skinne over Jeres Slægt! lad os saa komme til den Sag, I har for, den anden faaer at vente til imorgen. — Hvor er han, Du klager over?"

En Mand trængte frem mellem Tilhørerne og stillede sig foran Bordet. Han stod og vrikkede

med Hovedet, medens han krydsede Armene over Brystet og bøiede sig for Dommerne, derimod lod han slet ikke til at bemærke Ahagar. I Tindingen og henover den lave, sammentrykte Pande bar han en Tatovering, som lignede en sammenrullet Slange. En bred, fladtrykt Næse og en umaadelig stor Mund, hvis Viger krummede sig opad mod Kinderne, som om han bestandig lo, dertil en smudsiggul Hud, fuld af Rynker og dybe Kopar, fuldendte det Frastødende i hans Ansigt.

„Du er altsaa Lekhar Ben Mulay," sagde Dommeren, efterat have gjort sig bekjendt med Indholdet af et Papir, der laa foran ham. „Over Dig klager Ahagar Zebu og hans Søn, som her staa. Du skylder dem tohundrede Francs for leveret Korn, her ligger din Forskrivning. Hvad har Du at svare?"

Den Anden betænkte sig lidt og saae paa Papiret, som om han ikke kjendte det. „Ja, jeg har faaet Kornet, det nægter jeg ikke, der var Vidner paa det, men saa kom vi overens om, at Ahagar og hans Søn skulde tage min Oliemølle som Vederlag for Pengene, det vil de vel ikke fragaa."

„Oliemøllen skulde være i forsvarlig Stand, blev der sagt, men den lod sig ikke flytte hjem, saa brøstfældig var den."

„En prægtig Oliemølle," forsikrede Mulay, „ny Kværn med to dyre, franske Stene, — Du gjør Synd i at laste den, Ahagar Zebu."

„Nu har han solgt Møllen nede i Guenzate."

„Mener I maaske, jeg heller skulde have foræret den bort? — I kom jo ikke og hentede den."

„Efterat den var solgt, pillede han Jernet af Kværnen," ytrede en Stemme blandt Tilhørerne, „det kan bevises."

„Jeg skulde jo bruge det til Beslag paa min ny Mølle."

„Du skylder altsaa Ahagar tohundrede Francs, og de skal betales," sagde Dommeren.

„Ja, naar I mener det, bliver jeg vel nødt dertil, men i Forskrivningen staaer ikke talt om naar jeg skal betale, gjør der vel."

„Det behøves heller ikke, for nu dømmer jeg saa, at Du afgjør din Gjæld inden Sol viser Middag imorgen."

„Det er strenge Vilkaar," udbrød Ben Mulay, og satte sit Ansigt i de meest bedrøvelige Folder. „Ja, Ahagar trækker paa Skuldren, hvad betyder tohundrede Francs for ham, men jeg eier Intet, jeg maa laane mig frem. — Om vi slog lidt af," tilføiede han klynkende, „og sagde hundrede Francs, hvad gjør det for Jer, hvis Bedrift Gud saa rige-

lig har velsignet. Den som giver idag, skal blive belønnet imorgen." Han strakte ydmygt Haanden ud mod Ahagar og berørte hans Kappe. „Hundrede Francs, hvad?"

Ahagar rystede paa Hovedet. „Der staaer tohundrede i Forskrivningen."

Da Mulay mærkede, at hans Bøn ikke gjorde Virkning, gik det ydmyge i hans Ansigt pludseligt over til et spottende og hadefuldt Udtryk. „Giv mig da blot Frist i fire Dage, i to, maaske jeg imedens finder paa Noget, jeg kan byde Ahagar til Vederlag. Jeg har en deilig Bøsse hjemme, toløbet, riflet, jeg har en Yatagan, som tilhørte Abd el Kader og paa hvis Ryg han har filet en Streg for hver Kristen han fældede, der er mange Filstreger paa den. Jeg har ogsaa en deilig Hørs, en Amulet, som kurerer for onde Dine og al Legemsskade. Den Hørs kunde Aza være tjent med, den Stakkel, som maa gaa og halte."

Hans Spot gjorde ikke den tilsigtede Virkning paa Ahagar og hans Søn, ingen af dem forandrede en Mine. Den gamle Kadi derimod slog heftig paa Bordet, idet han bød Mulay tie og tilføiede:

„Jeg har sat din Frist til imorgen Middag, Lekhar Mulay, derved bliver det, møder Du ikke i Retten til bestemt Tid, kommer jeg til dit Huus

og panter Dig ud i Kvæg og Faar. Saa er Sagen sluttet."

Han reiste sig fra sit Sæde, og Medhjælperne samlede de adspredte Papirer, det lod til at Retten skulde være hævet, da Mulay udbrød: „Tøv lidt! jeg har endnu en Sag tilbage. Her er en Mand, som ønsker min Datter til Hustru, træd frem, Ain Mokra, og lad os høre dit sidste Ord, hvad er det saa, Du byder for Pigen?"

En ung Kabyler, klædt i fransk Spahiuniform, den røde Fez hængende ned i Nakken, traadte hen til Bordet, klirrede med sin Rytterſabel og slog Sporerne sammen, idet han førte Haanden op til Huen og hilste paa Kadien:

„Jeg har tilbudt Ben Mulay firehundrede Francs for hans Datter, hun er mere værd, siger han, det er troligt, men jeg har ikke Raad til at give mere."

Mulay trak haanlig paa Skuldren. „Om firehundrede kan der slet ikke være Tale, Ayna er den dygtigste Pige i Stammen. Hun forstaaer vel ikke det grove Markarbeide, dertil er hun for spinkel, men hun væver Haiks og Habayos, saa de undres over det inde i Byen, ikke i fortløbende Stykke, maa Du vide, men i afpassede Mønstre, smaa og store, efter Klædningens Form."

„Jeg veed det, jeg veed det, min Søster har talt derom, men hun skal ogsaa være selvraadig og stivsindet. Som eneste Barn har Du ladet hende faae sin Villie i alt, hun gjør kun, hvad hun vil, løber om og hører hvad Mændene tale i Forsamlingen, nylig traf jeg hende herudenfor staa og lytte ved Døren. — Naa! det faae vi vel altsammen Bugt med, naar den Tid kommer. Lad os saa sige femhundrede Francs, høiere gaaer jeg paa ingen Maade."

Mulays Svar blev afbrudt af en spottende og gjennemtrængende Latter, der lød over hele Forsamlingen. Det var Aza Ben Zebu, der lo og haltede et Skridt fremad.

„Vil Du give din Datter til ham?" spurgte han og pegede med Fingeren over Skuldren hen mod Spahien.

„Hvorfor ikke? Hellere til ham end til Dig, som jo ogsaa engang har budt paa hende. — Du leer saa haanligt, Aza Ben Zebu, hvad har Du at sige paa Ain Mokra, Spahi i den franske Armee, Generalen roser ham, til næste Oprykning har de lovet ham Sergeantsnorene."

„Hvis det var gjort dermed," svarede Aza og vendte sig om mod Faderen, der lagde sin Haand paa hans Skulder og hvislede:

„Tag Dig ivare, min Søn, strenge Ord ere vilde Dyr, slippe de ud af Buret, vende de ikke tilbage."

„Hvad er der at udsætte paa mig!" gjentog Spahien, idet han sprang hen foran Aza og satte begge Hænder i Siden med en udfordrende Mine. „Forklar dine Ord, Aza Ben Zebu, og det paa Stedet, Du kaster Skarn paa mig og haaner min Stammes Honnør."

Aza maalte ham med en ubeskrivelig Ringeagt. Han traadte Ain Mokra et Skridt nærmere, betragtede ham i Tavshed og udbrød dæmpet: „Har Du altid værnet om din Stammes Honnør, Ain Mokra?"

Atter følte han Faderens Haand paa sin Skulder og tav. Den gamle Kadi bankede igjen paa Bordet, han var saa vant til disse smaa, dagligdags Afbrydelser, hvori Lidenskaben løb af med Besindigheden. „Ain Mokra har Ret," sagde han. „Aza Ben Zebu spottede ham og maa forklare, hvad han meente."

De faa Ord, Ahagar fik Leilighed til at hviske i Sønnens Øre, virkede beroligende. Azas Ansigt antog atter sit tidligere milde og fredsommelige Præg, idet han bøiede sig mod Dommeren og sagde: „Seer jeg rigtigt derude, er Solen nu ved

at gaa ned, Retten er altsaa hævet for idag, men imorgen komme min Fader og jeg igjen, hvis da Ain Mokra ikke har betænkt sig og forlanger at vide min Mening, skal han faae den at høre."

Efter disse Ord krydsede han Hænderne over Brystet og forlod Skuret.

Hvad der nu end kunde være Grunden, saa lod det, som om den lystige Ain Mokra efter Samtalen med Aza Zebu havde mistet noget af sin sædvanlige Livlighed. Da han gik bort fra Forsamlingen, sad hans røde Hue ikke længer saa forvoven og udfordrende kastet tilbage paa Hovedet som før, — han svarede ogsaa kun med Enstavelsesord paa de mange Spørgsmaal, Mulay undervejs rettede til ham.

Aza og hans Fader standsede foran Indgangen til Skuret. Da den gamle Kadi kom ud, kunde han ikke finde sine Tøfler. Aza bøiede sig ned og hjalp ham. Dommeren smilede. „Den som gjør Veien jævn for Alderdommen, skal faae en blød Pude hos Allah!" sagde han. „Gaa med hjem, Aza Ben Zebu, og Du Ahagar. I ere Fremmede og skal være Herre i mit Huus, saalænge det behager Eder." Derefter fulgtes de ad igjennem Gaden.

Paa samme Tid Solen forsvandt bag Bjergene, begyndte Aftenen. Køer og Geder kom drivende op gjennem Gyden, hver søgte til sin Dør, indenfor hvilken Mennesker og Dyr skiftede Rummet i fredelig Forening. Det begyndte at blive silde i Tiden. Aza sad endnu udenfor Kadiens Huus og stirrede op i den mørkeblaa Luft. Han hørte Skridt i Nærheden og saae en kvindelig Skikkelse, indhyllet i en stribet Burnus, komme listende hen mod Stedet. Da han reiste sig, greb en Haand fat i hans Kappe og standsede ham.

„Gaa ikke!" bad en blød og skjælvende Røst, „jeg er Alyna, Ben Mulays Barn, og maa tale med Dig."

„Hvad vil Du?" spurgte han forbavset, „det er ikke godt, hvis Folk saae os sammen."

„Jeg bryder mig kun lidt om Folk," svarede hun, „det, jeg har at sige, er mere vigtig. Jeg hørte, hvad I talte om oppe i Forsamlingen, Du spottede Ain Mokra, og imorgen, imorgen vil Du føre Klage over ham. Jeg beder Dig saa bønligt, lad det ikke ske, hvorfor kommer Du til vor Stamme og kaster Støv paa en fremmed Mand?"

„Gaa din Vei, Kvinde, og lad mig være i Fred."

Hun standsede ham atter. „Hvad har vi gjort Dig, Ain og jeg, at Du vil lægge Steen paa vor Vei?"

„Hvad I har gjort," gjentog han, idet hans Ro og Kulde forsvandt, og Ordene sydede og bruste frem, medens han traadte nærmere hen mod Pigen. „Hvad I har gjort, har Du vist glemt, herinde i mig staaer det skrevet, og lader sig ikke slette ud. Jeg forlangte Dig til Hustru af din Fader. Da vi blev enige om Medgiften, brast Du i Latter, haanede mig, haltede over Veien, som jeg halter, og sagde: Hvem kan forlange, jeg skal give mig hen til ham? Aza Ben Zebu er ingen Mand. Ain Mokra gjentog dine Ord og bragte dem videre, — her imellem Husene klang de, nede i Tizi Uzu spredtes de mellem Markedsfolkene, hvor jeg viste mig, stak Folk Hovederne sammen og hviskede: Aza Ben Zebu er ingen Mand."

„Jeg har sagt disse Ord," svarede hun ydmygt, „men ogsaa angret dem bitterlig siden, jeg vidste dengang ikke, at Du havde faaet din Skade, mens Du kæmpede mellem vore Folk mod Franskmændene."

„Dengang var jeg dog en Mand," ytrede Aza haanligt, „Abd el Kader sagde det."

„Det er mig, Du skal straffe, mig alene, men hvad har Ain Mokra gjort, hvorfor haanede Du ham, hvorfor blev han bange derover."

„Forrige Vinter red en fransk Officeer op til Fort Napoleon, underveis blev han skudt, der var En som stod og saae det. Da de fandt den døde Mand, havde han mistet sit Uhr og sine Penge. Veed Du, hvor det Uhr blev af? — Ain Mokra bærer det i den lange Kjæde paa Brystet. — Ain Mokra er en Mand og værner om sin Stammes Honnør!"

Der lød et klagende Suk fra den unge Pige, medens Zebu vedblev: „Du skal høre mere. — I Sommer kom Pesten mellem Kabylerne, vore Mænd faldt døde om paa Veiene. En Eftermiddag red en Spahi Post til Fortet. Mellem Korkegene nedenfor Byen laa en død Mand med sin Burnus hyllet om Hovedet. Pesten havde taget ham, Kragerne sad og skreg oppe i Trætoppene omkring ham. Da Spahien saae den Døde, steg han af Hesten, pirrede forsigtig Kappen tilside med sin Sabelskede, derefter dækkede han Liget til igjen, lod det ligge og red videre. Spahien var Ain Mokra. Den Døde hørte til hans egen Stamme, han havde en sammenrullet Snog tatoveret i sin Pande. Det vil jeg fortælle dem imorgen i Rets-

salen, hvis Nogen forlanger at vide, hvorfor jeg lo idag. Jeg behøver ikke at føie til, at jeg tog den Døde op paa min Hest, red med ham herind til Byen og lagde ham udenfor Marabutens Huus. Det saae de jo alle."

Han havde sat sig ned paa Stenen igjen, og hans Stemme blev mildere under de sidste Ord. Hun græd og knælede paa Jorden foran hans Fødder.

„Saa er Ain Mokra fortabt," hviskede hun. „Det med Uhret kan forsvares, min Fader og jeg har seet ham kjøbe det af Abn Sghir Aissa."

„Nævn ikke ham, han er jo af din Moders Slægt, det var ham, der skjult bag Klippen skød den franske Officeer." Hun tænkte i dette Øieblik ikke paa Slægtskabet, slæbte sig nærmere og strakte Hænderne op imod Ali.

„Forbarm Dig! forbarm Dig i Profetens Navn! Naar det spørges, at Ain red forbi En af vore Folk og lod ham blive liggende paa Veien, ville de jage ham ud af Stammen, hører Du, alle Døre ville være lukkede for ham."

Hun søgte at gribe hans Haand, men han drog den tilbage, hun kysfede Fligen af hans Kappe, idet han reiste sig for at gaa ind i Hytten, hun gjentog sine Bønner, mere ydmyge og klagende,

paakaldte Gud og Profeten. Aza rystede paa Hovedet. „Hvad vil Du, jeg skal svare dem, som spørge? har jeg to Tunger i min Mund? Du lo ad mig den Dag, jeg kom som Beiler, imorgen vil Du græde over din anden Beiler. Reis Dig og vend hjem, jeg har ikke mere at sige."

Dermed gik han ind i Kadiens Hytte.

Mørket forbød at se den unge Piges smertefulde og fortvivlede Udtryk, men han hørte hendes dæmpede Hulken, skjønt hun bed Tænderne sammen for at skjule den. En Stund efterat han havde lagt sig til Hvile, troede han endnu at høre hende græde udenfor Leervæggen.

Næste Morgen var Rettens Træskur fuldt af Mennesker. Rygtet om, hvad der var skeet igaar, havde udbredt sig i Landsbyen. Ahagar og hans Søn bleve Gjenstand for almindelig Opmærksomhed, den Sidste stod med sænket Hoved, hans mørke Ansigt syntes at være blegere end den foregaaende Dag. Ogsaa Ain Mokra, den lystige Spahi, lod til at have mistet noget af sin tidligere Freidighed, han var kommen med Mulay, der næsten tvang ham frem mod Bordet, der blev han staaende og gav sig til med stor Iver at pudse paa sit Sabelhæfte.

Da den gamle Kadi havde bundret nogle Gange i Bordet til Tegn paa, at nu var Retten sat, traadte først Ben Mulay frem og erklærede under en Mængde dybe Buk og ydmyge Miner, at det ikke havde været ham muligt i saa kort Frist at skaffe mere end hundrede Francs tilveie, han kjendte derimod en vederhæftig Mand, som vilde gaa i Borgen for, at Resten skulde blive betalt inden otte Dage. Under disse Forsikringer vexlede hans Ansigt i de forskjelligste Udtryk, det blev bønligt og krybende, indsmigrende og sørgmodigt, det blev til alt hvad han meente, der kunde bevæge og overtale. Tilsidst lagde han den ene Haand paa Ahagars Arm og gned med den anden Kappen henover sine Øine, for at aftørre Taarer, der ikke fandtes.

Ahagar trak paa Skuldren og pegede paa Zebu.

„Tal til min Søn," sagde han, „det er ham, Du skylder Pengene."

Atter begyndte han et klagende Forsøg, men Aza afbrød ham og sagde: „Det kan ske, som Du ønsker, jeg venter endnu i otte Dage."

„Det forlanger jeg skrevet," sagde Mulay til Dommeren, og dermed gik pludselig det ydmyge og bønlige i hans Ansigt over til et trodsigt og haanligt Udtryk. „Saa var det den anden Sag,

den fæle, vi har tilbage, Aza Ben Zebu maa sige os, hvorfor han igaar kastede Skarn paa Ain Mokra og spottede Stammen i hans Person."

„Jeg kan nok tale for mig selv," sagde Spahien langsomt og utydeligt, som om det kostede Møie at faae Ordene frem, „og jeg har ingen Forklaring fordret af Aza, tvertimod, det er mig, der skal give den. Hvad han sagde igaar, har jeg glemt, jeg husker kun, at han kan have nogen Grund til at være mig uvillig stemt, jeg har engang krænket ham, det jeg angrede siden. — Lad det saa være nok."

Ben Mulay brast i Latter, en tvungen, modbydelig Latter. „Hvis det er nok for Dig, har jeg ikke mere at sige, men fra nu af sætter Du aldrig din Fod over mit Dørtrin, Ain Mokra, Du er en Fremmed for mig; og om Du bød det Dobbelte af hvad jeg forlangte igaar, bliver min Datter dog ikke din."

Aza Ben Zebu stod og saae fra den Ene til den Anden, han lod til at være bevæget over det, Spahien sagde; da Mulay tav, traadte han nærmere hen mod Bordet, hævede sit Hoved, saae omkring paa Mængden og udbrød mildt og rolig: „Jeg hører mange Ord, men forstaaer dem ikke ret. En siger, jeg har krænket Ain Mokra, men Ain

selv paastaaer, det er ham, som har krænket mig. Hvad skal man tro derom? Lekhar Ben Mulay føiede til, at det, jeg sagde, skulde have fornærmet Aïth Frausens Stamme. Det var langt fra mine Tanker. Jeg seer mig om i denne Kreds, og møder lutter modige Mænd med Mærker og Ar fra den Tid, jeg kæmpede i deres Række og vi jog Fjenden ud af vore Bjerge, de kaldte mig for god og for Broder dengang, de rakte mig Haanden, — hvem krænker vel sine egne Brødre? — Jeg seer mig om, og i samme Kreds staaer en Mand, klædt som dem, vi sloges mod, han bærer de Christnes Vaaben, han skal føde sin Hustru med deres Penge, naar Krudtet igjen taler, skal han vende Bøssepiben mod sin egen Slægt, — undres da Nogen over, at jeg spurgte Mulay, om han vilde give den Mand sin Datter? — Jeg har ikke mere at sige."

Der var en Ro og Værdighed i hans dæmpede Røst, en Høihed og Overlegenhed, som øvede en mægtig Virkning paa alle Tilhørerne, den gav sig vel ikke Luft i noget lydeligt Udbrud, men Kredsen om Aza Zebu blev engere, de trængte sig ind paa ham, rakte ham Haanden, nikkede til ham og rykkede i hans Kappe.

Den Eneste, hvis Stemning fik et lydeligere Udbrud, var Ain Mokra. Han hævede efterhaanden det sænkede Hoved, hans Øine lyste, hans sorgløse Udtryk kom igjen. Da Aza tav, udstødte han et Skrig, et Slags uartikuleret Brøl, sprang ind paa ham, slyngede begge Arme om hans Hals og gjemte sit Hoved ved hans Bryst, for at de Andre ikke skulde se, hvor bevæget han var. Aza gjorde sig smilende fri og gik tilbage til sin Fader. I dette Øieblik var der Ingen, som saae at han haltede.

„Jeg troer alligevel nok, jeg vil lade Ain Mokra faae mit Barn," sagde Mulay, „han bærer de Franskes Koste, ligesom Kadien der ved Bordet bærer de Franskes Æreskappe. Hvad er Forskjellen? Men det bliver ved de femhundrede."

„Dem har jeg ikke," ytrede Spahien bestemt, „firehundrede bød jeg, flere er det mig umuligt at skaffe tilveie."

„Der!" sagde Aza, „tag min Forskrivning paa de hundrede Francs, Du skylder mig, naar Du faaer Raad dertil, kan Du betale dem tilbage. Jeg gider ikke havt med Lekhar Mulay at bestille, at stole paa ham er at bygge paa Sand. Saa er vel Handelen mellem Jer sluttet?"

„Ikke rigtig, ikke rigtig!“ raabte Mulay. „Ain Mokra har to sorte Geder gaaende mellem mine, dem maa han lægge til, fordi han betænkte sig saalænge. Saa skal alt være afgjort.“

Mulay fik sin Villie, Kadien skrev og Ain stod og stirrede paa Aza Ben Zebu, han forstod ham ikke.

Da Aza forlod Skuret og gik hen over den aabne Plads til Kadiens Huus, styrtede en ung Kvinde imod ham. Hun kastede sig ned for hans Fødder, rev det hvide Klæde bort, som skjulte Underansigtet og strakte Hænderne op imod ham.

„Dig vil Herren velsigne!“ udbrød hun, medens Taarerne strømmede ned fra hendes sorte Øine. — „Hvis Du vilde, hvis Du kunde — tag mig med Dig, jeg vil arbeide for Dig, jeg vil tjene Dig som ingen Anden, — jeg vil være din ydmyge og hengivne Slavinde. Du skal aldrig faae Leilighed til at fortryde det. — Hvad er Ain Mokra, hvad er alle de Andre. Lad mig tilhøre Dig, saa vil jeg takke Gud alle mine Dage.“

Aza lagde sin Haand paa den unge Piges Hoved, hans Røst lød uendelig blød og sørgmodig, idet han svarede:

„Reis Dig og gaa! Sagen er afgjort, Du tilhører fra nu af Ain Mokra. — Desuden,“ føiede han til, „Du veed det jo nok: Aza ben Zebu er ingen Mand.“

Kræ Lybækker.

Der boede en Familie i Deibjerg Kuler. Manden hed Jens, han drak, Konen gik omkring og spaaede og Sønnen stjal. Det var et rart Kløverblad, især gjorde den sidste sig mærkelig, paa Grund af den Stræbsomhed og Behændighed, hvormed han arbeidede fremad. Han var at finde paa ethvert Marked, bugtede sig let og behændig som en Aal ind i Trængselen foran Teltene, gav Agt paa enhver Pibe, som tilfældigvis havde faaet Udkig af Eiermandens Lomme, trængte sig op ad ham, lod Piben forsvinde og blev selv borte med det samme. En Alen Lærred, baaret noget uforsigtigt, et Par nye Sko, en Æbleskivepande, en Barnestralde, kort sagt, intet forsmaaede denne driftige Arbeidsmand, og han maatte flere Gange daglig forlade Markedet, for at tømme sine Lommer og sin Pose paa det Skjulested, han havde udseet sig, hvorefter han vendte tilbage til nye Bedrifter.

Det var umuligt at fatte Mistanke til denne lille Person med det solbrændte, godlidende Ansigt, han saae saa sørgelig ud i sin Nød og Fattigdom, og gik og gnavede paa en tør Kommenskringle, medens de blaasorte Øine uafbrudt speidede omkring til alle Sider, om der ikke skulde komme et nyt, lille Bytte tilsyne. Naar det saa blev Aften, vendte han Markedet Ryggen, gik hjem med sin Pose og kaldte Forældrene ind i Hytten. Da var det hans største Fornøielse at brede de stjaalne Koster ud foran sig og sidde og betragte den indvundne Mangfoldighed.

„Det er rigtig," sagde Jens, „En gjør bedst i at se og spare og bjerge sammen. Vil han gaa og kigge paa Svaler, mens han er ung, kommer han til at sluntre af med Tværposen, naar Benene blive stive."

Anden Lærdom fik han ikke af sin Fader. Om Gud havde de ikke fortalt ham mere, end at det var En, som sad høit, høit oppe i den blaa Himmel. Om Kirken vidste han kun, at det var et stort, hvidkalket Huus, hvori Folk engang imellem gik hen og sad og sov, men hvad det ellers skulde betyde, havde han aldrig gjort sig nogen Forestilling om.

Da Drengen var fire Aar gammel, fik Deibjerg en ny Præst. Efter Skik og Brug gik han omkring fra Gaard til Gaard i Sognet for at gjøre sig bekjendt med Beboerne, og kom saaledes ogsaa over i det Hedestykke, hvor Taterkulerne laa. Idet han traadte ind i den første Hytte, fandt han Jens siddende lænet op til Skorstensmuren, døddrukken, men iøvrigt sjæleglad. I hver Haand havde han en Flaske, hvormed han dundrede i Gulvet, saa saae han op, brast i en lydelig Latter og begyndte at synge og dundre paa ny. Drengen sov i en Trækasse fyldt med Lyng, længst tilbage i Stuen. Midt i Gulvet var der gravet et lille Vandhul, hvori tre gule Ællinger laa og baskede sig. En stor, spraglet Høne, formodenlig deres Pleiemoder, var fløiet op paa Bordet foran Kvinden og stredes med hende om de smaa Brødkrummer, der vare blevne tilbage efter Maaltidet. Af og til, naar den meente, at Konen ikke saae det, gjorde den et hurtigt Indhug i det sorte Rugbrød, som laa ved Siden af.

Præsten veg tilbage for det Billede af Nød og Elendighed, som her viste sig for ham. Han kom frem med nogle indledende Ord, som Ingen besvarede. Manden saae op og brast igjen i Latter, Drengen vaagnede og satte sig overende i Lyngen.

„Hvad er dit Navn?“ spurgte Præsten.

„Jeg hedder Jens,“ sagde Tateren.

„Hvad mere?“

Manden saae forbavset op, rystede paa Hovedet og stak derefter igjen i at le, han syntes, det var saa umaadelig dumt, at man ikke skulde kunne lade sig nøie med eet Navn.

„Og Drengen der,“ vedblev den Geistlige, „han er vel døbt?“

„Nei, han er ikke,“ svarede Konen, „men vi har tænkt paa at faae det forrettet en Gang. Fatter kalder ham Kræ efter sin Broder, sommesinde kalde vi ham ogsaa Musen, efter den Slægt, han hører til.“

„Saa maa han døbes øieblikkelig,“ sagde Præsten bestemt. „Det er min Villie. Bring ham op til Deibjerg Kirke næste Søndag.“

„Skal han saa have et andet Navn?“ spurgte Jens og slog en ny Latter op og dundrede med Flasken i Gulvet, til den gik i Stykker.

„I kan kalde ham Kræ Musen efter Eders Familie,“ svarede Præsten.

„Ja, jeg vil døbes,“ sagde Drengen, som under Samtalen havde nærmet sig Præsten og ubemærket stod og lirkede ved et rødstribet Lommetørklæde, der hang ud af den geistlige Mands Frakke.

„Men jeg vil ogsaa hedde Lybækker, for saadan kaldte de en fornemme Karl, der red med Heste til Vorbasse Marked i Torsdags og havde mange blanke Knapper og lange Støvler med Sporer paa."

Præsten nikkede til den lille Dreng. Han saae saa grundærlig ud med de store, klare Øine og det tilfredse Smil. Han følte i Lommen efter Tørklædet, mærkværdigt nok, det var der ikke mere. Han satte Hatten paa Hovedet og sagde: „Bring Barnet op til Deibjerg Kirke næste Søndag."

„Men jeg vil hedde Lybækker," gjentog Drengen. „Ellers løber jeg min Vei og kommer ikke."

„Det kan ogsaa ske," svarede Præsten. „Hvad er det, han bærer der paa Brystet?" Dette Spørgsmaal sigtede til en Kapsel, som hang i en Snor om Drengens Hals.

„Den Tingest hjælper for Kolden og andet Ondt tillige," svarede Konen.

Præsten gjorde et Forsøg paa at tage den, men Drengen strittede imod, og Taterkvinden traadte hen foran ham.

„Lad ham beholde sin Dingst, den skal aldrig komme af hans Hals med mit Minde og skøtter ham nok saa vel som Jeres Kirkevand over Issen."

Præsten rystede paa Hovedet og gik. Det var ham umuligt at dvæle længer i disse Om-

givelser, i denne mugne og fordærvede Luft, som sivede ud fra enhver Gjenstand herinde. Taterkvinden fulgte ham til Døren, Drengen krøb tilbage i sin Lyngkasse, og den Drukne sad og sang og slog Takt dertil med et Stykke af den sønderbrudte Flaske i hver Haand.

Saa blev Drengen da døbt og kom til at hedde Kræ Lybækker.

Efterhaanden som han voxede op, blev hans Færdighed større og hans Arbeidslyst tillige mere udholdende. Der var ikke et Marked paa Vestkysten, uden at han jo besøgte det og bragte en rig Høst tilbage. Flere Gange greb de ham, men han slap bestandig fri igjen, takket være hans trofstyldige Dine. Silde om Aftenen, naar han kom hjem og tømte sin Pose, ventede Moderen ham med Kaffe, og Jens sad paa Gulvet med Ryggen op mod Skorstenen, lo og sang og drak af Hjærtens Lyst.

„Det er ret gjort, fornuftigt gjort!" raabte han Kræ imøde. „Du er dine Forældres Glæde. Fra nu af kan jeg tage mig det mere let og behøver ikke at gaa og slæbe paa den forbandede Glarkiste. Du betler sammen til Huset og jeg bliver siddende her og passer paa, at Vandet koger

og maler Kaffebønner, saa Mutter kan lave en varm Drik med en Rom i, naar Du vender tilbage."

„Nei Tak," svarede Kræ, „der regner I feil, jeg giver min Deel og I skal lægge Jeres til. Vil I ikke det, beholder jeg selv min Fortjeneste og søger et andet Kjær, ligesom Vibeungen, naar den bliver stor. Jeg har tænkt siden hen at gaa med Kramkiste og sælge Hægter og Alenvarer. Der falder altid Smaapilleri af ved at komme ud og ind i alle Husene. Hvem veed, hvad det kan blive til. Kanske slutter jeg mig sammen med nogle andre raske Skøiere, tager med Gevalt og slaaer dem for Panden, der ikke vil som vi."

„Saa trækker de Dig til Viborghuus," sagde Konen.

„En hytter sig vel," svarede Drengen overmodig.

„Ja, det troer hver brav Karl," ytrede Jens med et Suk, der vidnede om en dybere Erfaring. „Men de klemmer En dog tilsidst, Kræ. Det kan gaa saa feil, at de undlive Dig."

„Hvad er det at undlive?" spurgte Drengen.

„Putte Dig i en Pigtønde og rulle Dig ned ad Dagbjerg Dos," forklarede Jens med en dybtfølt Ræddsel.

„Bliv heller ved, som Du har begyndt," tilføiede Konen, „det bringer Velsignelse i Huset, og en Dreng maa gjøre noget for sine gamle Forældre. Tænk paa Abraham Mosens Sønner, hvordan de eftersaae deres Fader og gik og flyttede ham udenfor Kulen, for at han kunde faae Sol paa sig hver evige Sommerdag."

Jens brast i Latter. „Hun kan tale med om Forældre, hun," ytrede han haanlig. „To Gange løste hun Axelbaandene, hun bar Dig i, da Du var lille, hun vilde gaa sin Vei og lade Dig ligge, hvis ikke jeg, din kjærlige Fader, havde været tilstede."

„Det kom deraf, at jeg skulde slæbe baade Dig og Tiggerposen og tilsidst hans Glarkiste med, medens han ingen Ting gad bære, men gik og fløitede og glanede op i den blaa Luft."

En Eftermiddag i Begyndelsen af September skinnede Solen ned over Lyngheden. Lærken sang, en kort, afbrudt Melodi, der snarere lød som en Erindring fra fordums lykkelige Dage end Glæde over det nærværende Øieblik. Det klukkede inde imellem Lyngrisene, det var Urhønen, der drog omkring med sine voxne Kyllinger, medens Hannen stod oppe paa en Tue og speidede omkring til alle Sider. Den Fugl seer Farer overalt, Fjender

overalt og har saa ringe Evner til at modstaa dem. Hjeilen løb omkring i de hvide Hjulspor mellem Revlingrisene, dukkede med Hovedet, snappede en Myg, udstødte en langtrukken Fløiten og forsvandt derinde. Vinden drev en Bunke blegrøde Skyer ind over Land, og langt borte lød en huul og vedholdende Rullen fra Havet, som lod til at vaagne derude. I Fuglens Sang, i Hønens Kalden og Havets Aandedrag laa trods Freden og Solskinnet alt det Alvorlige og Sørgmodige, som giver denne Egn sit særlige Præg.

Nede paa Veien kom en let og elegant Vogn kjørende, en ældre Herre og en Dame i lys Sommerdragt sad inde i den, tilsyneladende i levende Underholdning. Damen var en ung Pige med store, mørke og talende Øine, et af disse ufkyldige Aasyn, som bestandig har et Smil for alle og en urokkelig Tro paa det Gode. Hun sad med den gamle Mands Haand i sin, lo lidt, talt lidt og kjærtegnede saa Haanden paany. Den gamle Herre var en Godseier oppe fra Ringkjøbingkanten, ansect og velkjendt i hele Vesteregnen. Hans Virksomhed og Redebonhed til at hjælpe har skabt ham et Minde, som vil leve længe. I denne Fortælling skal han kun nævnes som Etats-

raaden, lad saa dem, der kjender hans rette Navn, sige sig selv, hvem der menes.

Kudsken sad i sin lange, lyseblaa Frakke, sort Voxdugshat med en uhyre, hvid Kokarde paa Hovedet og stirrede deeltagende ned til Siden, hvor de smalle Hjul skar dybt i Sandet. Han lagde ikke Mærke til to Personer, som pludselig dreiede ud fra en Gangsti i Lyngen. Den ene var en Dreng, barbenet og kun halv klædt i nogle sørgelige Pjalter. Hans Hænder holdtes fastbundne til Siderne og fra hans Nakke hang en dræbt kalkunsk Hane, som næsten naaede til Fødderne. Den anden var en velvoxen Mand, klædt som Skytte, med et stivt, sort Læderhalsbind, der hindrede enhver Bevægelse af Hovedet.

Han havde fæstet en Snor fra Drengens bundne Hænder til sit Læderbælte og forsynet sig med en Stok, som tjente til at prikke Fangen paa de blottede Steder mellem Pjalterne, naar han ikke bevægede sig hurtig nok fremad. Ved at se Herskabet, smilede han selvbehageligt og hilste med Haanden op mod sin grønne Kasket. Vognen holdt.

„Hvad skal det betyde, Espen?" spurgte den gamle Herre, „og hvad er det for en Klør, Du kommer dragende med i Bast og Baand?"

„Det er en nedrig Tyveknægt, Hr. Etatsraad. Han gaaer og stjæler vort Fjerkræ og Smaatøi nede i Stakkehaven. Jeg har været efter ham flere Gange, idag neglede jeg ham. Den skal faae mig Skam staa tidlig op, som narrer Espen Tost," tilføiede han og rettede sig lidt i Veiret.

Damen var stegen ned af Vognen og betragtede vor gamle Bekjendt Kræ Lybækker, som af og til slog sine store, sorte Øine i Veiret og kastede et sky, ængsteligt Blik omkring sig.

„Du har bundet Baandene saa fast, at de snære den stakkels Dreng ind i Haandleddene. — Se blot," vedblev hun, „løs dem strax."

Skytten rystede paa Hovedet og smilede. „De skal netop snære ham," forklarede han, „naar jeg saa rykker her i Snoren ved Bæltet og prikker ham i Tilgift med min Kæp, svier hun og det gaaer raskere fremad."

„Hører Du ikke, hvad min Datter siger. Løs hans Baand," ytrede Etatsraaden. — „Hvor er Du kommen til den Kalkun, Dreng?"

„Den laa oppe paa Veien," svarede Kræ uden at betænke sig.

„Hvad er det for tosset Snak, forklar Dig nøiere."

„Ræven har taget den og løb, da jeg kom."

„Sikken en Tyvelognhals!“ bemærkede Skytten og trak lidt til sig i Baandet. Kræ udstødte et ynkeligt Skrig, han forstod allerede at han var Gjenstand for den unge Dames Medlidenhed.

„Hvor har Du faaet den Kalkun fra?“ gjentog Herremanden mere bestemt.

Kræ saae op og trak Veiret.

„Find paa en ny Løgn,“ ytrede Skytten.

„Der kom en Mand og gav mig den,“ svarede Drengen fripostig.

„Synes Naadigherren nu ikke, jeg skulde smøre ham lidt med min Kjæp, saa husker han sig nok om.“

Damen traadte et Skridt nærmere mod Kræ, og lagde sin behandskede Haand paa hans krøllede Hoved. „Siig mig nu kjønt, hvor Du har taget Kalkunen fra, vi skal ikke være strænge imod Dig.“ Hendes Stemme lød saa mild og deeltagende, det sitrede gjennem Drengen.

„Jeg har stjaalet den nede i Haven,“ hviskede han næppe hørlig.

„Er det ikke godt begyndt i hans Alder?“ sagde Skytten, „Frøken Klara kan tro, han bliver rar, naar han faaer Tid til at skyde iveiret.“

„Hvorfra kjender Espen ham?“

„Aa jo endda, vi mødes saa jævnlig. Han hører til det fuleste Skøierpak nede i Deibjerg Kuler og stopper ikke op, før de slaar ham Bøilen om Benet."

„Maaske dog," ytrede hun bestemt. — „Vil Du lade være at stjæle, naar vi give Dig fri for denne Gang?"

Svaret lod til at koste Kræ Umage. Han betænkte sig lidt og rystede derefter langsomt paa Hovedet, som om han fandt denne Fordring høist urimelig.

„Det Slags Folk holder først op med den Profession, naar man faaer dem klemt bag Jærn og Slaa i Rasphuset," føiede Skytten til.

Hun tav et Øieblik, medens hun stod og prikkede i Sandet med sin lyse Parasol, kastede et bestemt og forskende Blik paa Drengen og vendte sig derefter om mod Faderen.

„Papa, Papa!" udbrød hun, „nylig beklagede Du Dig inde i Vognen over, at Du slet intet havde at give mig i Fødselsdagsgave. Men saa føiede Du til, at den første Bøn, jeg kom med idag, skulde Du opfylde. Nu veed jeg, hvad jeg vil. Jeg tager Drengen med op paa Gaarden. Han skal blive til Noget. Er det ikke en god Idee? Jeg maa det, jeg maa det! hvad, søde Papa?"

Etatsraaden rystede smilende paa Hovedet.

„Du maa alt, hvad Du vil, det er vi jo saa vante til. Jeg troer blot ikke, Du vil faae synderlig Fornøielse af din Idee."

„Det troer Espen Pinedød ikke heller," sagde Skytten.

„Der er Ingen, der bryder sig om, hvad Espen troer. — Løs hans Baand, hurtig, hurtig! Kalkunen bag i Vognen og bring saa Drengen hjem paa Gaarden. Jeg vil gjøre noget Godt af ham!" Kræ's mørke Øine hvilede paa hende i deres fulde Glands, den halvaabne Mund viste hans hvide Tænder, Hovedet vendte sig fra den Ene til den Anden. Han forstod ikke ret, hvad det var, de meente.

„Har Du Lyst til at blive et rigtig godt og skikkeligt Menneske?" spurgte Klara med al den Vellyd, der laa i hendes Stemme.

„Ja, ja!" svarede han halv høit og nikkede langsomt.

„Saa afsted, hjemad, De vente paa os med Theen. Du er min egen søde, elskelige Papa. — Jeg stoler paa Dig," sagde hun og berørte forsigtig Kræ's Skulder. Derefter stege de op i Vognen, som forsvandt i en Støvsky.

Skytten gik og maalte Drengen med et yderst ringeagtende Blik, medens de skrede op mod Herregaarden, hver paa sin Side af Veien, uden at veksle et Ord med hinanden.

Det Liv, som fra nu af begyndte for Taterdrengen, hensatte ham i en Forundring, som maa have været særlig interessant at lægge Mærke til. Alt var nyt, fremmed og ukjendt for ham. Folkene, Herskabet, deres Vaner og Maade at være paa, var Stof for hans Jagttagelse. Han begreb intet af det, han her saae omkring sig, Ansigtet udtrykte et levende Spørgsmaalstegn, og de store, blaasorte Øine rullede omkring som en Høgs i et Buur. Hans Forstandsbegreber havde hidtil været saa lidt udviklede, han forstod ikke at drage Slutning eller at knytte den ene Tanke til den anden. Han tog feil i alt hvad der forlangtes af ham, gik som paa et smalt Dige, begrændset af dybe Grøfter, hvori han gled ned fra den ene Side til den anden. Hans gamle Pjalter vare strax blevne forvandlede til en ny og renlig Dragt. Han blev sat til Arbeide i Haven, hvor Frøken Klara hver Dag kom og saae til ham, naar hun spadserede derude med sin Forlovede, Forstjunker Ernst.

„Jeg vil lære Dig at læse og skrive," sagde hun, „hvem veed, hvad Du kan bringe det til, naar Du selv arbeider flittigt fremad."

Det forstod han ikke ret. Han gyngede med Overkroppen og betragtede hendes Guldarmbaand med dyb Henrykkelse. Alt, hvad der glimrede og lyste, faldt i hans Smag. De skulde blot have vidst paa Gaarden, hvor ofte der gled en saadan Gjenstand ned i hans Lomme, men det havde han dog forstaaet, at Tyveri var Uret. Han bragte altid det Stjaalne tilbage, skjøndt nølende og i en hæftig Kamp med sig selv. Frøken Klara holdt standhaftig sit Løfte og undervíste ham i samfulde otte Dage, saa blev hun kjed deraf, hun maatte ind til Byen og kjøbe Udstyr og aftalte med Degnen, at han skulde overtage Drengens Undervíisning. Lybækker kom da i Skole, men læste intet, Drengene saae paa ham, lo ad ham og vilde nødig sidde ved hans Side, det var ingen Hemmelighed, at han stammede fra Natmandsfolkene. I Legetiden stod han for sig selv ude i Gaarden. De haanede og spottede ham, men da En af dem en Dag vovede at lægge Haand paa ham, blev Kræ rasende, udstødte et Skrig, slog Drengen til Jorden, og det var dog den største og stærkeste i hele Skolen. Det satte ham i Respekt, efter den

Dag lode de ham staa alene i sin Krog og saae ikke mere til ham. Da den gamle Skolemester mærkede, hvor langt Lybækker var tilbage i alt, kaldte han ham hjem til sig om Eftermiddagen og gav ham nogle Timer uden for Skoletiden. Det hjalp ikke synderligt, Kræ lod til at være født med den dybeste Modbydelighed baade for skrevne og trykte Bogstaver. En Dag kastede han Bogen ned for Lærerens Fødder, stampede hæftigt i Gulvet og raabte: „Jeg kan ikke, jeg vil ikke mere, det bliver ingen Ting til det Hele!“ Læreren veg forskrækket tilbage over Drengens Vildhed.

I det samme gik Døren op og Frøken Klara traadte ind. — Skolemesteren fortalte, hvad her var skeet, medens Kræ stod med ludende Hoved og vred Hænderne sammen over hinanden. Han vovede ikke at se iveiret.

„Men hvad er dog det, Kræ? jeg troede Du vilde bringe mig Glæde og læse flittig for at blive til noget Godt og Kjønt. Nu bringer Du mig kun Sorg.“ Hun tog sit Tørklæde og borttørrede en usynlig Taare, som maaske slet ikke fandtes. Men det klædte hende nu alligevel.

Han vred sig som en Orm, det var de første strænge Ord, hun nogensinde havde sagt ham. „Nei!“ raabte han og styrtede ned for hendes Fød-

der og gjentog det sidste Ord, saa at det lød som et Hvin, „ingen Sorg til Dem.“ Han tog Bogen op, satte sig ved den gamle Skolemesters Fødder og kysfede hans Haand, medens Taarerne løb ned over hans Kinder. „Begynd igjen, saa skal det nok blive bedre.“

Og det blev bedre. Han læste med en Flid, som forbavsede alle. Han læste og begreb. Der boede stærke Magter i ham, men de havde hidtil sovet. Klara var Frelsen og Naaden, hun øvede en ubeskrivelig Indflydelse over ham. Hendes Smil, hendes milde Ord og Opmuntring tændte et Lys i den unge, ubefæstede Sjæl, der stedse kom til større Klarhed. Hendes Tilfredshed og Roes var den friske Vind i de slappede Seil, det gik fremad, langsomt, men dog bestandig fremad. Han følte Fodfæste under sig, begyndte at forstaae det Rette og Gode, længtes tilsidst derefter. Det spirede i ham, slog ud og blev til Blomst. En Sjæl var frelst fra Døden, hun havde seiret, uden nogensinde at faae at vide, hvad denne Seir kostede ham.

Undertiden sank han sammen under Arbeidet og stirrede ud i Luften, som om han grebes af en usigelig Længsel. Det var Fortiden, der kaldte. I Begyndelsen stod han stille, naar hans Vei

førte ned forbi Kulerne ved Deibjerg. Han blev ved at se derover, tilsidst undgik han Stedet, gjorde en Omvei og nærmede sig kun med Uvillie denne Kampplads for tidligere Bedrifter. Af og til kunde han ogsaa blive borte en Dagstid, og de saae ham galopere ned til Aaen for at søge Selskab med nogle pjaltede Skikkelser, som luskede om og fiskede langs Bredden. Klara lod ham følge sin Lyst. Han kom altid tilbage efter kortere Mellemrum, langsomt og sørgmodigt, som om han ikke havde fundet, hvad han søgte. „De due alligevel ingenting til, de Folk!" sagde han en Gang og rystede med Hovedet, „de forstaa kun at stjæle og svire, — saa ere de allesammen saa svinske!" Tilsidst ophørte disse Udflugter for bestandig.

En Dag gik Portdøren op til Herregaarden, Lænkehunden gøede hæftig og to Skikkelser listede sig langsomt ind og standsede i en Krog ved Muren. Folkene kom ud fra Sidebygningerne og samlede sig om de Fremmede, der lo og nikkede til dem og fuldstændig retfærdiggjorde den Opmærksomhed, de vakte.

Den Ene var en Mand, den Anden en gammel Kone. Han bar en Dragt, som vil være tydeligst beskreven ved at nævne en Bunke Pjalter, revnede, fryndsede, syede ovenpaa hverandre

og graagule af Smuds og Leerpletter. Den hele Dragt blev holdt sammen ved en Snor omkring Livet, en anden om Benene og endte i et Par Strømper, Springtriller kaldes de, som lode Fødderne blottede. Hans lange, sorte Haar hang ned om Halsen, en Mængde Straa stak hist og her ud derfra og vidnede om, at det ikke havde været udsat for synderlig Pleie i de sidste Dage. Under Armen bar han en selvlavet Fiol, et Brædt med fire udspændte Strænge, som han strax gav sig til at gnide paa og ledsagede med en hæs Sang. Konens rynkede og gulblege Ansigt var halv skjult med et Uhyre af en gammel, sort Kysehat, over Kjolen bar hun en kort, tærnet Halvkaabe, hvorfra de nøgne Hænder stak frem. Den ene Haand holdt en saakaldt Rumlepotte, et Instrument, der bestaaer af en smal, langagtig Leerpotte, over hvis Aabning der er spændt et Stykke Blære og i Midten af dette en Fjer, som hun bevægede op og ned, for at frembringe en brummende Lyd. Til disse Instrumenters Musik sang de begge:

„Ritsch, ratsch, singdulian!
Giv lidt til en fattig Mand!
Humlen groer i fremmed Land,
Derfor drikker Bonden Vand!"

For at tilveiebringe en Smule Afvexling, lagde Manden, i Stedet for at spille paa Instrumentet, ved det næste Vers sine brune Hænder op paa Kvindens Skuldre, hun greb fat i begge hans Sider, saa sang de, dansede, hoppede i Veiret, slog ud med Benene til Gaardsfolkenes største Fornøielse. Musikanterne, som her fremstillede sig, vare Kræ Lybækkers Forældre, Jens og Spaakvinden. Kræ selv stod i nogen Frastand, bleg og med et Udtryk, som røbede den dybeste Undseelse. Han gjorde gjentagne Tegn til dem, at de skulde gaa, men i Begeistringens Hede lagde de ikke Mærke dertil. Jens strøg det lange Haar tilside, naar det faldt ned over Øinene, Konen lo, hoppede og arbeidede med sin Rumlepotte. Da Kræ gik nærmere, stod Jens pludselig stille, satte Hænderne paa sine Knæ og betragtede ham forbavset.

„Jh, nei se da!" raabte han, „det er jo Kræ, Kræ Lybækker, min egen Søn! Hvor Du er bleven blank og pudset, Du gaaer i Velstand og slider Vadmel, mens vi maa nøies med Pjalter. Du har da ikke Sindelag til at nægte dine stakkels Forældre en lille Skilling, vi lide Nød og ere blevne jagede ud af Kulerne dernede. Nu skal vi

den lange Vei nørpaa ad Aalborg til Nørre Resen, der boer nogle af vore Folk endnu."

„Gaa blot herfra," hviskede Kræ hæftig, „gaa udenfor Porten, saa skal jeg nok bede Herskabet om Noget til Jer. I maa ikke synge mere."

Folkenes Spot og Latter lød ham imøde fra hele Kredsen, medens Jens stemmede sit Instrument og truede med at aflokke det nye Toner. Konen gav sig til at græde og greb Kræ's Haand, som han vægrede sig ved at lade hende faae fat i. Ydmyget og undseelig gik han op paa Gaarden og vendte lidt efter tilbage med nogle Penge og et Fad Fødevarer. De sidste bemægtigede Jens sig alene, før Konen kunde komme til. Han lod hele Fadets Indhold med en ubegribelig Behændighed forsvinde ind under sine Pjalter.

„Giv mig den Kniv, Du der bærer i en Snor," sagde han, idet de gik, „sikken en deilig Halsklud, den vilde stakkels Motter blive glad over."

„Gaa blot, gaa, I har nu faaet, hvad I behøve." Dermed skød han dem ud af Porten. Spaakvinden græd og vilde atter have fat i hans Haand, men Kræ lod ikke til at føle ringeste Tilbøielighed for hendes Kjærtegn.

Frøken Klara havde oppe fra sit Vindue været Vidne til Alt, hun forstod den Ydmygelse, Kræ

led, og kom ned til ham, da Forældrene havde forladt Gaarden. Hun trøstede ham og kjendte de Ord, som aldrig forfeilede deres Virkning.

„Det Bedste her i Verden er dog at gjøre Andre lykkelige," sagde hun til sin Forlovede, „den Dag, jeg troer at have bragt blot en lille Glæde til en Anden, er jeg tilfreds og sover saa trøstig ind om Aftenen."

Dagen efter var der Høstgilde paa Gaarden, Laden var smykket med Lyng og Birkekviste, Piger og Karle pyntede, det var en Fest for Alle. Kræ kom ogsaa tilstede, Folkene fandt sig nu bedre i hans Selskab, han tog saa lidt Plads op mellem dem, havde saa faa Fordringer og indlod sig ikke synderligt med Nogen. Efterhaanden var han bleven forunderlig tavs, han saae Alt, iagttog som tidligere, hvad der foregik i hans Nærhed, men røbede Intet.

Denne Gang var der flere fremmede Karle tilstede, som ikke hørte med til Gaardens Folk, men de havde taget Deel i Høstarbeidet og bleve derfor indbudte. Da de gik tilbords, fik Kræ Lybækker Plads mellem to af disse Fremmede. De saae lidt paa ham, derefter reiste de sig begge op fra Bænken.

„Ellers Tak," ytrede den Ene, „det skal vi dog ikke have noget af. Ringe er jeg vel, men jeg holder dog meest af at sidde sammen med ærlige Folk."

„Jeg ogsaa," tilføiede den Anden, „jeg spiser ikke af Fad med en Skøier."

Alle Tilstedeværende havde hørt, hvad der blev sagt. Kræ sprang op fra Bænken, der gnistrede et vildt og truende Lyn i hans Øine, idet han greb fat i den sidste Talers Skulder. Huusfolkene stimlede sammen, de kjendte hans Kræfter og frygtede for et Udbrud af den rasende Hæftighed, de tidligere havde været Vidne til. En af Pigerne løb op til Herskabet, men Kræ havde allerede sluppet Karlen, hans mørke Kinder vare blevne kridhvide, det Vilde i Øinene forsvandt for et Udtryk af dyb og klagende Sørgmodighed.

„Saa bliver det vel mig, der maa gaa," sagde han. „Aa ja, det kan ogsaa ske." Dermed gik han hen til Døren.

Han blev standset af Frøken Klara, som viste sig, smykket til Gildet, i hele sin Skjønhed. Hun skulde være med siden, naar Dansen begyndte. „Hvad gaaer her for sig?" spurgte hun, „Strid paa en Festaften! Naar pleier det at finde Sted hos os?"

„Frøken tage det ikke ilde op, vi vil bare nødig være sammen med den Klør der," ytrede en af de Fremmede og pegede foragtelig hen paa Kræ.

„Hvorfor det, han staaer jo over Dig baade i Klogt og Dygtighed."

„Det kan hændes, siden Frøken har bekostet hans Lærdom, alligevel bliver han dog kun til det, han er, og ærlige Folk spiser ikke af samme Fad som Skøieren."

„Det siger jeg med," ytrede Skytten, som her fandt en Leilighed til at bekræfte sit gamle Nag.

„Ja saa!" sagde Klara og lo, „er der ikke andet iveien? Jeg skal dog vise Dig, hvad ærlige Folk gjøre. — Kom herhen, Kræ."

Saa satte hun sig ned paa Bænken, lod Kræ tage Plads ved sin Side, indbød ham til at spise af Fadet, spiste selv deraf, efter at have kastet et fortvivlet Blik paa den hvide Træskee, der var temmelig mægtig for hendes lille, buttede Mund.

„Drik nu, Kræ!" sagde hun og tog et Ølkrus, efter at have spist et Par Skefulde, „Du er et bravt og hæderligt Menneske, den der stoler paa Dig, bliver ikke skuffet."

Det rystede igjennem ham, han lagde det krøllede Hoved ned paa Bordet og blev siddende saaledes, til Klara havde forladt Laden.

Hendes Indfald blev modtaget med almindelig Jubel, hun vandt saa meget og det kostede hende saa lidt. — Efter denne Aften var der aldrig nogen, som bebreidede Kræ hans Herkomst, eller vægrede sig ved hans Selskab.

Klara havde en Kammerjomfru, en væver, tykkindet og rødmusset Skabning, ogsaa en af dem, hun hver Dag bragte en lille Glæde, som hun udtrykte sig for Forstjunkeren. Else hed hun og blev misundt af Gaardens øvrige Tyende, først fordi hun bar en bedre Dragt og havde været inde i Byen og lært Modepynt, især dog for den synlige Yndest, hun stod i hos Herskabet.

Fra første Dag Kræ kom paa Gaarden, havde hun været ham gunstig stemt og taget hans Parti mod de andre, nu behøvedes det ikke mere. Kræ Lybækker arbeidede sig i Aarenes Løb fremad ved egen Kraft, fra Haven var han gaaet til Markarbeidet og blev anseet for den dygtigste af Folkene, derefter blev han Forkarl, endelig gjorde den gamle Etatsraad ham til sin Forvalter og betroede ham Gaardens vidtløftige Drift.

Kræ gjengjældte paa sin Side al den Velvillie, Else følte for ham, hver Gang de mødtes havde de et Smil, en Hilsen, nogle venlige Ord at sige hinanden.

„Hun er den kjønneste Pige, mine Øine har seet. Den, som en Gang faaer Hende, bliver ikke narret," sagde han en Søndag, de gik sammen fra Kirke.

„Synes Han det," svarede hun og lo, „ja jeg har hørt Folk sige det før, men af Hans Mund lyder det dog kjønnest. Jeg kan ogsaa fortælle Ham noget til Gjengjæld. Derfor var det jeg spurgte, om vi skulde følges hjemad. Jeg veed, hvordan Han kan blive et lykkeligt Menneske."

„Lad os høre det."

„Jeg veed, hvordan Han kan blive vel gift og faae den Gaard, Etatsraaden eier nede ved Varde, i Forpagtning. Om et Par Aar vil Han være en rig Mand, saadan som Han forstaaer at tumle med det."

Kræ trak paa Skulderen. „Er en rig Mand da det samme som en lykkelig Mand?"

„Det ene hjælper paa det andet, skulde jeg mene."

„Og hvem var saa det, jeg skulde gifte mig med?"

„Med den kjønneste Pige Hans Øine har seet," hviskede hun og blev blussende rød.

„Med Hende, lille Else?"

„Ja, jeg veed af ingenting, men Frøkenen gik og talte om det imorges. Hun meente, det lod sig gjøre."

Kræ rystede paa Hovedet. „Nei, Else, det lader sig ikke gjøre. Jeg er smedet fast til Gaarden her, til hende, som drog mig ud fra Deibjerg Kuler, hun tog min Krop og hun fangede min Sjæl, hvor hun drager hen, maa jeg følge med; det er nu bleven min Lod, og jeg forlanger det ikke bedre."

Else hævede sine Øine op til ham, to store Taarer trillede ned ad hendes Kinder. „Saa maa det vel være, som Han siger," ytrede hun. „Der komme de Andre, det er ikke værd, de faae at vide, hvad vi To har talt om idag, vel Kræ?"

„Ak nei," svarede han, „det er gjemt her i mit Hjærte, og det naaer aldrig til Nogen."

En Dag kom der Besøg til Kræ, det var hans Moder, den gamle Spaakvinde, efter Dragten at dømme i en sørgeligere Forfatning end nogensinde før.

„Sikken et Ansigt Du tager imod mig med," sagde hun, „og jeg har dog et vigtigt Ærinde at bringe, et sørgeligt Ærinde," gjentog hun og gav sig til at hyle paa en særdeles vellykket Maade. „Din kjære Fader er død og salig hensovet i disse

Dage, nu sidder han oppe hos Vorherre i Himmerig. Han led meget paa det sidste. Folk sagde, det var Drik, og efter Ansigtet at dømme kan det gjærne være, aldrig har jeg i mine Levedage seet Mage til Næse. Jeg troer nu, det var Hikke og brugte alle de Raad, jeg kunde finde paa. Han fik Hyld og han fik Salt paa fastende Hjærte, han fik det hvide Pandebeen af en Hugorm og han krøb op og slikkede Rusten af Hængslerne paa Kirkedøren, lige meget hjalp det altsammen. Nu har Du kun din kjærlige Moder tilbage."

Kræ stod med et ligegyldigt Udtryk og lyttede til den Gamles Ord. „Hvad har Hun tænkt at bjerge sig ved?"

Taterkonen saae forbavset paa ham. „Det vil jeg lade Dig om, sidder Du ikke vel i det og tjener mangfoldige Penge? Det seer man strax paa dit Ansigt, Du kan ikke lade din gamle Moder i Nød."

„Kom igjen imorgen Aften," sagde han, „jeg skal tale med Etatsraaden, maaske skaffer han Hende en Plads nede i Fattighuset."

„Kan det ikke blive bedre?" spurgte hun, „daarlig Mad og kun elleve Skilling om Ugen. — Saa er det ogsaa er Spørgsmaal, om de

tager imod En derinde, Folk ere saa tvære mod Skøierne."

„Kom igjen imorgen Aften, saa skal Hun faae Besked. Hvor har Hun Tilhold inat?"

„Der hvor jeg boede igaar Nat, i en Grøft eller under en Halmstak, Gud bedre det med en gammel Kone, der har slidt for at drage sin Søn op til Hæder og Velstand, mens hun ikke selv har det, hun kan hælde sit Hoved til."

Kræ gav hende Penge, Spaakonen gik og mumlede nogle Ord, der forsikrede, at det var alt for lidt, hun havde faaet.

Ved Etatsraadens Hjælp kom hun ind i Fattighuset, men det var umuligt at beholde hende ret længe der. I Begyndelsen ydmyg og indsmigrende, viste hun sig siden saa stridbar og trættekjær, at hun fremkaldte de hæftigste Optrin mellem Lemmerne, ikke heller tog hun i Betænkning, naar Ord ikke sloge til, at anvende haandgribelige Midler. Hænderne vare hendes meest overbevisende Grunde. Hendes Ansigt, Hals og Arme bare altid nye Rifter og Saar, naar Kræ kom og saae til hende.

„Vi kan ikke beholde Hende længere," sagde Fattigforstanderen, „siden Hun er kommen, har vi jo Strid og Slagsmaal paa Gaarden hver evige

Dag, nu maa Hun prøve det lidt nede hos Kasper Husar. Pak sit Tøi sammen!"

„Er Kasper Husar fæl?" spurgte hun.

Fattigforstanderen smilte. „Han pleier at tage Folk som de ere til, han har faaet Bugt med dem, der vare værre end Hende. Forresten skal Hun faae et godt Raad af mig, det er ikke værd, Hun giver sig af med at prøve Kræfter nede hos ham, husk vel paa det."

Kaspar Husar boede i Udkanten af Landsbyen i et Huus, som modtog Fattiglemmer, naar Gaarden var for overfyldt, eller ogsaa i et Tilfælde som dette, naar de viste sig ustyrlige.

Da Spaakonen kom, havde han allerede En i Pleie, en lang, vindtør og gulbleg Skikkelse med et ubehageligt ondt og vredladent Gemyt.

„Naa, det var godt, de sendte mig Hende," sagde han til Kræ's Moder, „Mine gaaer og kjeder sig derinde, nu kan I være hinanden til Selskab, men ingen Klammeri og ingen Støi, saa kommer jeg og holder Styr paa Jer."

Mine og Taterkvinden stode en Stund og maalte hinanden ved det første Møde, saa vendte Mine sig bort og trak foragtelig paa Skulderen. Næste Dag, medens de laa og lugede i Haven, kastede hun en Haandfuld Jord hen over Spaa-

kvindens Hoved. Husaren saae alt, han sad og røg paa sin Pibe, stirrede op i Skyerne og syntes ikke at have Tanke for, hvad der foregik omkring ham. Den tredie Dag brød Krigen ud, først Skjænderi, dernæst et net lille Slagsmaal. Husaren var paa Pletten.

„Nu kommer jeg vel til at hjælpe med," sagde han koldsindig, „der bliver ikke andet for."

Han gik ind i Stuen, tog en Læderrem, hvis ene Ende han knyttede fast om Mines Liv, den anden om Spaakvindens, med tilstrækkelig Mellemrum for begge til at bevæge Armene.

„Se saa," udbrød han til de to Gladiatorer, „Tag nu fat og bliv ved at mørbanke hinanden, til vi se, hvem der har Overtaget af Jer. Saa faae vi vel Fred siden."

Han stoppede Piben, satte sig paa Bænken og saae med den ligegyldigste Mine hvorledes de to Furier slede i hinanden, reve, kradsede, sloges og tvungne af Nødvendigheden fortsatte Slagsmaalet, til Spaakvinden endelig udstødte et hvinende Skrig, lod sig falde og bad om Naade. Remmen havde tvunget Mine ned over hende, hun laa paa Jorden og pustede og gispede, men Hæderen har bløde Puder, hun laa som Seierherre.

Efter den Dag sloges Spaakvinden aldrig mere. Kort Tid efter gik hun bort fra Fattighuset og forsvandt, til de en Vintermorgen fandt hende død og stivfrossen inde under en Bro ved Vorbasse.

Kræ Lybækkers Fremtidsliv indeholdt ikke synderlig mange Begivenheder, det gled rolig og ubemærket bort, som en Kilde under Græsset. Der var saa lidt af en Romanhelt i ham, tavs og indesluttet gik han om og røgtede sin Gjerning, hjalp Andre, hvor han kunde, men blev aldrig fortrolig med Nogen.

Naar han en Søgnedag lod sig tilsyne hos Herskabet, thi om Søndagen spiste han oppe paa Gaarden, vidste Frøken Klara bestandig, at det gjaldt en Bøn for en eller anden Fattig i Sognet. Den manglede Korn, den bad om Lov til at slaa et Læs Lyng inde i Heden, den trængte til nogle Knipper Halm; hun skaffede sig da igjen en af sine smaa Fornøielser med at gjøre Andre en Glæde og fik altid Etatsraadens Ja dertil.

Naar Dagens Gjerning var tilende, studerede Kræ Ringkjøbing Avis med stor Opmærksomhed, undertiden fandt man ham ogsaa staaende hele Timer oppe i Taarnværelset og stirre ud over Egnen. Der kom da et usigeligt lidende og sørgmodigt Udtryk frem i hans Ansigt. Følelser, der ikke fik

Ord, Længsler, der aldrig fandt deres Maal. Hvad drømte han vel deroppe, den fangne Fugl med de stækkede Vinger, medens han, glemmende alt, stod og stirrede frem for sig? Var det Vandrelysten, der greb ham, den utæmmelige Higen efter at komme bort til de fremmede Egne, hans Blik saae i det Fjerne, eller var det Mismod og Fortvivlelse over at han bestandig følte sig rodløs midt i den fredelige Kreds, som omgav ham? Det bruste og sydede vist bag det rolige Ydre; hvis alle de Lidenskaber og det Oprør, hans Sjæl gjemte, vare blevne udtrykte i Handlinger, kunde man have faaet meget at fortælle.

Til Taterhytterne ved Deibjerg kom han aldrig mere, han undgik Folkene dernede, saae ikke til dem og talte ikke med dem, naar de mødtes paa Veien, derimod tog han sig af et lille, forældreløst Barn af Skøiernes Slægt, som han engang mødte paa Heden. Han fik den gamle Præst fra Deibjerg til at sørge for hans Ophold og Undervisning og kom ogsaa af og til ned for at høre, hvorledes det gik Drengen.

„Det gaaer godt," svarede den Geistlige, „efter Omstændighederne meget godt, saa jeg maa ikke klage, men der stikker en vild og trodsig Natur i Knægten, han maa aves strængt, for at faae det Gode til at seire. En lille Revselse er næsten

daglig nødvendig. Han er altid under Opsigt, og det tillades ham ikke at gaa ud paa egen Haand, eller at bortfjerne sig fra Præstegaarden."

Lybækker fik dog ikke megen Glæde af sit Pleiebarn. Den Dag, Drengen blev konfirmeret, bad han om Lov til at gaa ned i Byen med sine Kammerater. Præsten gav ham Tilladelse. Det blev Aften, men Drengen vendte ikke tilbage. Næste Morgen søgte de efter ham allevegne, men forgjæves. Under en Busk paa Havegjærdet fandtes hans nye Konfirmationsklæder omhyggelig sammenlagte og indpakkede. Personen selv var forsvundet og kom aldrig mere tilsyne.

Kræ trak paa Skulderen, da Præsten viste sig paa Gaarden og fortalte denne ubegribelige Historie. Han begreb den.

Klara var bleven gift og boede nu i den ene Fløi af Herregaarden. Aaret efter velsignede Himlen hende med en lille Dreng, et sandt Gudebilled, paastod hun, skjøndt de tykke, røde Kinder, det enfoldige og udtryksløse Ansigt og de buede Been rigtignok mindede lidt om jordisk Herkomst. Blindhed er undertiden en velsignet Gave.

Hendes Gemal, den skikkelige Forstjunker, gik og røg Cigarer den hele Dag, medens han holdt Opsyn med Folkene, som plantede Marehalm i

Klitterne. I sine Tanker gik han svanger med et Forslag til en Træplantning langs med Havet, men Planen var endnu ikke rigtig modnet for ham, den tog Tid. Naar han kom hjem om Aftenen, var han gjærne træt og faldt regelmæssig i Søvn efter Theen, medens Klara læste Bladene for ham.

En Søndag Eftermiddag, seent ud paa Efteraaret, var Herskabet taget hjemme fra Gaarden til et Besøg i Omegnen. Det var lidt efter Solnedgang. Bønderkarlene spillede Kegler udenfor Porten. Oppe i Klaras Værelser lød en skrattende Sang fra Ammen, som bragte det lille Gudebarn til Ro. Kræ Lybækker stod paa Havegjærdet og stirrede frem for sig. Denne Gang gjaldt hans Blik dog kun Herskabets Vogn, som ventedes tilbage i Mørkningen. Han maatte nødvendig være tilstede, for at hjælpe den unge Frue ned.

Da lysnede det pludselig ud fra et af Vinduerne i øverste Etage, en fiin, gjennemsigtig Røg drev hen over Gaarden som en lille Sky, den gamle Lænkehund blev urolig og gav sig til at tude, en mørkere Sky fulgte efter. Lysningen tiltog, et Vindue blev revet op, idet der kom en Skikkelse tilsyne, som raabte med en skingrende Røst ned i Gaarden:

„For Jøsse Kriſte Skyld, kom og hjælp. Hele Gangen derude ſtaaer i lys Lue, — og Trappen, Trappen! Jeg kan ikke komme ned med Barnet."

Bønderkarlene havde allerede lagt Mærke til Ilden og løb ind i Gaarden. Kræ ilede op i Bygningen, men blev ſtandſet af Flammerne, ſom ſloge ſammen ude paa Trappegangen.

„Den ſtore Brandſtige!" raabte han til Folkene, men uheldigviis var Stigen ikke, hvor den ſkulde være, de havde brugt den nede i Stakkehaven. Hele Gaarden var nu opfyldt af en tyk og kvælende Røg. En gammel, ubrugelig Sprøite blev kjørt frem, Ammens Skrig og Bønner lød oppe fra Vinduet. Langt borte begyndte Kirkeklokken at klemte, og Bønderne fra de nærmeſte Gaarde ilede hen til Brandſtedet.

Kræ havde imidlertid faaet to mindre Stiger bundet ſammen og ſtillet dem op mod Muren. „Barnet! Barnet!" var hans eneſte Tanke. Han kaſtede et vaadt Heſtedækken over ſig og krøb op ad Stigen. Ammen ſtrakte Hænderne ud imod ham, hun vilde være den førſte og gav kun efter paa Lybækkers bydende Raab efter den lille Dreng. Barnet naaede lykkelig ned, det gav ſig til at ſkraale i Gaarden og forlangte at komme op igjen. Derefter ſteg Kræ

tilbage efter Ammen. Stigerne krummede sig under den tunge Vægt af hendes fede Skikkelse; da hun næsten havde naaet Jorden, brast de, og Kræ var endnu oppe i Værelset. Nede fra Gaarden kunde de se ham ile frem og tilbage, idet Stigerne faldt sammen havde han udstødt et Skrig, efter dette forsvandt han og kom strax efter tilbage med en Mængde Dyner, som bleve kastede ud af Vinduet. Han svang sig op i Karmen, saae lidt omkring til Siderne og vovede derefter Springet ned i Gaarden.

Afstanden fra Vinduet var vel ikke stor, men Kræ faldt uheldigviis udenfor de nedkastede Dyner. Han blev liggende udstrakt paa Jorden uden Bevægelse; da de prøvede paa at hæve ham iveiret, flød der en Blodstrøm ned ad hans Mundviger. Han havde forslaaet Brystet.

Idet de bare ham bort, rullede Klaras Vogn ind i Gaarden, den Saaredes halvlukkede Øine fik atter Liv, han prøvede paa at vende Hovedet om imod hende, men sank tilbage igjen i Dækkenet. Strax efter kom Sprøiterne fra Ringkjøbing, og Branden blev slukket.

Kræ blev bragt op i Billardstuen, et stort og luftigt Værelse. Her lod Klara rede ham en Seng, medens Forstjunkeren blev sendt ind til Ringkjøbing

efter Lægen. Han laa med lukkede Øine, tilsyneladende bevidstløs, svarede ikke paa noget Spørgsmaal og trak Veiret under gjentagne Anfald af en hæftig Blodhoste.

Det blev Nat, inden Forstjunkeren vendte tilbage med Lægen og førte ham ind til den Syge. Klara gik imidlertid op og ned i Værelset udenfor, lyttede ved Døren og ventede paa, at Doktoren skulde komme ud til hende.

„Der er vel ingen Fare paafærde?" udbrød hun, da han viste sig. „De maa snart gjøre ham rask igjen, han er min allerbedste Ven og har har reddet mit Barn."

Lægen rystede paa Hovedet.

„Hvad mener De?" spurgte hun ængstelig, „hvorfor tier De?"

„Her er ikke meget at gjøre," svarede Lægen, „han har faaet et forfærdeligt Slag, Brystbenet er trængt ind i Lungen. Man maa være forberedt paa det Værste. Gaa De til Ro, lille Frue, jeg bliver her endnu noget og skal gjøre mit Bedste."

Tre Dage varede denne Kamp mellem Liv og Død. Da Klara den fjerde Dags Morgen kom ind til Kræ, syntes hun, at han var i bestemt Bedring. Aandedrættet lød ikke mere saa pibende, Hosten kom sjældnere, hans matte Øine havde

faaet en usædvanlig skarp og gjennemtrængende Glands. Hun tilbragte næsten uafbrudt de tre sidste Dage ved hans Leie, og det var øiensynligt, hvor taknemlig han var over hendes Nærværelse. Han fulgte hendes ringeste Bevægelser og laa og stirrede hen mod Døren, naar hun var borte, lyttede og ventede paa, at hun skulde komme tilbage.

„Ikke sandt," hviskede hun, da Lægen kom ud fra ham den sidste Morgen, „han er bedre, meget bedre idag?"

Han trak paa Skulderen og lod til at betænke sig paa Svar.

„Hvorfor tier De?" spurgte hun hæftig, „siig mig alt, De skal sige det, der er Haab endnu?"

„Naar De endelig vil vide det — han lever ikke til Aften. Ønsker han at tale med sin Ven, den gamle Præst, saa skik Bud efter ham, jeg gaaer ned til en Syg i Landsbyen og skal være tilbage igjen, saa snart det er mig muligt."

Præsten kom, satte sig ved Sengen og talte af bedste Evne, milde og trøsterige Ord, som Kræ dog slet ikke lod til at fatte. Han havde foldet sine Hænder over Tæppet, laa stille og ubevægelig, kun hans Øine røbede Liv, men naar han slog dem op, søgte de bestandig Klara, ikke Præsten, og da lyste og straalede de med en Glands og

Varme, som fortalte om al den dybe Lidenskab og Tilbedelse, hans Hjærte gjemte.

Efter at den Geistlige var gaaet, satte hun sig op ved Hovedgjærdet af Sengen og lagde sin Haand ovenpaa hans. Han vilde afværge det og drog den tilbage, som om han undsaae sig for at modtage saa stor en Lykke, men hun beholdt den i begge sine.

„Du har det bedre, lidt bedre, ikke sandt?" sagde hun med Læber, som skjælvede, og medens Taarerne trillede ned over hendes Kinder. „Du lider ikke saameget, gid Du snart maa blive rask, for at jeg kan vise Dig hele min Taknemlighed."

„Tal dog ikke saa," ytrede han.

„Du har været mig til Glæde og Velsignelse fra den første Dag, vi mødtes."

„Det kom af — jeg holdt saameget af Dem," hviskede Kræ, „det kom af — De troede paa mig," tilføjede han med et henrykt Smil.

Saa sank han sammen og døde. Klaras Læber hvilede paa hans Pande.

Lørdag, Søndag og Mandag.

Lørdag.

En Sommeraften gik Solen klar og blank ned bag Bankerne i Bjergeherred. Det sitrede og flimrede i Luften, Skyerne saae ud som flydende Guld, skiftede hvert Øieblik Form og Farve, bleve bestemtere, skarpere, og indhyllede tilsidst hele Egnen i det gulrøde Lys, der forskjønner alt, bringer harmonisk Ro over alt og dertil er saa velgjørende for det menneskelige Øie.

Ovre mod Øst flimrede et andet, mindre og mere beskedent Lys, der af og til skjød Strømme af sprutttende Gnister ud til alle Sider, forsvandt og blussede frem igjen. Det kom inde fra en stor Smedie ved Enden af Landsbyen, og foran et langt, teglhængt Vaaningshuus. Der boede Smeden Palle Ravn og hans elleve Sønner, elleve Kæmper, som alle gik Faderen tilhaande i Værk-

stedet, og i deres Fritid ogsaa holdt sig i Flok, som om de havde været bundne sammen i et stort Knippe. Hvor den Ene gik, fulgte den Anden efter, hvad den Ene vilde, sagde de Andre altid Ja til, der fandt den skjønneste Enighed Sted mellem alle. Det var Palles Fornøielse at se disse Mennesker virke sammen. Nu, da han blev ældre, overlod han efterhaanden Arbeidet til dem, gik om fra Ambolt til Filebænk med Hænderne paa Ryggen og rettede lidt hist og her.

„Saa skulle vi have os en Sang, Drenge, det fremmer vor Gjerning." Efter denne Opfordring fyldte Kæmperne Værkstedet med de mest skingrende og uharmoniske Toner, man kan tænke sig. Den Ene, han hed Asmus og var lidt pukkelrygget, havde altid sin egen Sang:

„I denne søde Juletid,
Tør man sig rart fornøie,
Og bruge al sin Kunst og Flid,
Guds Naade at forhøie."

De andre Ti valgte en mere sørgelig Sang, der begyndte saaledes:

„Den blege Maane rædsomt lyste
Henover Dødens Hvilested,
Hver Vandrer tavs tilbagegyste,
Og sænked bange Øiet ned."

Hvorledes nu end dette Kor tog sig ud for Andre, saa var det en smuk Musik for den gamle Smed, han gned sine Hænder op og ned ad Hofterne og smilede til Drengene.

I Landsbyen nød Palle Ravn stor Anseelse, Folk kaldte ham for den kloge Smed, hans Grunde vare sædvanlig de afgjørende i Sognets Stridigheder, først fordi de altid bleve støttede af elleve Stemmer, og hvor Stemmerne ikke sloge til, af to og tyve kraftige Arme.

Nedenfor Smedien laa en lille Dam, omkredset af nogle gamle og hule Piletræer, som bøiede deres Grene ud over Vandet og om Sommeren gav en behagelig Skygge for Smedens Ænder, som her holdt Forsamling, dukkede ind under Grenene og meddelte hverandre, hvad de havde at sige.

Smedens Gaard var omgivet af en frodig Have, bag hvis Træer et lille, hvidkalket Huus kom tilsyne. Her boede Palle Ravns Søster, Enke efter Overlærer Hjort ved Latinskolen i Horsens, og hendes Datter, en ung Pige som nylig var kommen tilbage fra en Undervisningsanstalt i Hamborg.

Det var altsaa en smuk og skyfri Lørdag Aften. Ovre i Smedien hvilede Arbeidet, skjøndt

der brændte Lys endnu bag de sodede, smaa Ruder. Inde fra en Gangsti kom en Herre langs med Havegjærdet, han holdt sig skjult af Buskene, der hængte ud over Veien, og ønskede øiensynlig at forblive ubemærket. En ung og nydelig Pige ventede ham ved Havelaagen, saae til Siderne og klyngede sig derefter med begge Hænder fast til hans Arm, idet de forsvandt mellem Buskene.

„Hvor Du seer bleg og sørgmodig ud i Aften," ytrede Herren, „jeg har dog noget rigtigt godt at fortælle."

„Jeg har kun sørgeligt Nyt til Dig," svarede hun.

„Det er vel den gamle Historie, — jeg lod Dig vente iaften, men man har ogsaa Pligter mod Andre. — Herregaarden er fuld af Fremmede, — de holdt fast paa mig Allesammen, jeg maatte ikke tage bort. — Du gaaer og tørrer Øinene, Karen. Hvad er det saa? — Du veed, jeg ikke kan udstaa at se Pigebørn græde."

„Jeg er grændseløs ulykkelig," hviskede hun og kæmpede for at kvæle Graaden. — „Kan det ikke ske nu? sig det til dem hjemme, Du har lovet det saalænge, — vi maa gifte os."

„Det er let sagt, — Secondlieutenant i holstenske Landsenerer, — femhundrede Bankdaler om

Heelaaret, kan en Mand gifte sig paa dem, især naar den Anden slet intet eier? — Lad Du os rolig vente, Fatter er ikke til at komme nær i denne Tid, han har tabt Processen mod de Bønderdyr, — om Forladelse! — Bønderkavallerer ovre i Nebsager, Mama ligger af Rosen i hele Ansigtet, i disse Dage give de ikke deres Samtykke, Gud maa vide, om de nogensinde gjør det."

„Saa er jeg fortabt," hviskede hun.

„Hvad skal det sige? Fortabt!" — Han saae vist paa hende, hun græd og skjulte sit blege Ansigt ved hans Bryst. „Naa, Du gode Gud! det manglede blot, man faaer da heller aldrig Lov til at være glad et Øieblik, er der ikke det ene ivveien, saa er der det andet." Han gik og grundede lidt og stak i Jorden med sin Spadsereſtok. „Ja, saa bliver jeg vel nødt til at tage Læsset paa mig, for Øieblikket er dette Gifteri umulig, — i Formiddags tabte jeg Toogtreds i Kortspil. — Nu maa der overveies og findes paa noget, — lad blot være med at stønne og græde, af os To er jeg dog vist den, der er værst faren."

„Du?" udbrød hun med et Udtryk af dyb Forbavselse.

„Ja, naturligviis, paa mig hviler jo det Hele. Desuden, naar det nu rygtes, jeg er

Conferentsraad Clausens Søn, mig kjender Enhver, Dig derimod —

Hun slyngede sine Arme om hans Hals, saae op paa ham med et ubeskriveligt Udtryk af Smerte og Lidelse og hviskede med en blød og skjælvende Stemme:

„Ak Poul, Poul! tal dog ikke saaledes, — jeg troede, Du havde lidt Trøst at bringe mig, jeg gik saa bange og længselsfuld og ventede Dig den hele Dag, og nu —

„Men, mit kjære, lille Dukkebarn! hvad Trøst skulde jeg vel kunne bringe, og hvad nytter det at trøste Dig? Der maa handles, maa der, jeg er en Mand, jeg siger det ligeud, der gives ikke den Nød i Verden, som skulde faae mig til at misse med Dinene, stol Du paa det. —. Nu sidde de og vente mig hjemme. — For det Første maa vi se Tiden an et Par Dage, saa finder jeg nok paa Raad, Du skal i ethvert Fald bort herfra, men hvorhen, hvorhen? Maaske til Hamborg, der har Du jo Slægtninge. Jeg har faaet Permissionen forlænget paa en Uge, det var den glade Nyhed, jeg vilde bringe. Gud hjælpe os for Glæde! Jeg maa afsted igjen, tør dine Dine, at Ingen skal tro, Du har grædt, Gud bevares! hvor Du seer bleg og daarlig ud! hvis jeg kan, lister jeg mig

herned imorgen eller paa Mandag, kom og giv mig et Kys. Herre Gud! saadan noget er der da skeet før her i Verden. Du gaaer først."

Han stod lidt og ventede, derefter trak han paa Skulderen og udbrød: „Gid Fanden havde den hele Historie!"

Idet han vendte sig for at gaa, følte han pludselig sit ene Been fastholdt af en Haand, der sluttede sig om det som en Skruestik, efterhaanden kom en mørkebrun Arm ud af Buskene og endelig en sammenkrøben, kæmpemæssig Skikkelse, som hævede sig iveiret, slap Foden og greb ham i Skulderen.

Mørket var falden paa, men i det barske Ansigt, der stirrede Poul ind i Øinene, gjenkjendte han dog Smeden Asmus, den ene af Palle Ravns elleve Kæmper. Landseneerofficieren søgte at rive sig løs, men det lo Asmus af og holdt ham rolig hen foran sig.

„Kom saa," sagde han, efter at den Anden havde udtømt alle sine Kræfter. „De vente paa os."

Da Poul vedblev at gjøre Modstand, hævede Asmus ham op fra Jorden og bar ham, som en Skoledreng bærer sin Tavle, under Armen ind i Palle Ravns Smedie. Underveis nægtede han sig

ikke den Tilfredsstillelse, naar han fandt at Poul laa altfor rolig, at knuge Armen fastere om ham for at faae ham til at sprælle lidt i Luften med Benene.

Smeden sad henne paa Ambolten, en lille Olielampe blussede med tre viftende Lys ovenover Filebænken, længere tilbage i Halvskyggen stode de ti Sønner i en Række, tavse og ubevægelige som Mumier, det lod til, at der forberedtes noget her, eller at man ventede paa Fuldbyrdelsen.

Da Asmus kom ind, slap han sin Byrde, og Poul saae sig forbavset om. „Hvad Fanden skal alt dette betyde? — Er den Slyngel der Jeres Søn? saa spørg ham, hvor han tør vove at anfalde en fredelig Mand paa den aabne Landevei."

Smeden afbrød ham ikke. Da Poul tav, strakte han Haanden ud og sagde i en bydende Tone: „Ti stille, De staaer her for Deres Dommer. Hvad Asmus har gjort, er skeet paa min Befaling. Hvad er det, De selv har gjort, da De trængte Dem ind i et fredeligt Hjem og saa voldelig krænkede dets Lykke?"

Poul trak paa Skulderen og lo: „Saa I veed det allerede, det blev sku en rar Hemmelighed! — Ja, jeg beklager meget det der er skeet,

hvad skal man sige dertil? Jeg kommer jo desuden selv til at bøde derfor."

„Der kan ikke bødes paa det," sagde Palle med en dyb og sørgmodig Stemme, „De har bragt Ulykke over et uskyldigt Barn, en ubesmittet Sjæl, der, før de lagde Snaren for hendes Fod, ikke vidste af Synd eller Uret at sige, De har lokket og De har bedraget, misbrugt troskyldig Uerfarenhed, lovet og løiet. — De er en infam Person, Lieutenant Clausen!"

„Hvad for noget, hvad vover den Karl at sige, troer I maaske, jeg lader mig skræmme af de lange Karle, I har stablet op derhenne? Hvad vil I mig, hvad skal den Komedie betyde?"

Smeden stod med korslagte Arme og saae ham stivt ind i Øinene. „Naar har De isinde at gifte Dem med hende? Desværre, nu bliver hun jo nødt til at tage tiltakke med Dem."

„Hvad angaaer det Jer? Jeg gifter mig, naar det behager mig, og efter den Adfærd, I viser iaften, kan det gjærne hændes, at det ingensinde behager mig. Det er jo et rart Svogerskab, det Bryllup vilde skaffe mig paa Halsen! — Hjælp og Understøttelse kan hun imidlertid i ethvert Tilfælde gjøre Regning paa. Kan der med Billighed forlanges mere? Er der skeet nogen

Moleſt, ſom I ſiger, tænker jeg, vi vare To om det."

„Det er Eders ſidſte Ord?"

„Nei! mit ſidſte Ord er, at I ſkal ſke en Ulykke herinde og komme til at ſtaa mig til Anſvar baade for Jeres ſkamløſe Tiltale og Jeres ſmukke Søns brutale Opførſel. I glemmer viſt, hvem I har for Jer, og at min Fader er Conferentsraad Clauſen oppe paa Gaarden. — Gjør Plads og lad mig komme ud, jeg gider ikke hørt længer paa den Snak. Slip mig! Hvad Fanden gaaer der af Jer?"

Smeden havde lagt ſin Haand paa Pouls Skulder, en Haand af Jern, der gjorde det umuligt for ham at forandre Stilling. Drengene rykkede efterhaanden nærmere ſammen og dannede en Halvkreds om Ambolten. Asmus derimod ſtod henne ved Bordet, ivrig beſkjæftiget med at brede et Lag Kjøngsplaſter paa et Stykke Lærred. „De kommer ikke ud, Herr Officier, ikke endnu," ſagde Palle, „førſt ſkal De høre, hvad jeg har at ſige."

„Saa kom med det i en Fart, for jeg kjeder mig bandſat."

„Der gives ærekøſe og ſkjændige Handlinger, ſom Loven ikke er i Stand til at ramme, derfor maa den Forurettede ſelv gjøre det. — Fordi De

røvede det troskyldige Barn, som nu sidder og græder derinde, dets Livslykke, dets Sjælefred, dets Tro paa alt det Gode og Honnette her i Verden, og saa tilsidst staaer her og leer ad den Bedrift, skal De, før De gaaer ud ad Døren, faae et Minde af mig, som har Tid behov til at forvindes. — Herfrem, Drenge, og hold mig lidt paa ham."

Han vinkede ad Sønnerne, men Asmus trængte sig foran de Andre. „Nei, lad mig, lad mig," sagde han, „jeg veed bedst, hvordan Løitnanten skal tages." Dermed greb han Poul i begge Skuldre.

Imidlertid gik Palle hen til Essen og trak i Blæsebælgen. Da Ilden blussede op, stak han en Jernstok ind mellem Gløderne.

„For at De kan vide, hvad her skeer, saa varmer jeg nu det Skjælmstegn, Mestermanden ovre i Deibjerg brænder ind i Kjæltringernes Pande. Han skikkede mig det til at gjøre istand; fra denne Aften skal De bære dets Mærke."

Poul gjorde en rasende Anstrengelse for at rive sig løs, men det var en Kæmpe, som holdt ham.

„Sikke Kunster!" raabte Asmus sagtmodig og drog ham tilbage mod Ambolten. Jernet begyndte at gløde, Poul skreg, brølede, hans Tænder klaprede

i Munden, Øinene stirrede vildt omkring, medens de søgte om Hjælp, hans hele Legeme rystede som i Krampe, tilsidst brast han i en hulkende Graad og strakte afværgende Hænderne fremfor sig. Fra Trudsler gik han over til Bønner: „Forbarm Jer over mig," raabte han, „alting skal blive godt igjen, forbarm Jer dog, kjære Palle Ravn."

„Det kan ikke blive godt igjen. — Har I forbarmet Jer over vor lille Pige?"

Asmus strøg hans lange Haar tilbage.

„Nei, nei! I Jesu Christi Navn, blot ikke i Panden," raabte Poul klynkende.

Drengene stode maalløse og i en sluttet Ring omkring ham. Da Smeden nærmede sig med det glødende Jern, holdt Asmus Faderens Haand tilbage. „Fatter," hviskede han, „hørte Du, hvad han sagde: I Jesu Christi Navn, ikke i Panden."

„Godt, min Dreng, saa paa Skuldren, mærkes skal han, af med Klæderne."

„Det kan ske," svarede den Pukkelryggede og blottede Pouls Skulder. Jernet sydede, et hvinende Skrig lød inde i Smedien. Medens Poul endnu ved sig i Smerte, kom Asmus hen til ham, lagde Lærredet med Kjøngsplasteret over Brændemærket med et vældigt Klask og førte ham ud paa Veien.

De saae ham som en Beruset slingre ind over Marken, med Armene iveiret, og af og til udstødende et smerteligt Skrig.

Lidt efter slukkedes Lampen i Smedens Værksted.

Søndag.

Da Kirkeklokken ringede tolv næste Dag, kom Palle ned i Værkstedet. „Nu holdes der op for idag," sagde han, „sluk Ilden og vask Jer! Eftermiddagen hører Jer til."

Dette behagelige Bud blev øieblikkelig adlydt, Veiret var smukt, og efter Middagsmaaltidet forlode de elleve Drenge Smedens Port.

„Nu skal vi lidt ud at spadsere," sagde Asmus, idet han gik frem foran de Andre, iført en lang, brun Kofte, der næsten naaede ned til hans Hæle, gule Beenklæder, blaa Uldstrømper og store blanke Sko, hvis Spidser vare bøiede i Veiret ligesom en Kanes. I Haanden havde han sin sædvanlige Spadsereskok, en næsten armtyk, knortet Egestav, og paa Hovedet den røde, strikkede Hue med en Dusk i Toppen, som de unge Bønderkarle gik med i Frederik den Sjettes Dage. Den klædte nu Asmus meget godt til det sorte, krøllede Haar og brunlige Ansigt, som hver Søndag havde en

varmere Farve end sædvanlig, fordi han kun den Dag tillod sig at gjøre et grundigt Toilette. Drengene saae mere alvorlige og tavse ud end sædvanlig, Enhver var beskjæftiget med den foregaaende Aftens Hændelser, skjønt der ikke blev talt synderligt herom.

Langs med Kirkemuren laa en Række mosbegroede Graasten, der havde Egnens unge Karle valgt deres Mødested, naar de Søndag Eftermiddag kom sammen, om Sommeren paa den nordre Side af Kirken, fordi de der sad i Skygge, For- og Efteraar derimod valgte de den søndre Side, fordi der var varmest. Saa røg de Tobak, sang gamle Viser eller talte om Ugens Nyheder. Nogle havde deres Strikkestrømpe med og arbeidede ivrigt. Andre kunde sidde hele Kvarteer, stirre op i Luften og følge de kvidrende Svalers Flugt eller tegne Rundkredse og Heste i Sandet, uden at der blev talt et Ord. Om Aftenen gik de ned og spillede Kegler udenfor Skolemesterens Tofte. — Det var Søndagsfornøielserne den Gang.

Da Smedesønnerne kom op til Stedet, hilste Karlene paa dem. — „Det var rart, I kom; sæt Jer ned og tag Plads imellem os.“

„Nei, vi vil ikke,“ sagde Asmus, idet han standsede og hvilede Armene paa sin Spadseresto,

medens han strittede ud med Benene. „Vi vil ikke sidde hos Jer, fordi I ere nogle store Æsler allesammen."

„Eja! hvad siger Du der, Asmus Smed?"

„Jeg siger, at det er daarligt Folk, som bærer to Tunger i een Mund, taler Godt om den, der er tilstede og Ondt, naar han vender Ryggen til."

„Har vi gjort det?"

„Ja, jeg veed nok, det var ham, den Vissenpind, som sidder og skuler der i Hjørnet og patter paa sin Pibestump, hører Du, Jes! det er Dig, der tales om. Jeg skulde ogsaa nok have givet Dig Besked, hvis jeg ikke var ræd for, Du vilde gaa i Stykker mellem Fingrene paa mig. Han fortalte nede i Byen, at de lod være at bede mig med til Degnens Begravelsesgilde fordi jeg spiste formeget. Jeg havde Mave baade for og bag. Du haanede min krumme Ryg, den er bleven det ved Arbeide, Du! men I Andre, som hørte til, I lo ad ham og bragte Historien omkring blandt Folk. Derfor kaldte jeg Jer nogle Æsler, alle tilhobe."

Efterat Asmus havde aflagt denne Forklaring, tøvede han en lille Stund og strittede endnu mere ud med Benene, han saae uhyre forvoven ud i den Stilling. Da Ingen svarede ham og Bønder-

karlenes Række forblev tavs, kastede han sin Spadseretok med en kirlig Svingning op paa Skulderen og skred videre, i Spidsen for sine Brødre.

Inde i Skoven skiltes de, der gik en Tværvei over til Landsbyen Hatting. De Ti vilde ned og besøge deres Bedstemoder, Asmus blev alene tilbage.

Han fandt sig en Plads i Mosset under en høi Bøg, støttede Ryggen op til Stammen og hensank i dybe Betragtninger. Efter at dette havde varet en Stund, saae han om til Siderne og fremtog en lille Papirspakke, der gjemte et Stykke falmet Baand og en krused Pibekrave. Hans brune Fingre berørte disse Helligdomme med sky Forsigtighed, medens han blev ved at stirre paa dem og læse sig alle de Erindringer til, de gjemte. Imidlertid syntes hans Ansigt at forvandles, det udtrykte en ubeskrivelig Blidhed eller snarere Sørgmod og Smerte, der bekræftedes af de vibrerende Træk omkring Munden, medens han af og til bevægede Læberne uden at kunne faae Ordene frem. — Det var den sande Asmus, som her kom tilsyne. — Han trykkede Baandet og Kraven til sine Læber og forvarede dem atter i Papiret. Derefter sank han tilbage mod Bøgestammen, med lukkede Øine og Hænderne foldede. Taarerne trillede ned

ad Kinderne, idet han endelig fik Ord og frygtsom hviskede: „Det skulde Du vide, lille Karen! hvad jeg her sidder og tænker paa. — Og saa, at det kunde gaa Dig, Stakkel, saa traurigt!"

Videre kom han ikke i sin Monolog, der lød Skridt inde i Skoven. En gammel Kone viste sig, fulgt af to Børn, som samlede de nedfaldne Grene mellem Træerne. Den Gamle støttede sig til en Stav i hver Haand. Nede fra Tværveien kom en graaklædt Mand imod dem med Bøssen over Skulderen og et Stykke Høgevinge i Huen.

„Hvad bestiller Hun her, Sidsel! — Naa, I sanker Kvas? Det skal være tilladt, men I holder Jer selv og Jeres Unger fra at røre ved de friske Grene. Gaaer jeg her forbi i Morgen og seer I har brækket en eneste grøn Kvist af, skal jeg komme ned og vride Halsen om paa Jer. — Og saa ikke mer end en Mand kan bære, det veed Hun, og det staaer i Loven. — Hvordan gaaer det ellers nede i Fattighuset? Jeg har ikke seet Hende saa længe."

„Det gaaer kun daarligt, Jep Skovfoged, Fortjenesten tager af og den slemme Hoste tager til." — Som Bekræftelse paa disse Ord, brød den Gamle ud i en hul og vedvarende Hoste.

„Det var jo ilde," sagde Skovfogden yderst ligegyldig. „Det gaaer ogsaa skidt oppe hos os, vi har en store Sorg oppe paa Gaarden idag."

„Hvordan det, hvordan det?" spurgte Sidsel, idet hun traadte nærmere og pludselig lod Høsten forsvinde.

„Løitnant Poul er bleven henne for os. Han har ikke været paa Gaarden inat, og Sengen stod urørt imorges da Tjeneren kom ind. Conferentsraaden skikkede Bud i Øst og i Vest, væk er han, — der er vist noget Galt paafærde."

„Ja, ja," sagde Konen og rokkede med Hovedet, „er det ikke det jeg siger, de Rige og de Fornemme kan ogsaa have deres Sorger. Ak ja, ak ja!"

Asmus havde ligget og hørt Alt. Da Skovfogden vilde gaa, reiste han sig op og sagde:

„Skovfoged skulde høre nede hos Smed Ravn, kanske han veed noget om Jeres Junker."

„Troer Du det, Asmus? Jeg kan jo spørge da, jeg er skikket ud for det Samme."

Idet han gik, vendte han sig om mod Sidsel og gjentog den tidligere Advarsel: „Ingen grønne Grene, og ikke mere end en Mand kan bære!" Dermed forsvandt han.

„Ikke mere end en Mand kan bære," gjentog Asmus og lo, „det skal vi mærke. Kom I nu

her med Jeres Kvas og saml det sammen i en Bunke, imens spadserer jeg lidt ind mellem Træerne og hjælper med at trække Vindfælderne ned, her er nok af dem, saa skal vi faae at se, hvormeget en Mand kan bære. — Herhen, Du lille Tøs der, med Fingeren i Munden og vogt mig vel paa min nye Kofte. Du, Dreng, kan bære min rene Krave og saa min Spadsereſtok. Pas paa, den ikke gjør Dig Fortræd, det skal være din Fornøielse. — Saa fange vi an."

Asmus brød de udgaaede Grene, tykke, svære Stykker regnede ned fra Træerne, det bragede inde i Skoven; Børnene slæbte det Fældede sammen, den Gamle hjalp med, og de fik snart en vældig Bunke, som man ikke skulde tro, at een Mand kunde bære. Men Asmus lo og blev ved at bryde ned. Da han endelig fandt, at det kunde være nok, snørede han Grenene sammen med Sidsels Reb og krøb ind under dem. Strax efter gav det et Ryk i Bunken, den vaklede til begge Sider, hævedes derpaa i Veiret, strittede ud med de gjenstridige Grene som Piggene paa et uhyre Pindsvin, og bevægede sig derpaa langsomt og taktfast fremad. Manden, som bar den, var aldeles skjult, det var ikke muligt at opdage ham. Saaledes gik det nedad mod Fattighuset. Først

kom den smilende Sidsel, der slog Hænderne sammen af Glæde, saa den lille Pige med Koften forsigtig lagt over Armen, efter hende Drengen med Kraven og Stokken, hvilken han betragtede med dyb Ærefrygt, tilsidst kom det strittende Læs Kvas. Ingen kunde se, om det krøb eller gik, det lod til at bevæge sig af sig selv.

De ti Drenge vare endnu ikke komne hjem, da Asmus vendte tilbage til Smedien. Her traf han Skovfogden og Palle, som gav ham et Vink om at følge med op paa Herregaarden.

„Det er rart," sagde Asmus, „nu skal vi lidt mere ud at spadsere."

Herregaarden er en hvidkalket, to Etages Bindingsværks Bygning, med Spor af nogle gamle Volde og sivbegroede Grave. Den har i sin Tid spillet en vis Rolle i Egnen, men bliver ikke, lige saa lidt som Eierens virkelige Navn, af nærliggende Grunde, anført i denne Fortælling.

Palle og hans Søn bleve viste ind i en stor Sal, hvori der til Trods for Sommeraftenen brændte et Baal i Kaminen. Lidt derfra sad en ældre Herre med hvidt Haar og et tilspidset Ansigt, hvis gulblege Hud viste en Mængde skarpe Rynker. Hans ene Fod hvilede paa en Skammel, indsvøbt i uldne Bind. Længer tilbage i Salens

Baggrund laa en lille, fiin Dame i en høirygget Stol, halvskjult af Puder og beskyttet mod Træk af et blaat og gult damasceret Skjærmbrædt. I Vinduesfordybningen stod et ungt Menneske, Husets ældste Søn, Herman, høi og bleg. Han havde hilst paa Smeden og Asmus, da de gik op mod Hovedtrappen, men Ingen af dem lod til at give Agt derpaa.

Skovfogden nærmede sig Conferentsraadens Stol under dybe Buk. Palle følte sig trykket af Omgivelserne, Asmus derimod plantede nok saa frimodig sin Stav i Gulvet, lagde begge Hænder ovenpaa og støttede Hagen paa Hænderne, idet han strittede lidt mere ud med Benene end sædvanlig. Derefter saae han sig omkring, nikkede til Herman og var synlig uanfægtet af det fornemme Selskab.

„Hvem bringer Du mig der, Skovfoged?" spurgte Conferentsraaden, idet han gjennem sit dobbelte Øieglas betragtede de Fremmede.

„Jeg har sporet noget, naadige Herre, skøiet om fra Øst til Vest, og kommer her med den kloge Smed, han veed Besked om vor Junker." Dermed forlod han Salen.

„Nu seer jeg det, I er jo Mads Ravn eller Palle Ravn, hvad det er! hvor har i truffet min

Søn sidst? Vi ere i stor Bekymring for ham heroppe, fortæl os alt hvad I veed."

„Det jeg veed, er ikke meget," svarede Palle.

„Heller ikke synderlig rart at høre paa," indskjød Asmus som en forklarende Bemærkning.

Herremanden hævede Dieglasset op imod ham og vendte sig til Palle: „Naar saae I ham? Hvor saae I ham?"

„Jaftes silde, nede i mit Smedeværksted."

„Men hvad Pokker vilde han der?"

„Ja, naadige Herre, det skulde I spurgt om noget før, saa havde Jeres Søn været bedre faren. Hvad han vilde! Han lokkede og smigrede pralede og løi, tvang sig paa en ung Pige, et uskyldigt Barn, lovede hende Guld og grønne Skove, friede til hende, spurgte, om hun vilde være hans Hustru, og saa tilsidst, da hun havde givet ham Uskyld og Kjærlighed, Fremtid og Lykke, alt hvad en Kvinde kan give, da han havde bragt Nød og Elende over Barnet og den Slægt, hun hører til, drog han sig tilbage og lo ad hendes Troskyldighed."

„Og saa føiede han til: „Gid Fanden havde den hele Historie," bemærkede Asmus.

„Ja, saadan noget ligner ham, den forfløine Krabat! Hvem var den lille Tosse, det godtroende Pigebarn?"

„Min Søsterdatter."

„Ah, den kleine Maren eller Karen, hvad det var hun hed, hende, vi tillod at komme herop og lege med min Datter, Frøken Martha. Det hele dreier sig altsaa hun om en Erstatning, et Pengespørgsmaal. Det komme vi vel ud af, Smed Palle, I veed, jeg er ikke kneben. Men hvad vilde den Knægt nede i Jeres Smedie?"

„Ja, han kom der ikke med sin gode Villie," ytrede Asmus. „Naadigherren maa forstaa, det var mig, der bar ham derind, da Fatter skulde holde Dom over ham."

„Jeg spurgte ham, hvad han meente, — han trak paa Skulderen. Jeg mindede ham om hans Løfter og dyre Eder, — han lo deraf. Saa satte jeg et Minde paa ham om hans Skjændsel, det han skal bære paa til sin Dødsdag. Dermed løb han sin Vei."

Conferentsraaden hævede sig op fra Stolen, udstødte et Raab og sank tilbage igjen. „Et Minde, et Mærke, hvad skal det sige? Forklar Jer, Mand!"

Palle traadte et Skridt nærmere, slyngede Armene over Brystet og hviskede: „Jeg har brændemærket Jeres Junker."

Ordene naaede enhver af Tilhørerne, der lød et klagende Skrig gjennem Salen, fra Damens Læneſtol hørtes et Suk. „Jeg faaer Ondt, hjælp mig, — min Naftaflaſke, Herman!“

Asmus fandt det atter nødvendig her at indſkyde en forklarende Bemærkning: „Fatter vilde først have brændt ham Meſtermandens Jern i Panden, men han tiggede og bad for ſig, og ſaa fik han det lige midt imellem Skuldrene.“

„Du lyver, Mand, det er ikke muligt!“ raabte Conferentsraaden. „Det vovede Du ikke.“

„Naadigherren kan jo ſpørge ham ad, naar I faaer ham at ſe,“ ſvarede Palle koldſindig.

Conferentsraaden hævede ſine Hænder truende i Veiret: „Har Du gjort det,“ raabte han, og mægtede næppe at faae Ordene frem, „har Du vanæret mig i mit Barn, ſværger jeg til Himmerigs Gud, at Du ſkal komme til at græde Blod derover, jeg ſkal ſpille med Dig og din hele Yngel, ſaa I ikke har det, I kan helde Eders Hoved til.“

Damen henne fra Krogen afbrød ham: „Ne pas si haut! Ne pas si haut!“ udbrød hun klagende.

Hendes Gemal vedblev: „Du ſkal komme til at klæde Steile og Hjul, Palle Ravn, ſaa

sandt jeg er Conferentsraad Clausen, og vi har Lov og Ret i Landet. Afsted med Dig, bort fra mine Øine. Inden Sol gaaer ned imorgen Aften skal Du have Logis i Bjerge Tyvehul."

Smeden forblev uanfægtet af Herremandens Raseri og Trusler. „Hvis Conferentsraaden vil gaa den Vei, er det ikke værd, vi vente til imorgen Aften. Gaa hjem og læg Tøiet paa Hesten, Dreng, saa age vi strax ned til den Herredsfoged i Bjerge; jeg fortæller ham, hvad der er skeet, I kan da faae Historien spredet ud med det Samme."

Herremanden vred sig i Fortvivlelse, hans Aarer kom spændte og blaalige frem i Tindingerne. „Bort fra mine Øine," raabte han, „tag din Dreng med Dig, eller jeg lader Jer piske ud af Gaarden."

Asmus havde vedligeholdt sin Yndlingsstilling uforandret; han saae fra den Ene hen paa den Anden, rømmede sig, idet Faderen gik, og udbrød: „Herremanden har forresten slet ingen Grund til at tage paa Veie mod mig, jeg forpleiede Jeres Søn, da det Fæle var skeet, og klaskede ham et Kjøngsplaster ind mellem Skuldrene."

Derefter hilste han, svingede med Stokken og fulgte Faderen.

Ude paa Gangen stod Herremandens Søn og ventede dem.

„Det er en grusom Ulykke, I har bragt over os, Smed Palle," hviskede han.

„Synes I da, Jeres Broder handlede bedre mod os, Junker Herman?"

„Foretag Jer intet, gjør mig den Tjeneste, røb ikke til et Menneske, hvad der er skeet, I har jo altid holdt meget af mig før, jeg skal nok faae Fader talt tilrette. Imorgen Aften kommer jeg ned til Eder."

Lidt efter at Smeden var gaaet, kom en Hyrdedreng løbende op til Gaarden med et Brev til Conferentsraaden; deri stod skrevet: „Kjære Fader og Moder og alle gode Venner! — „I seer mig aldrig mere for Jeres Øine. Jeg reiser til Vestindien og gaaer ind under de hvervede Tropper der. Se den Stakkels Karen Hjort lidt tilgode, det Skind! Og har I nogle Møntsorter, saa skik mig saa mange som mulig til Hôtel du Nord i Kjøbenhavn. Der tager jeg ind. Eders kjære Søn, Poul Sigfred. —"

Mandag.

Mandag Aften efter Arbeidstid sad Asmus paa Bænken udenfor det lille, hvide Hus, hvor Overlærens Enke boede. Karen syede indenfor det aabne Vindue, med bøiet Hoved, bleg og lidende. Maanen kom frem over Skoven, i Haven fløitede en Solfort, der hvilede en dyb Fred over Egnen.

Asmus havde gjort flere Forsøg paa at blive bemærket, da de ikke lykkedes, skar han en lille Pind til, fastgjorde en Rose i dens kløftede Ende, og lod den danse frem og tilbage foran Vinduet. Karen saae ud, smilede til ham og tog Blomsten. Lidt efter kom en ny Rose frem, og saaledes vilde han vist være bleven ved i det Uendelige, hvis hun ikke havde bøjet sig ud over Vindueskarmen lagt sin hvide Haand paa hans krøllede Hoved og ytret:

„Nu er det nok, Asmus, jeg vil ikke have flere."

Lidt efter lød Fodtrin paa Gangstien. Asmus bøiede sig fremad, hans Ansigts godmodige og fromme Udtryk forsvandt; det var Conferentsraadens Søn, som kom op imod Huset.

Asmus reiste sig fra Bænken. „Hvad vil De?" sagde han barsk og traadte iveien for Herman.

„Jeg vil tale med Karen."

„De har Ingenting at sige hende. I deroppe har slidt vor Dørtrin fladt ved Jeres Besøg, nu skal det have Ende."

„Jeg vil tale med Karen," gjentog Herman bestemt og rolig.

„Ogsaa naar jeg siger nei? Prøv da om I kan komme til det." Han lagde begge Hænder paa Hermans Skuldre, rystede ham og tvang ham ned i Knæ foran sig. Herman stod op, hans Ansigt havde bevaret en fuldstændig Koldsindighed: „Gaa din Vei, Asmus! Jeg vil tale med Karen," ytrede han for tredie Gang.

Smeden stirrede forbavset paa ham, betaget af den Andens overlegne Ro. Han stod og overveiede, hvad han skulde sige. I det samme hørte han sit Navn nævne, blødt og mildt; — Karen kom frem ved Vinduet. Asmus bøiede Hovedet og traadte tilbage. „Ja, ja da!" mumlede han dæmpet, „siden De endelig vil det, — men i Guds Navn, gjør hende ingen Fortræd."

Junkeren aabnede Døren og traadte ind. Asmus listede sig hen paa Bænken, krumbøiet og lydløs, og sad og lurede udenfor.

„Er det Dem, Herman," sagde Karen overrasket, „jeg vidste ikke en Gang at De var vendt tilbage til Gaarden. — Og De kommer til mig?"

„Ja," sagde han og beholdt hendes skjælvende Haand i sin, „jeg kommer som i gamle Dage, da vi To altid søgte hinanden, naar vi havde noget der laa os paa Hjerte."

Hun sad i Sofaen lige overfor ham, rødmede og blev bleg igjen, og vovede ikke at hæve sine Øine iveiret, af Frygt for at møde hans. — „Det var den Gang," sagde hun, med en Røst, der lød utydelig, under de Forsøg hun gjorde for at beherske sig.

„Det er jo ikke saa længe siden. — De søgte mig, naar De trængte til Raad, eller naar De troede, jeg kunde hjælpe. Jaften kommer jeg uopfordret."

„Nu er det forsilde," hviskede hun og støttede sin Pande mod hans Skulder. „Hvorfor reiste De bort, Herman, hvorfor hørte jeg aldrig noget fra Dem? — Naar De vidste, hvor mange Gange jeg har gaaet mig træt op ad Horsens Landevei, for at møde Postbudet, i den Tro, der var Bud til mig, men der kom aldrig Bud. Saa besøgte Deres Broder os, først talte han kun om Dem, derefter talte han om sig selv. Der laa en dæmonisk Magt i hans Ord, han lovede, han svoer, han vilde bringe Himlen ned paa Jorden for mig, rydde hver Steen af min Vei, han vilde dræbe sig

selv, hvis jeg nægtede at blive hans Hustru. Jeg gik som i en Ruus og troede paa det han sagde. — Se ikke paa mig! De veed vist alt, ogsaa at der ikke mere er Frelse for mig, ikke en Gang i Døden, efter den kommer jo Dommen."

Han vedblev at holde fast paa den lille, sitrende Haand, som hun glemte at drage tilbage, hans Stemme lød saa mild, saa deeltagende, og med en Inderlighed, der virkede velgjørende paa hende. — „Stakkels, lille Karen! Jeg veed Alt, men nu skal De høre, hvad De ikke veed. Dom mig saa. — Den Aften, vi to skiltes sidst, kom Poul op paa mit Værelse, bleg og forvildet. Han laasede Døren og sagde: Vi to maa tale med hinanden, det er mig umuligt at tie længer. — Du holder af Karen Hjort, jeg ogsaa, hvem af os foretrækker hun? Har Du nogensinde spurgt hende derom? Vær oprigtig, Herman, der hænger Liv eller Død ved dit Svar. — Jeg har ikke spurgt hende, svarede jeg. — Saa vil jeg gjøre det og hvis hun siger nei, hvis hun ikke bliver min Hustru, skyder jeg mig en Kugle for Panden. — Han teede sig som en Affindig, rev sig i Haaret, buldrede frem som en Stormvind. De kjender jo hans exalterede Stemninger, det var ikke muligt at tale ham tilrette. Tre Dage efter reiste jeg til Kjøbenhavn,

og nu kommer jeg igjen; før havde De saa mange Venner, iaften har De kun mig."

„Ja, det er sandt, men De kan ikke hjælpe mig, Herman, jeg er fortabt, — og min Moder, min ulykkelige Moder!"

„Vil De være min Hustru, Karen?"

Hun foer op fra Sofaen, stirrede paa ham, hele hendes Sjæl laa i det straalende Blik, der hvilede paa ham. „Hvad siger De der! skal dette være Spot? Nei, det nænnede De vist ikke, det vilde dræbe mig, — jeg, Deres Hustru, jeg, den Fortabte, det er jo umuligt!"

Han drog hende tilbage til Sofaen igjen. „Vil De være min Hustru?" gjentog han, „saa lade vi Pastor Jespersen i Nebsager lyse for os næste Søndag. Jeg er udnævnt til Forstinspektør over Plantagerne ved Julianeberg, der drage vi hen og De skal atter blive lykkelig."

Hun slyngede begge Arme om hans Hals, borede sit Hoved ind mod hans Bryst og hviskede: „De er det ædleste Menneske i Verden, — men jeg, jeg, det er jo umuligt, hvad vilde Deres Forældre sige?"

„Lad dem sige, hvad de ville, kan de forbyde mig at søge det, jeg holder for min Lykke?"

„Lykke," gjentog hun klagende.

„Ja, den Lykke, at tørre Deres Taarer og faae Dem til at tro og haabe igjen som før. Saa gaa vi som i gamle Dage mellem Graner og Ensomhed, jeg lytter til alt, hvad Deres uskyldige Sjæl gjemmer af Godt og Tillidsfuldt. — Det vil jeg holde for min bedste Lykke."

Han blev ved at tale, men Stemmen lød dæmpet og naaede knn til hendes Øre. Hvorfor græd hun saa meget, medens hun lænede sit Hoved ind mod hans Bryst og saae paa ham med dette trofaste og hengivne Blik, som nu antog et Udtryk af den dybeste Beundring, hvorfor rødmede hun og knælede ned for hans Fødder, medens hun omklamrede hans Haand og kyssede den?

Et lykkeligt Smil hvilede over Hermans Ansigt. Idet han gik, trykkede han et Kys paa hendes Haar. Hun blev ved at holde fast paa hans Haand; da han aabnede Døren, slap hun ham, knælede, strakte Armene ud og hviskede: „Jeg skal blive Dem en lydig og underdanig Hustru." Derefter skjulte hun sit Ansigt og brast i hulkende Graad.

Udenfor stod Asmus endnu og lurede, lænet op mod det aabenstaaende Vindue. Det havde kostet ham megen Uleilighed at opfatte deres dæmpede Samtale, Meningen havde han imidlertid

faaet fat paa. Idet Herman kom ud af Døren, traadte han hen til ham.

„Giv mig Deres Haand," udbrød han, og da den Tiltalte vægrede sig, gjentog Asmus med et tordnende Brøl: „Hid med Haanden, siger jeg! — De er den Bedste af hele Yngelen deroppe."

Herman følte Smedens Taarer dryppe ned paa Haanden, medens han kyssede den.

Indhold.

	Side.
Fam	1.
Vaabensmedens Dreng	31.
Keiser Peters Liv og sørgelige Død	81.
Folkene fra Tell	127.
Kræ Lybækker	163.
Lørdag, Søndag og Mandag	207.